

Министерство на околната среда и водите

**Регионална инспекция по околната среда и водите
гр. Враца**

**Регионален доклад за състоянието на
околната среда през 2011 година**

СЪДЪРЖАНИЕ

	страница
I. Въведение	05
II. Анализи по компоненти на околната среда	
II.1. Атмосферен въздух	14
II.2. Води	39
II.3. Земи и почви	85
II.4. Защитени територии и биоразнообразие	92
III. Анализи по фактори на въздействие	
III.1. Отпадъци	105
III.2. Шум	124
III.3. Радиационен контрол	127
III.4. Химикали и управление на риска от големи аварии	128
IV. Превантивна дейност и контрол	135
V. Проекти/ обекти с екологично предназначение	150
VI. Заключение	155

СПИСЪК НА НАЙ-ЧЕСТО ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

- ЗООС** - Закон за опазване на околната среда
ЗВ - Закон за водите
ЗЗТ - Закон за защитените територии
ЗБР - Закон за биологичното разнообразие
ЗГМО - Закон за генетично модифицираните организми
ЗЛР - Закон за лечебните растения
ЗЗ - Защитени зони
ЗМ - Защитена местност
ЗТ - Защитени територии
БЗП - Билкозаготвителен пункт
ЗУО - Закон за управление на отпадъците
ЗЧАВ - Закон за чистотата на атмосферния въздух
ИАОС - Изпълнителна агенция по околна среда
ВЕЕС - Висш експертен екологичен съвет
ВЕЦ - Водоелектрическа централа
ГЗ - Гражданска защита
ГПСОВ - Градска пречиствателна станция за отпадъчни води
ДОВОС - Доклад за оценка на въздействието върху околната среда
ДГС - Държавно горско стопанство
ЕС - Европейски съюз
ИСПА - (ISPA)Инструмент за структурни политики по присъединяването
КАВ - Качество на атмосферния въздух
КПКЗ - (IPPC)Комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването
ЛМС - Локална мониторингова станция
МЗ - Министерство на здравеопазването
МФ - Министерство на финансите
МИЕ - Министерство на икономиката и енергетиката
МЗГ - Министерство на земеделието и горите
МРРБ - Министерство на регионалното развитие и благоустройството
МПС - Моторно превозно средство
НСМОС- Национална система за мониторинг на околната среда
НПО - Неправителствена организация
ОВОС - Оценка на въздействието върху околната среда
ПЗ - Природна забележителност
ПДЕ - Пределно допустими емисии
ПДК - Пределно допустима концентрация
ПП - Природен парк
ПР - Поддържан резерват
Р - Резерват
ПДК м.е. - Пределно допустима концентрация – максимална еднократна
ПДК ср.дн. - Пределно допустима концентрация – средноденоношна
ПДК ср.год. - Пределно допустима концентрация – средногодишна

ПДН - Пределно допустима норма
ПМС - Постановление на Министерски съвет
ПСОВ - Пречиствателна станция за отпадъчни води
ПУДООС - Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
ПУП - Подробен устройствен план
ПАВ - Полициклични въглеводороди
ФПЧ - Фини прахови частици
РЛ - Регионална лаборатория
РОУ - Райони за оценка и управление

ОД „ПБЗН” - Областна дирекция “Пожарна безопасност и спасяване”
РС „ПБЗН” - Районна служба “Пожарна безопасност и спасяване”
РС „РЗ” - Регионална служба “Растителна защита”
СИТЕS - Конвенцията по международната търговия със застрашени видове от дивата фауна и флора
САПАРД - Специална програма за развитие на земеделски и селски райони
ТЕЦ - Топлоелектрическа централа

I. ВЪВЕДЕНИЕ

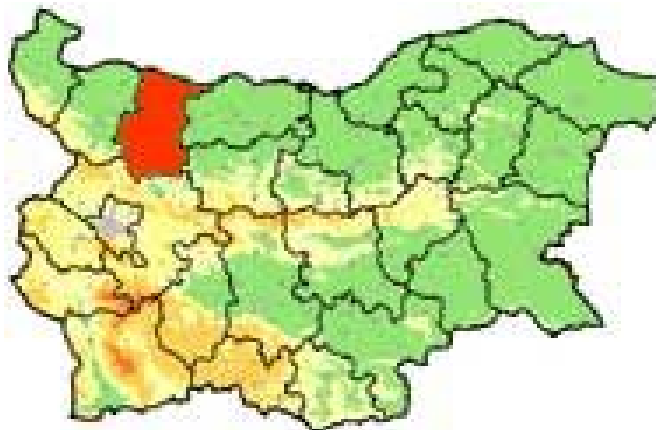
Актуалните проблеми на екологията и опазването на околната среда са отразени в държавната политика по опазване на околната среда. Природосъобразената икономика, технологичното обновление, пестеливото използване на природните ресурси са само щрихи от онова, което човекът и обществото трябва да предприемат за опазване на природата. Защото природата и нейното съхранение и опазване касае всеки и изисква ново екологично мислене, нова култура.

Годишният доклад за състоянието на околната среда за 2011 година е насочен към всички заинтересовани физически и юридически лица, имащи отношение към състоянието и проблемите по опазване на околната среда и водите във Врачанска област - граждани, неправителствени организации, местни органи на самоуправление, ученици и студенти. Той е в полза на областните и общинските управи, на територията на РИОСВ - гр. Враца при вземане на решения в областта на околната среда.

В него може да се намери информация за решените и предстоящи за решаване проблеми, както и предприетите за това действия от страна на РИОСВ – гр. Враца, извършените основни законодателни, административни и инвестиционни мерки в областта на околната среда, както и тенденциите в състоянието на компонентите на околната среда и степента на въздействие на факторите, които ѝ влияят.

Опазването на околната среда е ангажимент на държавната администрация, централната и местна власт и бизнеса, но този процес е отговорност на обществеността като цяло, неправителствения сектор и не на последно място на всеки един гражданин. Мисията на представителите на Министерството на околната среда и водите е да съхрани природните богатства на България и да осигури здравословна околна среда за населението ѝ. Ключов момент за осигуряването на здравословна и благоприятна околна среда е партньорството и координацията между регионалните структури на МОСВ, областните и общински администрации, обществеността, неправителствените организации.

Годишният доклад за състоянието на околната среда за **2011** година за територията на област Враца, контролирана от Регионална инспекция по околна среда и водите - Враца, има цел да събере на едно място информация, достъпна и в полза на широката общественост.

Той е разработен от екип на РИОСВ - Враца на база цялостната контролна дейност, осъществена през 2011 година. При неговата подготовка са използвани данни, които са резултат от анализи извършени на базата на проверки на РИОСВ - Враца и Регионална лаборатория - Враца към ИАОС - София, План за развитие на Областна управа – Враца, Държавно лесничейство – Враца, Басейнова дирекция, Дунавски район, бюро Враца, Областна дирекция “Земеделие и гори” – Враца, Гражданска защита – Враца, ПП “Врачански Балкан” и други.

ОБЛАСТ ВРАЦА

Територията на област Враца заема 1/26 част от територията на България. Областта се простира от река Дунав на север до Стара планина на юг. Релефът е разнообразен и живописен. Природата е подредила величествени скали, проломи, безкрайни равнини, прорязани от реки и язовири. На територия от 3619,7 км² могат да се видят острите зъбери и живописните дипли на Врачанския балкан, човек да усети мириса на плодородната Златия, да се полюбува на реките Огоста, Ботуня, Скът и Искър и да се възхити на величието на Дунав. Не трябва да се пропуска и природно чудо на Искърския пролом, който се извива между белите скали на Балкана.

Ненадминати по живописност са каменните зъбери на Ритлите край с.Лютиброд и белите варовикови скали на Черепиш. Оттук през предпланините на Стара планина - Веслешко бърдо, Милин камък и Борованската могила равнината на Златията стига до Хайрединския и Островския вал. Най-високият връх на територията на областта е Бегличка могила (1482м.) край хижа Пършевица. Тук е и уникалната с ледените си образувания пещера Леденика и живописният пролом Вратцата с надвесените над него страховити насечени скали от резерват «Врачански карст» и природен парк «Врачански балкан» с неповторимия си карст, флора и фауна, стотици пещери, с прекрасни възможности за туризъм, спорт и отдих.

В днешните си граници и територия Област Враца е създадена с Указ № 1 от 05.01.1999 г. на Президента на Република България.

На север област Враца има международна граница с окръг Долж, Румъния. На запад областта граничи с област Монтана, на юг със София Област и на изток с областите Ловеч и Плевен. През територията на област Враца минават международни транспортни коридори: номер IV – път Е 79 и номер VII – река Дунав.

Областта е разположена в Северозападната част на страната и в нейните административни граници попадат десет общини:

- **Враца,**
- **Борован,**
- **Мездра,**
- **Криводол,**
- **Хайредин,**
- **Мизия,**
- **Бяла Слатина,**
- **Оряхово,**
- **Роман**
- **Козлодуй**

В областта има общо 123 населени места.

ОБЩИНА ВРАЦА

Община Враца се намира в Северозападната част на Република България и има територия 679 кв.км. и население 73 894 души. Граничи с [общините Мездра, Борован, Криводол, Вършец и Монтана](#). Състои се от един град Враца и 22 села. По площ общината заема 16-то място в страната. От общо 679 кв.км. - 370 са обработваема земя, а 117 – гори и ливади. Климатът е умерено-континентален. Град Враца е с изградена инфраструктура и комуникации. През територията на общината преминават важни железопътни и шосейни коридори с национално и международно значение. Релефът на общината е разнообразен, а надморската височина на територията е от 150 до 1200 - 1600 м.

Общината е създадена с Указ от 05.12.1978 год. и наследява старата градска община още от Възраждането. Граничи с общините Мездра, Борован, Криводол, Вършец и Монтана. **Забележителности:** проломът "**Вратцата**", пещерата "**Леденика**", лобното място на Христо Ботев в м. "**Йолковица**" и връх "**Околчица**", където всяка година на Втори юни се провежда всенародно поклонение в памет на загиналите за свободата на България, тракийското съкровище от Могиланската могила и Рогозенското съкровище.

ОБЩИНА БЯЛА СЛАТИНА

Община Бяла Слатина е разположена в Дунавската равнина върху терасите на р.Искър и има територия 572 453 кв.км. и население 24 606 жители. Създадена с Указ на НС от 1978 година като селищна система и с Указ на НС № 2704 от Август 1987 год. като община. Граничи с [общините Враца, Борован, Хайредин, Козлодуй, Оряхово, Кнежа, Червен бряг](#). Състои се от един град Бяла Слатина и 14 села.

Релефът е разнообразен - равнинен и полупланински. Заема средишно положение в Северозападна България и е на почти еднакво разстояние от р.Дунав и Предбалкана. Общинския център гр.Бяла Слатина отстой на 46 км. североизточно от гр. Враца и е разположен върху терасите на р.Скът. Като цяло районът е равнинен, разположен в Дунавската хълмиста равнина, със средна надморска височина-126 м. Климатът е умерено-континентален. По-значителни отводнителни артерии в общината са р.Скът, р.Бриша и р. Марла. Преобладават черноземните почви. Най-често срещани дървесни видове са акацията, дъбът, букът, липата, орехът и тополата. В Община Бяла Слатина **защитени са следните територии:**

“Агиното бранище”-площ 1 дка. Характерно е с красива дъбова гора, израснала на плодородна почва, наречена **"Китката"**; Вековен дъб на възраст над 600 г. **Данфоровия горун** се намира на около 1 км. западно от село Галиче в местността "Горно ливаде".

ОБЩИНА МЕЗДРА

Община Мездра е разположена в Северозападна България и обхваща северната част на Искърското дефиле и Предбалкана по поречието на река Искър, със средна надморска височина 270м. Релефът е равнинно-хълмист и полупланински.

Създадена с Указ №264 от 03.12.1898 година и разширена с Указ№ 2963 от 25.08.1934 година. Заема 554 кв.км. площ и население 21 748 жители, разположена главно по Искърското дефиле. Граничи с [общините Враца, Роман, Бяла Слатина, Ботевград и Своге](#). Състои се от един град Мездра и 27 села. Общински център Мездра / 10 918 жители/, обявен за град на 26.08.1950 година.

Най-голям процент от територията на общината заемат земеделските площи и горите, следвани от населените места. Релефът е полупланински, с преобладаващи сиви горски почви, подходящи за отглеждане на зърнено-фуражни култури и трайни насаждения. Община Мездра е разположена на средна надморска височина от 270 м. Климатът е умереноконтинентален. Горският фонд на общината обхваща 195 001 дка, в т. ч 25 264 дка иглолистни и 21 136 дка широколистни гори. Отдалечените от големите пътни артерии села са разположени в екологично чисти планински и полупланински райони и притежават висок потенциал за развитие в сферата на екологичния и селски туризъм. Малките частни и кооперативни стопанства в тези населени места произвеждат незамърсена с химикали продукция - месо, мляко, вино, пчелен мед и др.

Забележителности: На територията на общината се намира част от Природен парк " Врачански Балкан, Природните забележителности **"Ритлите "**,**"Новата пещера "** в землището на Люти брод, **"Говедарника"** в землището на с. Царевец и забележителностите - Черепишки манастир и църква "Успение Богородично", както и историческа местност **"Рашов дол"**.

ОБЩИНА КОЗЛОДУЙ

Разположена в северозападна България, в Дунавската равнина, на брега на р. Дунав.

Създадена е с първите Привременни правила на новата държава през август 1879 година, утвърдена като община с Указ №2701 на НС от 1987 година. Заема 286 кв.км. площ и население 21 180 жители. Разположена е в източната част на Северозападна България, в равнината на десния бряг на р. Дунав. Граничи с общините Вълчидръм, Хайредин, Мизия, а на север с р. Дунав и

областта Допис /Румъния/.

Община Козлодуй включва един град - [Козлодуй и четири села - Хърлец, Гложене, Бутан и Крива бара](#). Районът е с традиции в развитието на електропроизводство и селско стопанство. Община Козлодуй е разположена в Дунавската низина, на 25 метра надморска височина. Намира се на 7 км от устието на р. Огоста, в плодородната житница на България, наречена от древните българи Златия. Основната част от територията на общината е заета от земеделски земи. Много по-нисък е делът на горските и други територии.

Известен още като атомната столица на България. **Забележителности:** ” **Национален параход-музей "Радецки"**, **Ботев парк**, **храмът "Св. Троица"**, храм-паметник читалище "Христо Ботев", църква "Успение Богородично", Римската крепост "Аугуста" в с. Хърлец, Поповото ханче в Бутан.

ОБЩИНА ОРЯХОВО

Община Оряхово е разположена в Северозападна България по поречието на р. Дунав. Дунавската хълмиста равнина е най-северната геоморфоложка област на Република България. Въз основа на своите различия тя се разделя на три подобласти, като една от тях е

Западната (Ломско-Оряховска) низина. Има предимно равнинен характер. Топографската ѝ повърхнина е слабо наведена на североизток. Широките асиметрични долини на реките Лом, Цибрица, Огоста, Искър и Вит я разделят на няколко междудолинни ридове. Равнинно-хълмистият релеф, умерено континенталният климат, надморската височина (150 м.) и разнообразните почви (преобладаване на чернозем и лъсови) характеризират географските особености на Общината.

Създадена според Привременни правила, обнародвани в Държавен вестник от 18.08.1897 година и утвърдена с Указ на НС от 1976 и 1987 година. Заема площ от 329 кв.км. и население 11 522 жители.

Разположена по десния дунавски бряг община Оряхово се състои от седем населени места ([град Оряхово – общински център и шест кметства – Селановци, Остров, Лесковец, Горни Вадин, Галово, Долни Вадин](#))

Граничи с общините Мизия, Кнежа, Бяла Слатина, Долна Митрополия и Искър. Общината е разположена в североизточната част на Област Враца и граничи на юг с общините Бяла Слатина и Кнежа, на изток с община Долна Митрополия, на запад и югозапад с община Мизия и на север граничи с река Дунав. Географското ѝ местоположение определя достъп до северната граница на Република България и това позволява включване на воден транспорт с пътници и товари в предвид налично изградените Пристанищен и Фериботен комплекс.

Общината е част от район с важно геостратегическо положение, което определя голямата ѝ роля в развитието на област Враца и страната, за трансгранично европейско сътрудничество. Тази значимост се подсилва от наличието на Гранично контролно пропускателен пункт и Ферибот.

Забележителности: къща - музей "Дико Илиев", чешмата "**Капитанец**" до Римската крепост "**Вариана**", средновековната българска крепост "**Камъка**", Възрожденската църква "Свети Георги" /1837 г./.

ОБЩИНА КРИВОДОЛ

Община Криводол заема 326 кв. км площ в северозападната част на Република България, сред плодородните котловини по поречията на реките Ботуня, Лева (Въртешница) и Рибиня и част от предпланините на Врачанския балкан. Отстои на равни разстояния от сравнително големите икономически центрове Враца и Монтана. Община Криводол се състои от 15 населени места ([град Криводол и 14 села](#)) и население 9 390 жители. Създадена е с Указ на НС от 1978 година като селищна система и с Указ №2704 на НС от Август 1987 година като община. Граничи с общините Враца, Борован, Вършец, Монтана, Бойчиновци.

Релефът на територията заета от Община Криводол е разнообразен: котловинен, хълмист, нископланински, но доминиращи са хълмистият и нископланинският. По-голяма част от терените са с малки наклони и предоставят възможности за стопанско усвояване. Като част от големите морфоструктури територията на общината е разположена в ниския Предбалкан и съвсем малка част (землището на с. Фурен) се намира в Дунавската равнина.

Природните дадености на територията на общината са изключително разнообразни и включват реките Ботуня, Въртешница /Лева/ и Рибиня, система от пещери, карстови извори, горски масиви и др. Край с. Градешница е открита глинена плочка с писмени знаци - образец на първата писменост в Европа. Характерно по тези земи по време на късноримската епоха е наличието на много имения, вили и крепости. На територията на общината са съхранени уникални исторически паметници - римска вила "Рустика" и античен мавзолей край с. Урбене, останки от римски крепости край селата Осен, Краводер, Галатин и др. В пещерите край с. Ботуня, уникални със своята разнообразност и съвършенство, има неизследвани обиталища на първобитния човек от края на палеолитната епоха - 40 000 г. пр.н.е. Интересни туристически обекти са построеният в малка долина манастир **"Йоан Предтеча"** известен като Градешки манастир, мемориален комплекс **"Септемврийци"** в местността **"Томин мост"**, **Мътнишкият манастир и др.**

ОБЩИНА МИЗИЯ

Община Мизия е разположена в северозападната част на Дунавската равнина и обхваща територия от 207 кв.км. и население от 7 570 жители. В състава ѝ влизат [гр. Мизия](#), [с. Крушовица](#), [с. Софрониево](#), [с. Липница](#), [с. Войводо](#) и [с. Сараево](#). С указ от 13.02.1970 година бившето село Букьовци става град и получава днешното име Мизия. Община Мизия е създадена с Указ от 25.05.1978 година. Тя граничи на североизток с община Оряхово, на северозапад с общините Козлодуй и Хайредин и на юг с община Бяла Слатина. Релефът на общината е предимно равнинен

до слабо хълмист. Надморската височина варира между 25м. и 186м.

Река Скът преминава през цялата ѝ територия, а река Огоста е естествената граница с община Козлодуй. Климатът е умерено континентален със студена зима и североизточни ветрове и горещо лято със западни и северозападни ветрове. Обработваема земя 46 845 дка. **Забележителности:** Гърбавият мост в с. Липница, Букьовското сребърно съкровище /V - IV в.пр.н.е./, църквата "Св. Никола" в с. Софрониево /XVII в./.

ОБЩИНА РОМАН

Община Роман заема югоизточната част на област Враца в Северозападна България. На изток граничи с областите Плевен и Ловеч, а на юг със Софийска област. Създадена с Указ от 01.08.1934 година., като Романска централна община. Утвърдена с постановление №77 на Министерски съвет от 05.12.1977 година., като център на селищна система. Заема площ от 303,5 кв.км., население от 6 223 жители и средна надморска височина 150 м. Разположена в средното течение на р. Искър, където се влива най-големият ѝ приток - р.Малък Искър. Община Роман включва общо 13 населени места, от които град Роман и 12 села: [Долна Бешовица](#), [Камено поле](#), [Караш](#), [Кунино](#), [Курново](#), [Марково равнище](#), [Радовене](#), [Синьо бърдо](#), [Средни рът](#) ([признато за отделно населено място през 1949 г.](#)), [Стояновци](#), [Струпец](#), [Хубавене](#).

Територията на общината съставлява 8,3% от общата територия на областта. В административно отношение са обособени 7 кметства и 4 кметски наместничества.

Общинските и граници са на запад - с община Мездра, на север - с община Бяла Слатина, на изток - с общините Червен бряг, Луковит и Ябланица, а на юг с общините Правец и Ботев град.

Забележителности: красивата природа по поречието на р. Искър, Струпешкият манастир "Св.Пророк Илия".

ОБЩИНА БОРОВАН

Създадена с указ на Народното събрание от 1978 година като селищна система и с Указ от 28.08.1987 година като община. Заема площ от 212,07 кв.км. и население 5 714 жители, разположена в котловината на Дунавската равнина. В общината влизат 5 населени места- [Борован](#), [Добролево](#), [Малорад](#), [Нивянин](#), [Сираково](#). Граничи с общините Враца, Хайредин и Бяла Слатина.

Община Борован има благоприятно географско разположение. През нея преминават важни транспортни пътища от републиканската пътна мрежа Враца - Оряхово, Монтана, Бяла Слатина и Плевен. Надморска височина - 250-350 м. Плодородната земя на площ от 160 000 дка., благоприятства развитието на зърнопроизводството. **Забележителности:** Борованска могила /423м./, обявена през 1961 година за природноисторически обект.

ОБЩИНА ХАЙРЕДИН

Хайредин е най-малката община във Врачанска област. Заема територия 190,4 кв.км. и население от 5 001 жителя, разположена от двете страни по долното течение на р. Огоста в Дунавската плодна равнина - Златията. Селото е създадено през 1574 г., когато Хайредин Паша, владетел на областта, дава земя на 4 семейства да се заселят и да създадат поколение. В негова чест селото носи неговото име. Общината е създадена с Указ от 1978 година като център на селищна система и с Указ №2704 на НС от м. Август 1987 година като община. Общината граничи с общините Борован, Бяла Слатина, Козлодуй, Вълчедръм и Бойчиновци.

Общината обединява 6 села - [Хайредин, като общински център](#), [Рогозен](#), [Манастирци](#), [Михайлово](#), [Бързина](#) и [Ботево](#). [През Хайредин минава пътят Враца - Козлодуй и Враца - Мизия - Оряхово.](#)

Разполага с около 15 000 дка от изключително плодородната земя в местността "Златия". Отглежда се предимно пшеница, царевича, слънчоглед, ечемик, овес и много други.

Забележителности: Древният Аспарухов вал, лековития минерален извор, Рогозенското сребърно-златно тракийско съкровище, състоящо се от 165 съда, открито в началото на 1986 година.

РЕГИОНАЛНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ОКОЛНА СРЕДА И ВОДИТЕ - ВРАЦА

РИОСВ – Враца е регионален орган на Министерството на околната среда, осъществяващ дейността си на територията на област Враца и с предмет на дейност:

- опазване на въздуха, водите и почвите от замърсяване и увреждане;
- произнасяне по екологична оценка и оценка на въздействието върху околната среда;
- предотвратяване и ограничаване на промишленото замърсяване;
- екологосъобразно управление на отпадъците;
- управление на опасни химични вещества и препарати и на генетично модифицирани организми;
- опазване на елементите на Националната екологична мрежа и биологичното разнообразие, както и устойчивото използване на биологичните ресурси;
- опазване и екологосъобразно използване на земните недра и подземните природни богатства;
- опазване и подобряване на акустична среда, намаляване или елиминиране на въздействията от природна и техногенна радиоактивност, електромагнитни полета и други физични фактори;
- устройство на селищната територия съобразно екологичното законодателство;
- изготвяне и предоставяне на информация за състоянието на околната среда съгласно изискванията на ЗООС, в това число за включването на базата данни за състоянието на околната среда и по годишните доклади за състоянието на околната среда на територията на РИОСВ;
- изготвяне и предоставяне на министъра на околната среда и водите и на изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по околна среда (ИАОС) информация за включването ѝ в публичните регистри по чл. 129 и 130 ЗООС;

- организация на процеса на участие на обществеността при вземане на решения в областта на околната среда;
- контрол по изпълнението на мерките по програмите за управление на дейностите по отпадъците;
- съгласуване на общинските програми за намаляване нивата на замърсителите на атмосферния въздух, както и общинските оперативни планове за действие съгласно изискванията на Закона за чистота на атмосферния въздух (ЗЧАВ).

РИОСВ - Враца

Адрес:

гр. Враца 3000

ул. "Екзарх Йосиф" № 81, п.к. 210

телефон 092/629211; факс 092/629211

e-mail: riosv_vr@m-real.net

<http://riosv.vracakarst.com/bg/home>

II. АНАЛИЗИ ПО КОМПОНЕНТИ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

II.1. КАЧЕСТВО НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ

1. Мрежа за контрол на качеството на атмосферния въздух на територията на РИОСВ Враца като част от НСМОС – подсистема “въздух”.

Под “Качество на атмосферния въздух” се разбира състоянието на въздуха на открито в тропосферата, с изключение на въздуха на работните места, определено от състава и съотношението на естествените й съставки и добавените вещества от естествен и антропогенен произход.

През 2011г. контрол на основните показатели, характеризиращи качеството на приземния слой на атмосферния въздух в региона контролиран от РИОСВ- Враца се осъществява чрез:

- постоянни измервания - Градски фонови пунктове- Автоматична измервателна станция /АИС “ЖП Гара”-Враца / и ръчен пункт “РИОСВ- Враца. АИС “ЖП Гара”-Враца контролира замърсителите: серен диоксид, азотен оксид и диоксид, азотни оксиди, въглероден оксид, ФПЧ₁₀ и озон, а пункт “РИОСВ-Враца” осъществява контрол по показателите: ФПЧ₁₀ и серен диоксид;

Със ЗАПОВЕД №РД-1088/20.12.2010г. на МОСВ контролът по показателите: амоняк и сяроводород в двата пункта за мониторинг ще се осъществява само след доказана необходимост.

- временни пунктове за мониторинг /индикативни измервания/, по утвърден от МОСВ график с Мобилна автоматична станция за имисионен контрол на атмосферния въздух към ИАОС- Регионална Лаборатория- Плевен за останалите населени места в Област-Враца /през 2011г. мониторинг е извършен на територията на гр. Козлодуй/;

2. Качество на атмосферния въздух – състояние и тенденции

ЗАМЪРСИТЕЛ	ФПЧ ₁₀ / ПРАХ	Рb аер.	SO ₂	NO ₂	CO	H ₂ S	ФЕНОЛ	NH ₃	H ₂ SO ₄ аер.	As аер.	Cd аер.	Cl	HCl аер.	NO	O ₃
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Общ брой пунктове в т.ч	2/-	-	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
1. Пункт – РИОСВ-Враца	да/-	-	да	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. АИС “ЖП Гара”-Враца	да/-	-	да	да	да	-	-	-	-	-	-	-	-	да	да
Брой пунктове с концентрация над ПДК м.е. в т.ч :															
1. Пункт – РИОСВ-Враца	Няма възмож ност за	-	не	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

	такъв контрол														
2. АИС “ЖП Гара”-Враца	да/-	-	не	не	не	-	-	-	-	-	-	-	-	не	не
Пунктове с концентрация над ПДК ср.дн. в т.ч :															
1. Пункт – РИОСВ-Враца	да/-	-	не	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. АИС “ЖП Гара”-Враца	да/-	-	не	не	не	-	-	-	-	-	-	-	-	не	не

Във връзка с текущата оценка на качеството на атмосферния въздух през 2011г. са изготвени:

- ежедневни бюлетини за състояние качеството на атмосферния въздух на гр. Враца;
- месечни справки с данни за регистрираните концентрации на ФПЧ₁₀ в двата пункта за мониторинг;
- Отчет за зимен сезон обхващаш периода 01.10.2010г.- 31.03.2011г. и Отчет за летен сезон обхващаш периода 01.04.2011г.-30.09.2011г. за регистрираните концентрации ФПЧ₁₀ и Озон.

Основни дефиниции при осъществяване контрол по компонента “Въздух”:

“Приземен слой” е атмосферния въздух на височина до 100м. от повърхността на Земята.

“Замърсяване на атмосферния въздух” е всяко постъпване на вредни вещества /замърсители/ в него.

“Норма за качеството на атмосферния въздух” е всяко ниво, установено с цел избягване, предотвратяване или ограничаване на вредни въздействия върху здравето на населението и/ или околната среда, което следва да бъде постигнато в определен за целта срок, след което да не бъде превишавано.

“Праг за информиране на населението” е праг за нивата на озон в атмосферния въздух, превишаването на който е свързан с риск за здравето на особено чувствителни групи от населението, включително при кратковременна експозиция, и при превишаването на който е необходимо незабавно предоставяне на подходяща информация.

“ФПЧ₁₀” са всички частици, преминаващи през размерно- селективен сепаратор, определен съгласно референтния метод за вземане на проби и измерване нивата на ФПЧ₁₀, с 50%-на ефективност на задържане при аеродинамичен диаметър на частиците до 10 микрона.

“Градски фонови пунктове за мониторинг” са тези пунктове за мониторинг, които са разположени в застроената част на града и където измерените нива на отделните замърсители са представителни за експозицията на по- голямата част от населението.

“Постоянни измервания” означават непрекъснати или периодични измервания, направени в постоянен пункт за мониторинг, в съответствие с поставените изисквания за качество на данните.

“Индикативни измервания” означават измервания, към които не се поставят толкова строги изисквания по отношение качеството на данните в сравнение с постоянните измервания.

“Вредно вещество (замърсител)” е всяко вещество, въведено пряко или косвено от човека в атмосферния въздух, което е в състояние да окаже вредно въздействие върху здравето на населението и/или околната среда.

“Емисия” е изпускане на вредни вещества /замърсители/ в атмосферния въздух. Точката или повърхността, откъдето се осъществява изпускането, се нарича източник. Емисията се определя като маса на дадено вредно вещество за един кубически метър изпускан газ или като дебит на изпусканото вещество при нормални условия.

“Организирано изпускане” е това, при което веществата се отвеждат в атмосферния въздух чрез изпускателно устройство- комин, канал и др.

“Неорганизирано изпускане” е това, при което в атмосферния въздух веществата се отделят разредоточено от дадена площадка- товарно-разтоварни площадки, открити складове за прахообразуващи материали, неизправна технологична апаратура и др.

“Ниво” е определена стойност за концентрацията на даден замърсител в атмосферния въздух или отлагането му от атмосферния въздух върху открити площи за определен период от време.

“Пределно допустима концентрация” е концентрация на вредните вещества в атмосферния въздух на населените места, която за определен период от време не оказва нито пряко, нито косвено вредно въздействие върху организма на човека.

“Максималната еднократна концентрация” е най- високата от краткосрочните концентрации за определен замърсител, регистрирани в даден пункт за определен период на наблюдение.

“Средноденонощната пределно допустима концентрация” е допустимата концентрация в продължение на 24-часова експозиция.

“Средноденонощната концентрация” е средната аритметична стойност от еднократните концентрации, регистрирани неколкократно през денонощието или тази, отчетена при непрекъснато пробовземане в продължение на 24 часа.

“Средногодишната концентрация” е средната аритметична стойност от средноденонощните концентрации, регистрирани в продължение на една година.

“ПС за СЧН” е прагова стойност за средночасова норма за опазване на човешкото здраве за основните атмосферни замърсители.

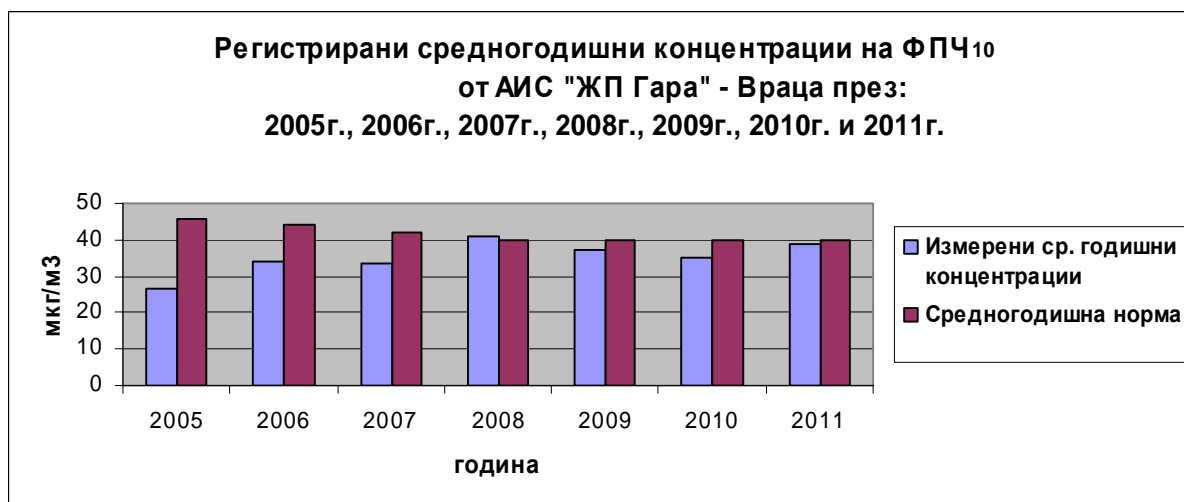
“ПС за СДН” – прагова стойност за средноденонощна норма за опазване на човешкото здраве за основните атмосферни замърсители.

В графичен вид са представени измерените средногодишни концентрации на някои от основните замърсители характеризиращи качеството на приземния слой на атмосферния въздух на гр. Враца регистрирани от АИС “ЖП Гара”-Враца:

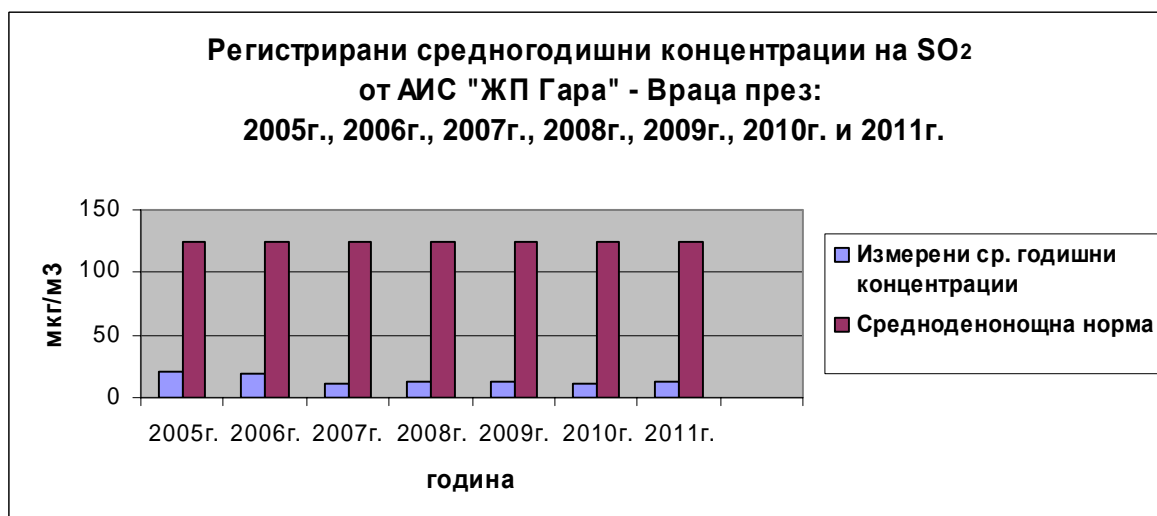
ФИНИ ПРАХОВИ ЧАСТИЦИ /твърди частици с големина по- малка от 10 μm /. Фините прахови частици се емитират в атмосферата директно (първични емисии) или се образуват от емитираните в атмосферата газове- прекурсори на фини прахови частици (вторични емисии). Неорганични газообразни вещества, прекурсори на фините прахови частици са: серен диоксид, азотни оксиди и амоняк. Основни източници са: промишлеността, транспорта, енергетиката и битовото отопление. През отоплителният сезон на локално ниво, основен източник на замърсяване с прахови частици е изгарянето на твърди горива в бита, като пепелно съдържание на горивата в някои случаи надвишава 50%.

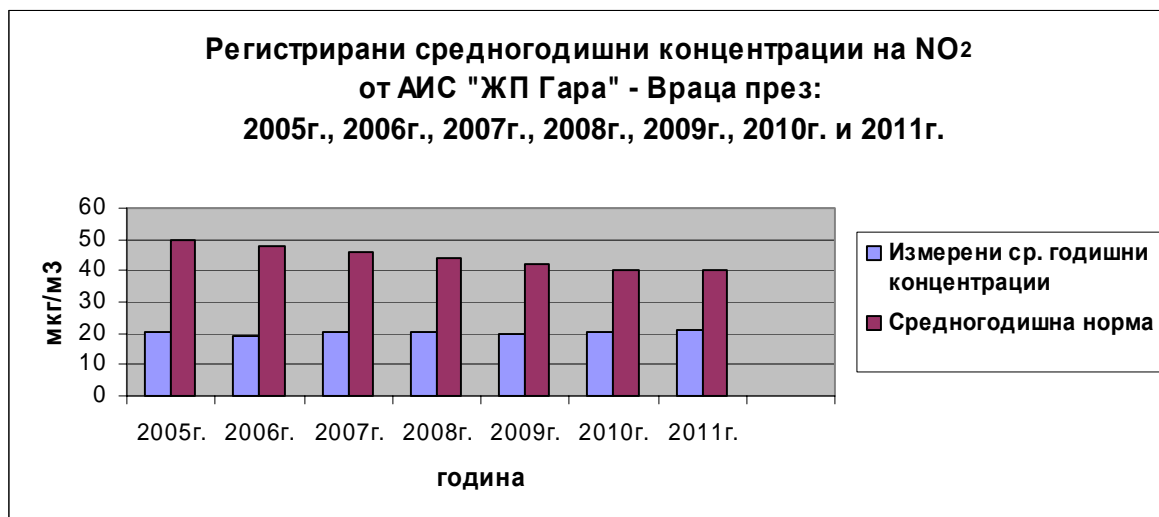
През годината АИС "ЖП Гара"- Враца е регистрирала концентрации над средноденонощната норма /СДН/ в 105 дни. Причина за регистрираните наднормени нива по показателя са специфичните метеорологични условия през зимния сезон и ниските комини, при които се намалява възможността за разсейване на атмосферните замърсители, както и некачествени пътни настилки. От приложената графика се вижда, че по показателя е спазена средногодишната норма $39,09\text{мкг}/\text{м}^3$ при норма $40\text{мкг}/\text{м}^3$ /.

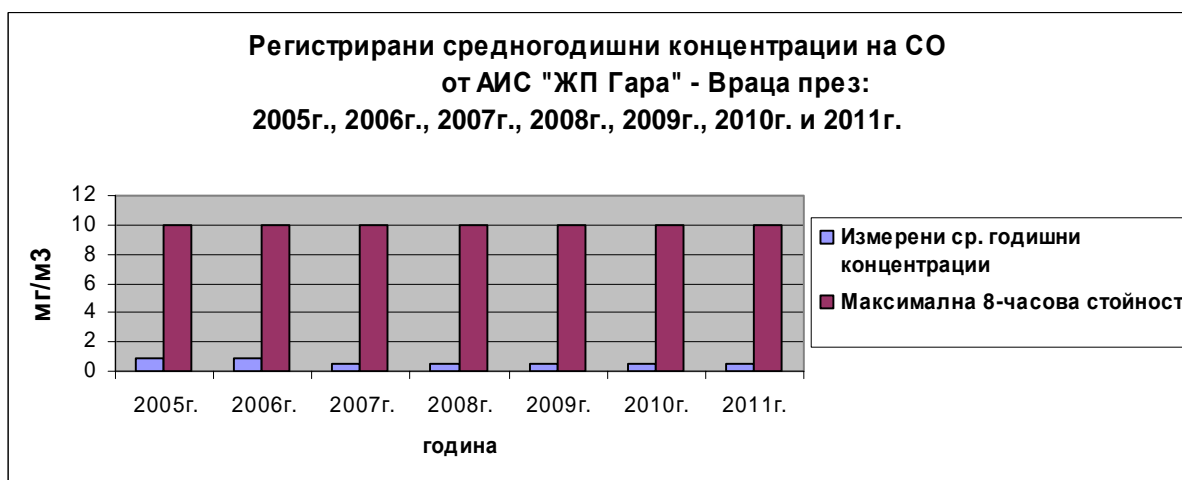
СЕРЕН ДИОКСИД- Основни източници са: химическата промишленост и процесите на изгаряне на твърди и течни горива с високо сярно съдържание, което за твърдите горива достига до 3,9%, а при течните варира от 0,2 до 3,5%. Серният диоксид и азотните оксиди са основните компоненти на киселинните дъждове. Няма регистрирани превишения на СДН $125\text{мкг}/\text{м}^3$ по този показател през 2011г.

АЗОТЕН ДИОКСИД- основни източници са горивните процеси в индустрията и моторните превозни средства. Образува се и в почвата вследствие действието на микроорганизмите. Взаимодействието му с въглеродородите /от парите на бензина и метана/ води до образуването на т. нар. смог. През годината няма регистрирани превишения на СГН 40мкг/м³/ от АИС “ЖП Гара”-Враца.

ВЪГЛЕРОДЕН ОКСИД- горящ газ без цвят, без мирис, малко по-лек от въздуха. Представлява един от най-широко разпространените атмосферни замърсители, който се образува при непълното горене на въглеродсъдържащи материали. Най-голям източник на СО е автомобилния транспорт- над 65 % от общото емитирано количество за страната. Други източници са: твърдите горива използвани в битовото отопление, горивните процеси в индустрията и горските пожари. Няма регистрирани през 2011г. средноденонощни концентрации над максималната 8-часова средна стойност /10мг/м³/.

ОЗОН- газ срещащ се в горната част на атмосферата – от 30 до 50 км над земната повърхност и в приземния въздушен слой. Високо разположеният озонен слой има защитни функции, изразяващи се в защита срещу ултравиолетовите лъчи, докато в приземния слой, той може да има неблагоприятно въздействие. Озонът е мощен оксидант. Той не се емитира директно в атмосферата. Формира се от взаимодействието на азотните оксиди и летливите органични съединения под влияние на високи температури и слънчева светлина. Няма регистрирани превишения на праговата стойност за информиране на населението 180мкг/м^3 по показателя през 2011г.

Територията контролирана от РИОСВ- Враца е разделена на следните райони за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух:

- Район Враца- обхваща Общините Враца и Мездра.

През 2011г., както и през 2010г. от основните показатели характеризиращи качеството на атмосферния въздух на гр. Враца се наблюдава единствено превишения на допустимите норми за ФПЧ_{10} . За целта през 2011 г. Община Враца е разработила Програма за намаляване на нивата на ФПЧ_{10} и достигане на установените норми за съдържанието им в атмосферния въздух за периода 2011г.-2014г.. Същата е приета от Общински съвет- Враца през месец април 2011г. с изготвена моделна оценка за приноса на всеки един от секторите и източниците на емиси към нивата на замърсяване с прах. Ежегодно Община Враца докладва в РИОСВ-Враца за изпълнението на заложените мерки в Плана за действие на Програмата за намаляване на нивата на ФПЧ_{10} и достигане на установените норми за съдържанието им в атмосферния въздух. Превишенията на средноденонощната норма (СДН) за ФПЧ_{10} за гр. Враца регистрирани от АИС “ЖП Гара” Враца за 2011г. са 105 в сравнение с 81 превишения по същия показател за 2010г. Наднормени концентрации на фини прахови частици с размер под 10 микрона се наблюдават изключително през отоплителния сезон и се дължат главно на употребата на твърди горива за битово отопление. Като основната причина за това може да се отчете наблюдаваното увеличение дела на домакинствата употребяващи твърди горива за отопление през зимния сезон.

С продължаващото газифициране на гр. Враца от “Рила газ” ЕАД, гр. София, ще бъде постигнато намаляване степента на замърсяване на атмосферния въздух с прах, сажди

и серен диоксид от горивни процеси. Финансовият проблем си остава основен за включването на по-голям брой битови абонати към газопреносната система.

- Район Козлодуй- обхваща Общините: Козлодуй, Оряхово и Мизия.

През 2011г. по одобрен график е извършен имисионен контрол на територията на гр. Козлодуй с Мобилна автоматична станция за имисионен контрол на атмосферния въздух към ИАОС Регионална Лаборатория- Плевен /с продължителност 52 денонощия/ обхващащ основните показатели характеризиращи качеството на атмосферния въздух в района /O₃, CO, SO₂, NO, NO₂, ФПЧ₁₀/. В предходни години при извършени имисионни замервания на териториите на гр.Оряхово и гр.Мизия не са установени стойности над пределно допустимите концентрации съгласно действащата нормативна база. За района не се изисква изготвянето на програма за намаляване нивата на замърсителите.

- Район Бяла Слатина- обхваща Общините: Бяла Слатина и Роман.

В предходни години при извършени имисионни замервания в района на гр. Бяла Слатина не са установени наднормени концентрации по показателите: въглероден оксид, серен диоксид, азотни оксиди, озон, прах, амоняк и сяроводород. За района не се изисква изготвянето на програма за намаляване нивата на замърсителите.

- Район Криводол- обхваща Общините: Криводол, Хайредин и Борован.

В предходни години при извършени имисионни замервания с. Борован не са установени наднормени концентрации по показателите: въглероден оксид, серен диоксид, азотни оксиди, озон, прах, амоняк и сяроводород. За района не се изисква изготвянето на програма за намаляване нивата на замърсителите.

В Плана за действие към Програмата за намаляване на нивата на ФПЧ₁₀ и достигане на установените норми за съдържанието им в атмосферния въздух в община Враца са заложили редица мерки за периода 2011-2014 г., като за 2011 са предприети съответните мероприятия:

Приоритетни дългосрочни (постоянни) мерки за периода 2011-2014 г.

VR-AIR-T-01 /Поетапна газификация на община Враца/ - Дружество Рила газ, което изгражда газоразпределителната мрежа в регион „Запад“, стартира своята дейност в гр. Враца през 2009 г. Дружеството притежава два лиценза – за дейностите разпределение на природен газ и снабдяване с природен газ от краен снабдител за период от 35 години или до 2041 г. Газоразпределителната мрежа на гр. Враца е с обща дължина около 100 км., като изграждането ѝ е предвидено да премине на 3 етапа до 2013 г. Първият етап предвижда строителството на 30 км., вторият – на 60 км., а третият – на около 10 км. мрежа. Към днешна дата Рила газ е изградила 40 км. мрежа, като изключим подземните отклонения към потребителите, от които 30 км. са пуснати в експлоатация в началото на тази година. Общата сума на направената до момента инвестиция в града възлиза на около 10 млн. лв

VR-AIR-T-02 /Поетапно увеличаване на използването на природен газ и електроенергия за отоплението на домакинствата през отоплителния сезон/ - С пускането на част от мрежата в експлоатация в началото на 2012 г. Рила газ присъедини първите си битови абонати. До края на 2012 г. се очаква техният брой да нарасне до 230.

Дългосрочни (постоянни) мерки за периода 2011-2014 г.

VR-AIR-I-03 / Ежегодно актуализиране на списъка на промишлените предприятия на територията на община Враца/ - *Съвместно с Регионална инспекция по околна среда и водите (РиОСВ) – Враца всяка - година до 01 април ще се актуализира списъка на промишлените предприятия на територията на община Враца с цел контрол на емисиите от промишлени източници.*

VR-AIR-T-04 /Оптимизиране на параметрите на селищната среда, благоприятстващи подобряване на качеството на въздуха/ - *Изпълнени са вертикални планировки на улиците – ул. Иван Ангелов № 1, ул. Кр. България № 23, ж. к. Дъбника бл. 25, ул. Три уши, ул. Тодор Балабанов, ул. Черна вода, бл. Химик 6, бул.Втори юни № 70, 72 и 74*

VR-AIR-T-05 /Почистване на уличната мрежа в община Враца/ - *Ежедневно по утвърдени графици се извършва ръчно метене на 78 дка и поддържане чистотата на още 41 дка в ЦГЧ. Извършено е машинно метене на улици и булеварди – 12 620 дка ; Измити улици – 1 497 дка. Изразходените средства за почистване на уличните платна, тротоари, площадите, алеите, паркови и други територии предназначени за обществено ползване през 2011 г. възлизат на 768 263,39 лв.*

Метенето е основен метод за почистване на тротоарни и улични площи в населени места през пролетно-летния и есенния период. Когато метеорологичните условия позволяват, се извършва и през зимата. В зависимост от количеството, разположението и възможностите метенето се извършва ръчно. То се извършва от работници на „БКС- ВРАЦА” ЕООД и наети по националната програма “ОСПОЗ”. Зимното поддържане започва след достигане на дебелина на снежната покривка от няколко сантиметра. Извършва се механизизирано и ръчно, с подходящи оборудвани автомобили. Ръчното почистване на снега се осъществява с лопати и роторни снегорини. С тях се почистват тротоари и пешеходни пътеки и зони.

Чрез общинска фирма “БКС-Враца” ЕООД и Програмите за временна заетост редовно се почистват основните пътни артерии и улична мрежа.

В началото на 2011 г се реализира Общинска програма за включване на безработни лица на социално подпомагане в почистване, благоустрояване и озеленяване на обществени терени в гр. Враца и селата от общината. Броят на работещите по Националната програма “От социални помощи към осигуряване на заетост” в Община Враца е 323 човека за дейности с комунално-битов характер. За тази дейност са обработени 207 бр. служебни бележки.

VR-AIR-T-06 /Утвърждаване и изпълнение на графици за ремонт на уличната мрежа в община Враца/ - *Извършен е основен ремонт на улици в села на територията на община Враца 8 511,06 кв. м. улици. Основен ремонт на общински пътища IV клас на територията на община Враца- 10 128,55 кв.м.*

VR-AIR-T-07 /Използване през зимния период на превантивни средства срещу обледяване на уличната мрежа/ - *През 2011 г. не са използвани алтернативни заместители на използвания материал- луга, сол и пясък.*

VR-AIR-T-08 /Периодично почистване на тротоарите в централната градска част/ - *след приключване на зимния период, по уличната мрежа се почистват регулите, а тротоарите се почистват по утвърдени графици от фирмата изпълнител.*

VR-AIR-I-09 /Поддържане на база данни в Община Враца относно стойностите на основните показатели за КАВ/- на официалния сайт на Община Враца в подменю „Екология” е направена директна препратка към ежедневния бюлетин за състоянието на атмосферния въздух на РИОСВ.

Краткосрочни и средносрочни мерки за периода 01.04.2011 г.- 01.04.2012 г., с приоритет за изпълнение в срок от една година след влизане в сила на Програмата- до края на отоплителен сезон 2011 г. (01.04.2012 г.)

VR-AIR-I-10 /Провеждане на мероприятия за залесяване и затревяване/ - През 2011 г. е раздаден безвъзмездно и засаден посадъчен материал на детски и учебни заведения и регистрирани домоуправители по Закона за етажната собственост за засаждане на предблокови пространства от Община Враца, като за тази цел са отделени 10 000 лв. - Широколистни- 140 бр., Иглолистни- 90 бр., Вечно-зелени храсти- 1 078 бр., Иглолистни храсти- 500 бр., Храсти-цъфтящи- 2 160 бр. Засадени са широколистни и иглолистни декоративни фиданки, вечнозелени храсти на обществени места – 172 бр. и цветя на обществени места – 13 480 бр.

VR-AIR-T-11 /Увеличаване на площите с компактна дървесна растителност/ - 1000 дръвчета от дъб, червен дъб, акация и явор засадиха над 70 ученици от 12 врачански училища. По повод Световната година на гората се проведе акция "Гора на децата", по идея на Областна администрация –Враца, със съдействието на Община Враца и Горско стопанство - Враца. РИОСВ – Враца засадиха 60 фиданки червен дъб на язовир "Дъбника". Членове на клуба на франкофоните във Враца засадиха няколко дървета американски дъб в парка край стадиона в града по повод Международния ден на франкофонията. Ученици от клуб "Родолубие" във Враца, засадиха дръвчета в района на "Хижата". Инициативата е във връзка с големият християнски празник Благовещение.

VR-AIR-T-12 /Оптимизиране на транспортната схема в община Враца/ - в град Враца и през 2011 г. действаше съществуващата Синя зона, като през 2012 г. се предвижда нейното разширяване.

VR-AIR-I-13 /Информационни мероприятия за населението относно възможните мерки за намаляване на емисиите от битово отопление и транспорт/

VR-AIR-I-14 /Информационни мероприятия за разясняване на населението на възможностите за повишаване на енергийната ефективност/

VR-AIR-R-15 /Създаване на система за събиране и съхранение на данни за продадените горива за отопление и транспортни горива на територията на община Враца/ - В Община Враца се поддържа база данни за продадените горива за отопление и транспорт на територията на община Враца.

VR-AIR-T-16 /Ограничаване на използването на пясък и други твърди минерални субстанции при зимното поддържане на уличната мрежа преминаване към използване на химични реагенти/- През 2011 г. не са използвани алтернативни заместители на използвания материал- луга, сол и пясък.

Източници на емисии на територията на РИОСВ- Враца

Емисионен контрол на неподвижни източници

През 2011г. на територията контролирана от РИОСВ- Враца, с емисионен контрол на емисиите на вредни вещества изпускани в атмосферния въздух са обхванати 18бр. Дружества: “Холсим /България/”АД, с. Бели Извор, общ. Враца; “Топлофикация-Враца”ЕАД, гр. Враца, общ. Враца / ОЦ ”Младост” и ТЕЦ “Градска”/; Асфалтова база с. Паволче, общ. Враца към “Кралтрейс”ООД, гр.Враца; Асфалтова база с. Чирен, общ. Враца към “Пътстройинженеринг”АД, гр. Враца; “Хидратен цех”гара Черепиш, към “Вархим”ЕООД, гр. Мездра, общ. Мездра; “Метизи”АД, гр. Роман , общ. Роман; “Доверие Енергетика”АД, гр. Враца, общ. Враца; “Хаджийски и фамилия”ЕООД, с. Градешница, общ. Криводол; “Вега Стар”ЕООД, гр. Бяла Слатина, общ. Бяла Слатина; ЕТ“Йордан Величков- Влади” -оранжерия с. Зверино, общ. Мездра; “Стройкерамика”АД, гр. Мездра- цех Мездра, общ. Мездра; “Екопроект“ ООД, гр. Враца, общ. Враца- “Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Враца и Мездра”; “Яйца и птици”АД, гр. Мизия /площадка гр. Козлодуй/;“Леденика и ММ”ЕАД, гр. Варна, производствена база гр. Мездра, общ. Мездра; “Екопродукт Мегия”ЕООД, гр. Враца, общ. Враца; “Нивего”ООД, с. Чирен, общ. Враца, “Центромет”АД, гр. Враца, общ. Враца и “Технос”ООД, гр. София /леярен цех- кв. Кулата, гр. Враца, общ. Враца.

От горните Дружества, на 19бр. подобекти са извършени планови контролни замервания, изготвени са 58бр. доклади от Собствени периодични измервания на подобекти, а Собствени непрекъснати измервания извършва едно Дружество /6бр. подобекти/.

Ежемесечно в РИОСВ- Враца съгласно изискванията на издаденото Комплексно разрешително и Наредба №6 за реда и начина за измерване на емисиите на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух от обекти с неподвижни източници /обн. Дв, бр.31/1999г./ “Холсим /България/”АД, с. Бели Извор, общ. Враца представя месечни Доклади за оценка на резултатите от проведени СНИ на емисиите изпускани в атмосферния въздух при експлоатацията на следните подобекти: Пещ №2 за производство на цимент, Скарен охладител към нея, Въглищна мелница и Циментови мелници №№1, 2 и 3. На база горните Доклади от страна на РИОСВ- Враца се изготвят месечни Протоколи за оценка на резултатите от проведените СНИ /изготвени 72бр. месечни Протоколи и 6бр. годишни Протоколи/.

На база представените и утвърдени в РИОСВ- Враца, Годишни Доклади за 2010г. с резултатите от извършени СНИ, на Дружеството е наложена еднократна санкция за констатирано наднормено замърсяване на атмосферния въздух с общ органичен въглерод и хлороводород при работата на Пещ №2 за производство на цимент.

От представените и утвърдени 4бр. Доклади, касаещи извършването на СПИ през 2010 и 2011г. на емисии на вредни вещества в отпадъчните газове изпускани в атмосферния въздух при експлоатацията на Пещ №2 за производство на цимент по показателите: въглероден оксид, флуороводород, диоксини и фурани, антимонон, арсен, олово, хром, кобалт, мед, манган, никел, ванадий, живак, кадмий и талий е установено, че измерените концентрации на емитираните вредни вещества отговарят на нормите за допустими емисии заложи в издаденото Комплексно разрешително. Пробите се взимат от Хърватска лаборатория "METROALFA" Загреб и се анализират от лаборатория в гр. Марибор, Словения.

През годината, Дружеството е извършило и 28бр. СПИ на подобекти съгласно издаденото Комплексно разрешително по показателя прах. От изготвените и утвърдени Доклади е установено, че измерените концентрации на емитираните вредни вещества отговарят на нормите за допустими емисии на вредни вещества изпускани в атмосферния въздух.

"Топлофикация-Враца"ЕАД, гр. Враца- е специализирано в производство и пласмент на пара, топлинна и ел. енергия, като използваното гориво е природен газ. При извършеният планов емисионен контрол на **ОЦ "Младост"**, измерените концентрации на изпусканите вредни вещества в атмосферния въздух от дейността на ВК-50 №1 са под пределно допустимите норми. Изготвен е Доклад за проведеното контролно измерване.

Във връзка с изискванията на Наредба №6 за реда и начина за измерване на емисиите на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух от обекти с неподвижни източници, Дружеството е извършило СПИ на концентрациите на вредни вещества в отпадъчните газове изпускани в атмосферния въздух при експлоатацията на **ТЕЦ "Градска"** на действащите 4бр. горивни инсталации. От представените и приети Доклади в РИОСВ- Враца е установено, че няма нарушения на екологичното законодателство.

През годината е извършена и извънредна проверка в **ОЦ"Младост"**, касаеща възстановяване целостта на пломбите на изведената от експлоатация горивна инсталация ВК-50 №2 на гориво природен газ.

При извършеният планов емисионен контрол на асфалто-смесителните инсталации на:

- **Асфалтова база с. Паволче, общ. Враца** към **"Кралтрейс"ООД, гр. Враца** са регистрирани наднормени концентрации на изпусканите вредни вещества в атмосферния въздух по показателя органични вещества /определени като общ С/, за което на Дружеството е наложена текуща санкция.

- **Асфалтова база с. Чирен, общ. Враца** към **"Пътстройинженеринг"АД, гр. Враца-** не са установени наднормени концентрации на изпусканите вредни вещества в атмосферния въздух.

След извършен емисионен контрол на **"Хидратен цех"гара Черепиш,** към **"Вархим"ЕООД, гр. Мездра-**специализирано в производство на хидратна вар е актуализирана наложената текуща санкция за замърсяване на атмосферния въздух с прах над допустимите норми.

При извършените планови измервания на емисиите на вредни вещества изпускани в атмосферния въздух на **5бр.** подобекти: 2бр.горивни инсталации /Котел ПКГ- 4 и Водогреен котел OWM-1000 на гориво природен газ/ и 3бр. технологични инсталации: “Агрегат за горещо поцинковане на телове и полуфабрикат”, “Линия за байцване на метал” и “Термоагрегати за патентиране на метал” към “Метизи”АД, гр. Роман се установи, че измерените концентрации на емитираните вредни вещества в атмосферния въздух при експлоатацията им, отговарят на нормите за допустими емисии на вредни вещества изпускани в атмосферния въздух заложен в издаденото Комплексно разрешително. Изготвени са Доклади за проведените контролни измервания. Дружеството е извършило и СПИ на горните подобекти съгласно изискванията на КР и няма установени наднормени концентрации на емитираните вредни вещества.

При извършен планов емисионен контрол на паровите централи собственост на: “Доверие Енергетика”АД, гр. Враца /Котел ПКМГ-6,5 на гориво природен газ/, “Хаджийски и фамилия”ЕООД, с. Градешница /парен котел на гориво дърва с мощност 1,6MW/, “Вега Стар”ЕООД, гр. Бяла Слатина /2бр. горивни инсталации ПКН-1,6 и ПКМ-1,6 на гориво нефта/ не са установени наднормени концентрации на емитираните вредни вещества в атмосферния въздух.

Във връзка с извършеният мониторинг на паровата централа към ЕТ“Йордан Величков- Влади” -оранжерия с. Зверино, общ. Мездра /2бр. водогрейни котли на гориво дърва и слънчогледови люспи с обща мощност 8MW/ са установени превишения по показателя въглероден оксид. На Дружеството е дадено предписание за оптимизиране работата на горивните инсталации.

Във връзка с условията залегнали в издадени Комплексни разрешителни емисионен контрол е проведен в следните дружества:

- “Стройкерамика”АД, гр. Мездра- цех Мездра, общ. Мездра е извършило Собствени периодични измервания /СПИ/ на емисиите на вредни вещества в отпадъчните газове изпускани в атмосферния въздух при експлоатацията на тунелна сушилна, блок №1 към Инсталацията за производство на тухли чрез изпичане в рингова пещ. От приетият и утвърден Доклад е установено, че измерените концентрации на въглероден оксид и прах, не отговарят на нормите за допустими емисии съгласно издаденото Комплексно Разрешително. Поради минималният размер на санкцията същата не е наложена и на Дружеството е издадено предписание свързано с правилното водене на технологичния процес с цел намаляване на емисиите на въглероден оксид и прах изпускани в атмосферния въздух при експлоатацията на тунелна сушилна, блок №1 към Инсталацията за производство на тухли. При извършен последващ емисионен контрол на обекта се установи, че измерените концентрации на емитираните вредни вещества в атмосферния въздух отговарят на нормите за допустими емисии на вредни вещества изпускани в атмосферния въздух от неподвижни източници.

-“Екопроект“ ООД, гр. Враца, обл. Враца- “Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Враца и Мездра” е извършило СПИ на емисиите на вредни вещества в отпадъчните газове изпускани в атмосферния въздух при експлоатацията на газови кладенци №№1, 2 и 3. Дружеството е представило в РИОСВ- Враца **6бр.** Доклади с резултатите от извършения емисионен контрол.

- “Яйца и птици”АД, гр. Мизия /площадка гр. Козлодуй/ е извършило СПИ на концентрации на вредни вещества /прахообразни/ в отпадъчните газове на **4бр.** подобекти. От представените и приети Доклади в РИОСВ-Враца е установено, че

измерените концентрации на емитирани вредни вещества- отговарят на нормите за допустими емисии за Збр. подобекти /“Обезпрашителна инсталация №2- дробилки”, “Обезпрашителна инсталация №3- елеватор кота 12” и “Обезпрашителна инсталация №4- елеватор кота 16”/. За другият подобект “Обезпрашителна инсталация №1- дозиране на микроелементи” е издадено Предписание с постоянен срок, касаещо повишаване ефективността на пречиствателните съоръжения /циклон и ръкавен филтър/ с цел осигуряване спазването на емисионните норми.

Във връзка с изискванията на Наредба №6 за реда и начина за измерване на емисиите на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух от обекти с неподвижни източници, Дружествата: **“Леденика и ММ”ЕАД, гр. Варна, производствена база гр. Мездра, “Екопродукт Мегия”ЕООД, гр. Враца, “Нивего”ООД, с. Чирен, общ. Враца и “Центромет”АД, гр. Враца** са извършили СПИ на емисиите на вредни вещества изпускани в атмосферния въздух от действащите горивни инсталации към тях, а **“Технос”ООД, гр. София /леярен цех- кв. Кулата, гр. Враца /** е извършило СПИ на Индукционна топилна пещ ИСТ-160 / за топене на чугун/. От приетите и утвърдени Доклади е установено, че измерените концентрации на емитираните вредни вещества отговарят на нормите за допустими емисии.

Дружеството **“Ню текс”АД, гр. Мездра-** не е извършило СПИ на горивните инсталации към паровата му централа, за което е съставен акт и издадено наказателно постановление.

При извършени проверки на: “Инсталация за сушене на металургична шлака” гара Елисейна, общ. Мездра към СД “Гарант 90- Цонев и сие” гр. Враца и асфалтосмесителна инсталация на Асфалтова база с. Бутан към “Пътстройинженеринг”АД, гр.Враца е установено, че инсталациите не са работили през 2011г. поради което не е извършен емисионен контрол. По предварителни разчети не се предвижда пускането им в експлоатация през 2012г.

Дружествата: **“Химко”АД, гр. Враца и “Камибо”ООД- ТП “Хименерго” гр. Враца-** специализирани в производство на химически продукти са с преустановена производствена дейност, която не е възобновявана през 2011г. До момента същите нямат изяснена производствена програма за 2012г.

Контрол летливи органични съединения, вещества нарушаващи озоновия слой и флуорирани парникови газове

Ефективната контролна дейност от страна на Регионалните инспекции по околна среда и води включва предотвратяване или намаляване на замърсяването на въздуха свързано с участието на летливи органични съединения (ЛОС).

В присъствието на азотни оксиди и слънчева светлина, ЛОС (всяко органично съединение с $T_k \leq 250^\circ\text{C}$, измерена при стандартно налягане 101,3 kPa) действат като катализатор за образуването на приземен озон. Приземният озон е агресивен спрямо живата тъкан и следователно е опасен за човешкото здраве и околната среда.

Емисиите на летливи органични съединения, съдържащи се в бензина, представляват местни и регионални проблеми, свързани с качеството на въздуха

(бензол и озон). Озонът в близост до земната повърхност освен замърсител представлява и третият по значимост парников газ, а бензолът е известен канцероген за човека.

Глобалното затопляне е процес на повишаване средната температура на атмосферата и повърхността на земята. Същата е малко под 15 градуса по Целзий. През последното столетие се е повишила с 0,7 градуса. Учените предричат последващо нарастване от 1,4 до 5,8 градуса до края на настоящето столетие. За „Парниковият ефект”, който се предизвиква от задържането и акумулирането на топлина в атмосферата допринасят някои ЛОС считани за парникови газове и влияещи на глобалния климат. Основните причини за глобалното затопляне трудно могат да бъдат определени, но все пак, към тях може да бъде причислен икономическият ръст.

Изтъняването на озоновия слой представлява друга опасност, защото способността му да предпазва от опасните за живота ултравиолетови лъчи, идващи от слънцето, намалява пропорционално. Една от причините за това са халогенираните ЛОС.

Основните източници на емисии на ЛОС са автомобилите, горивните процеси и органичните разтворители.

Наредба № 16 за ограничаване емисиите на летливи органични съединения при съхранение, товарене или разтоварване и превоз на бензини

Проверките включват обекти на територията на Врачанска област, които са контролирани във връзка с изискванията на Наредба № 16 /ДВ, бр. 75/1999г., изм. ДВ, бр. 9 /2008 г./ за ограничаване емисиите на летливи органични съединения при съхранение, товарене или разтоварване и превоз на бензини. Регистрираните обекти са 69 бр. бензиностанции в област Враца и Петролна база в гр. Враца.

През 2011 г. са извършени **11 проверки** на бензиностанции, в това число 10бр. планови 1 бр. извънредна проверка на нов обект- бензиностанция, собственост на „Джими” ООД, гр. Мездра.

Изискванията на Наредбата към този вид обекти са за изграждане на система за улавяне на бензиновите пари към резервоарите за съхранение на бензините (т.н. Фаза I) при зареждането им от подвижните автоцистерни. За тази цел е необходимо монтирането на клапан– адаптор към вентилационната система на резервоара за бензин, както и адаптор на вливната фуния. Тази система осигурява улавяне и отвеждане на бензиновите пари в автоцистерните, като в следствие те се транспортират до съответния терминал за регенериране или съхранение с последващо регенериране в друг терминал.

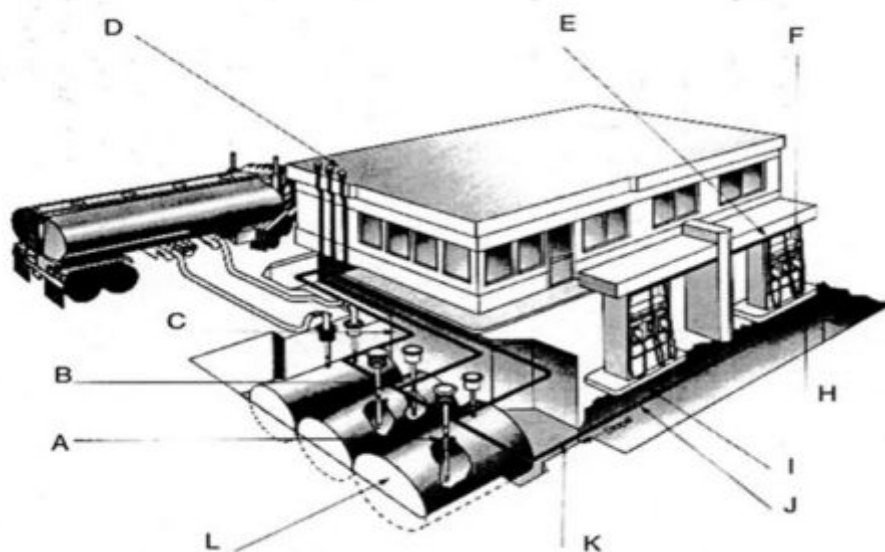
Представителите на обектите са информирани за подготвян от МОСВ проект за изменение и допълнение на Наредба №16, касаещ изграждането на ситема за улавяне на парите на бензина към бензиноколонките при зареждане на резервоарите на МПС (Фаза II).

В област Враца всички обекти са приведени в съответствие с изискванията на Наредба № 16.

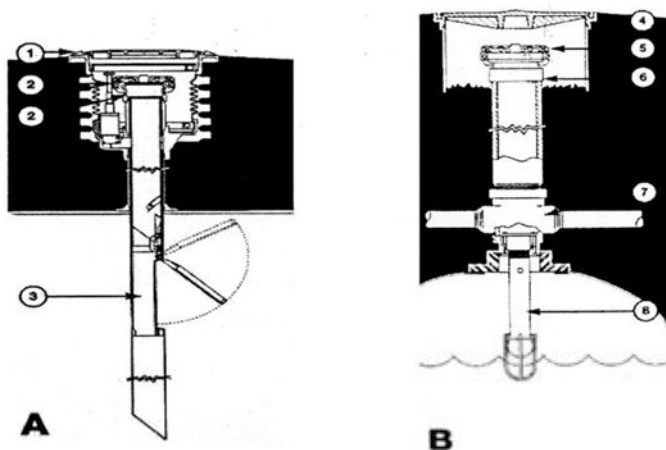
Проверените обекти в община Враца през 2011 година са два: това са бензиностанции „ИПИ груп” ЕООД, и „Никойл-2” ЕООД. Контролиран е обект на „Лукойл- България” АД в гр. Мездра. Същият отговаря на

техническите изисквания на Наредба № 16. През годината е регистриран нов обект в гр. Мездра бензиностанция “Джими”ООД, която предлага петролни продукти на „Лукойл- България” АД на база на франчайз договор. Спазени са екологичните изисквания на Наредба №16. Проверени са бензиностанции ”Петрони-21” ЕООД и “Петрол” АД в гр. Бяла Слатина. Извършена е проверка на бензиностанция в гр. Козлодуй от веригата „Косаня” ЕООД. През 2011г. е проверена бензиностанция на “Петрол” АД в гр. Роман. Дейността на обекта е съобразена с екологичните изисквания на Наредба №16. ЕТ “Любомир Илчев Илчев”в гр. Оряхово функционира спазвайки нормативните изискванията. В гр. Криводол контрол е осъществен на бензиностанция “Иванови” ООД. Проверена е в с. Хайредин бензиностанция “Лечови” ООД.

ПРИМЕРНА СХЕМА НА БЕНЗИНОСТАНЦИЯ С ИЗГРАДЕНА СИСТЕМА ЗА УЛАВЯНЕ И ВРЪЩАНЕ НА БЕНЗИНОВИТЕ ПАРИ

А- система за запълване на резервоарите; В-система за вентилация на подземните резервоари; С-самостоятелни вентилационни линии; D-клапан-адаптер на изхода на вентилационната система; Е-арматура (съединителни части) за присъединяване на подземните резервоари към коаксиалните накрайници за Фаза II; F-накрайници към бензиноколонката за Фаза II; H-вертикален шранг към бензиноколонките; I-2” Фаза II линия за връщане на парите; J-3” общ горивопроводен колектор; K-1/4 обратен наклон на тръбите към подземните резервоари; L-резервоар с най-ниско октанов бензин.

1-капак на шахтата; 2-клапан-адаптер към капачката на тръбата; 3-предпазен клапан против препълване; 4-капак; 5-капачка на тръбата; 6-дихателен клапан за вакуум и налягане; 7-разпределителна муфа; 8-плаващ сферичен предпазен клапан

Наредба № 7 от 21.10.2003г. за норми на допустими емисии на летливи органични съединения, изпускани в околната среда, главно в атмосферния въздух в резултат на употреба на разтворители в определени инсталации

Във връзка с изискванията на Наредба № 7 /ДВ, бр. 96/2003г., изм. ДВ, бр.40/2010г./ за норми на допустими емисии на летливи органични съединения, изпускани в околната среда, главно в атмосферния въздух в резултат на употреба на разтворители в определени инсталации в област Враца са регистрирани 25 бр. инсталации, чийто дейности са категоризирани, съгласно наредбата. През 2011г. са извършени **17 проверки**, от които 9 бр. планови и 8 бр. комплексни. Проверените обекти (главно мебелни и металообработващи предприятия), съгласно категоризацията на производствените дейности и определените към тях долни прагови стойности за консумация на разтворители (ПСКР) използват органични разтворители, бои, лак и други продукти съдържащи ЛОС под долните ПСКР. Дружествата са представили в срок до 31.03.2011г. в РИОСВ-Враца справка за консумацията на разтворители (КР) и количествата вложени разтворители (КВР) в производствения процес за 2010г, съгласно нормативните разпоредби на чл.20, ал.(8) от горепосочената Наредба. Ателиетата за химическо чистене са представили в законовия срок 31.03.2011г. в РИОСВ-Враца План за управление на разтворителите (ПУР) за 2010 година. ПУР е утвърдени с Решение от Директора на екоинспекцията. Няма превишения на установената норма за обща емисия (НОЕ) за дейността –химическо чистене.

На територията на община Враца са регистрирани 15 обекта с консумация на ЛОС под долните Прагови Стойности за Консумация на Разтворители (ПСКР), класифицирани към следните дейности:

- **Химическо чистене** – регистрирани са два обекта в град Враца - „М - Трейдинг” ООД и „Дона 2009” ООД. За тази дейност няма определена ПСКР, но има Норма за обща емисия (20 гр/кг почистен текстил), която трябва да се спазва от операторите на инсталации. Независимо дали нормата за емисии на ЛОС се превишава или не, обектите осъществяващи тази дейност са задължени ежегодно да изготвят План за Управление на Разтворителите (ПУР).

-**Дълбок печат, флексопечат, ротативен ситопечат, ламиниране или лакиране /долна ПСКР 15 тона/-** Контролира се текстилно предприятия в град Враца: “Вратица-Враца” АД. При производството на текстил се използват бои на водна основа, лакове, лепила и други продукти съдържащи органични разтворители, както оцетна киселина и етилов алкохол.

- **Друго почистване на повърхности /долна ПСКР 2 тона/-** Към тази дейност са включени завод за производство на металорежещи машини „ЗММ-Враца” АД и Инкомс ЕСТ „Милин камък” АД, произвеждащо елементи за далекосъобщителната техника в град Враца. За почистване на металните повърхности преди боядисване дружествата използват екстракционен бензин и 70%-ен етилов алкохол.

- **Други покрития включително върху метал, хартия / долна ПСКР 5 тона/ -** Контролирани обекти в град Враца са: ЕИ „Ремко” АД, извършващо ремонтна дейност на топлотехнически съоръжения, печатници „Полипринт” АД и „Микротест” ООД,

„Завод за металорежещи машини-Враца” АД, ВРЗ „Вола” АД- произвеждащо метални конструкции за енергетиката в България, „Сигма Витес” ООД, “Враца Инвест Груп” ООД и “Металинженеринг” ЕООД извършващи ремонтни и строителни дейности. Използват се бои, лакове, грунд, безир и други продукти съдържащи ЛОС.

- **Нанасяне на покрития върху дървени повърхности /долна ПСКР 15 тона/-** Към този род дейност попадат: Инкомс ЕСТ „Милин камък” АД в град Враца, произвеждащо дървена дограма и сглобяеми дървени къщи, мебелни предприятия в град Враца - ЕТ „Кам–Никола Стойков”, „Вето Маркет” ООД и „Тошев М 63” ЕООД.

В община Мездра се контролират два обекта по Наредба №7.

Към дейност - **Химическо чистене** -, „Мария” ЕООД, гр. Мездра. През 2011г. е изготвен и представен в РИОСВ-Враца План за управление на разтворителите за 2010г. Дружеството не надвишава установената НОЕ за използвания органичен разтворител перхлоретилен. При проверката през 2011г. е установено, че обектът е прекратил дейност от месец юли 2011г.

Дейност - **Друг дълбок печат, флексопечат, ротативен ситопечат, ламиниране или лакиране**- контролирания обект е „Ню текс” АД. Използваните ЛОС (оцетна киселина, лепила, лакове и др. продукти съдържащи органични разтворители) в производството на текстил са под долните прагови стойности за консумация на разтворители.

-**Други покрития включително върху метал, хартия / долна ПСКР 5 тона/ -** „Гарант” АД, град Бяла Слатина е с предмет на дейност производство на хидравлични детайли за машиностроенето. Дружеството използва ЛОС под долните ПСКР за дейността. През 2011 година дружеството не е надвишавало установените норми за консумация на летливи органични съединения и дейността му е в съответствие с нормативните изисквания .

Фиг. 1 1.1. **Съвременна камера за боядисване на метални изделия**

В община Козлодуй се контролират два обекта.

- **Дейност Химическо чистене** - ЕТ „Юлиян Тошев”. През 2011 година ателието за химическо чистене е представило ПУР в РИОСВ-Враца за 2010 година. Няма превишение на НОЕ.

- **Други покрития включително върху метал / долна ПСКР 5 тона/** - „Атоменергоремонт” ЕАД в град Козлодуй, с предмет на дейност ремонт на производствени съоръжения (енергетично оборудване), производство и ремонт на резервни части за стационарно оборудване за АЕЦ и ТЕЦ на територията на страната. Дружеството използва ЛОС в количество под долните ПСКР за този вид дейност. Част от ЛОС са употребени за почистване на детайлите преди боядисване, което е дейност:

- **Друго почистване на повърхности /долна ПСКР 2 тона/**. Използваните разтворители също са в количество под долната ПСКР.

- **Друго почистване на повърхности /долна ПСКР 2 тона/:**

Част от използваните ЛОС се употребяват за почистване на метални детайли преди боядисване. Към тази дейност спадат „Агротехчаст” АД и „Хидком” АД в град Оряхово. Дружествата са използвали през 2011 г. органични разтворители в количества под долните ПСКР за този вид дейност.

- **Други покрития включително върху метал /долна ПСКР 5 тона/:** Към тази дейност контролираните обекти са два. „Агротехчаст” АД, произвеждащо резервни части, прикачен инвентар за селскостопанска техника, контейнери „Мултилифт” и „Хидком” АД, произвеждащо метални елементи за строителството и хидравлични крикове.

- **Нанасяне на покрития върху дървени повърхности /долна ПСКР 15 тона/ :**

В началото на 2008 г. е започнала дейност фирма “Пат Интернешънъл” ООД в гр. Оряхово. Дружеството е специализирано в производство на дървени изделия. В края на 2008 г. е прекратена дейността, като през 2009г., 2010г. и 2011г. същата не е възобновявана.

В град Криводол към дейност - **Други покрития включително върху метал /долна ПСКР 5 тона/** е класифицирано едно предприятие „Симекс” ЕООД, което функционира от 2005 година . Дружеството произвежда метални палети, стелажи, гуменолентови транспортъори и ръкавни филтри. Използват се ЛОС в количества под долните ПСКР.

Наредба за ограничаване емисиите на ЛОС при употребата на органични разтворители в определени бои, лакове и авторепаратурни продукти

На територията контролирана от РИОСВ-Враца са регистрирани 104 бр. фирми извършващи търговия на едро, на дребно, строителна дейност, автосервизна дейност или производствена дейност с използването на продукти от обхвата на горепосочената

наредба. Всички продукти съдържащи органични разтворители от обхвата на наредбата трябва да се използват или пускат на пазара етикетирани, съгласно нормативните изисквания и посочения образец на етикет в наредбата. На етикета задължително се посочва нормата за максимално допустимото съдържание на органичен разтворител за съответната категория и подкатегория на продукта в г/л. Продуктите трябва да са придружени с актуални информационни листове за безопасност и анализни свидетелства.

През 2011г. е издадено 1 бр. предписание на “Агротехчаст” АД , гр. Оряхово с постоянен срок на действие.

Проверените фирми са представили в нормативно определения срок: 31.03.2011г. информация за 2010г. относно пуснатите на пазара или употребени продукти от обхвата на наредбата за изготвяне на годишен отчет. Дванадесет от проверените по Наредба №7 обекти са контролирани и във връзка с Наредбата за ограничаване емисиите на ЛОС при употребата на органични разтворители в определени бои, лакове и авторепаратурни продукти. Не са констатирани нарушения на екологичното законодателство.

При извършените проверки на седем обекта за търговия на едро с бои, лакове и авторепаратурни продукти на територията на град Враца: „Сигматерм Инженеринг” ООД, „Инес” ЕООД, „Равин” ЕООД, ЕТ „Александра-Любомир Феслийски”, ЕТ „Южина”, „Джъстин” ЕООД и ЕТ „Трибали ПИ Пламен Петков” ЕТ не са констатирани нарушения.

Проверени са автосервизи в гр. Враца: ЕТ „Миличков”, ЕТ “Румен Гусев-Цайгус” „Кармобил” ООД, „ТИТ” ООД и ЕТ “Цолов” извършващи автобояджийска дейност в съответствие с нормативните изисквания. Последният от изброените автосервизи е преустановил дейност.

Контрол е осъществен и на два обекта на „Равин” ЕООД в гр. Враца, търговци на дребно на бои, лакове и авторепаратурни продукти. Пусканите на пазара продукти съответстват на изискването за етикетиране.

В гр. Мездра са проверени две строителни фирми “Инертстрой калето” АД и “Компарт” ЕООД. Същите не съхраняват на склад бои и лакове. Продуктите се закупуват в точно определени количества за нуждите на съответната поръчка. Управителите на дружествата са запознати с изискванията на наредбата.

Извършена е проверка на четири фирми за търговия на дребно с бои, лакове и авторепаратурни продукти в гр. Мизия. “Косаня” ЕООД, ЕТ “ММ-Мирослав Лазаров”, “Нови - 08” ЕООД, “Видера 90” ЕООД. Последната фирма е прекратила продажбата на авторепаратурни продукти. Не са констатирани нарушения във връзка с етикетирането на предлаганите продукти в магазините.

1.2. Пистолет за боядисване

„Гарант” АД, град Бяла обхваща на Наредбата за за етикетиране и норми производство на „Оргак В склада на „Атоменерг не съответстващи на но фирми в гр. Козлодуй - дребно, ЕТ “Хит-Тодор обхваща на наредбата, С търговец на едро в гр. К при търговци на дребно В гр. Роман са проверени при обхвата за търговия на дребно с бои, лакове и авторепаратурни продукти: “Волат” ООД, ЕТ “Малпа” и ЕТ “Ники 93”. Предлаганите продукти от обхвата на наредбата за ограничаване емисиите на летливи органични съединения съответстват на екологичните норми за съдържание на органичен разтворител и изискванията за етикетиране.

си дейност продукти от отговарящи на изискването тел. Боите и лаковете са констатирани бои и лакове, още четири строителни ца търговия на едро и дребно с продукти от Т” ЕАД. Контролиран е и не са констатирани и нг Виет Анам” .

“Хидком” АД и “Агротехчаст” АД използват само продукти съответстващи на екологичните изисквания на горепосочената наредба. Същите са производство на “Оргакхим” АД, гр. Русе. При проверката на “Агротехчаст” АД е установено наличие на 1бр. мострена опаковка от 25 кг грунд турско производство не етикиран съгласно нормативните изисквания. Дадено е предписание с постоянен срок на действие, което ще се контролира от страна на РИОСВ-Враца при всяка следваща проверка на обекта.

През изминалата година е извършена проверка на „Симекс” ООД в гр. Криводол и във връзка с Наредбата за ограничаване емисиите на ЛОС в бои, лакове и авторепаратурни продукти. В склада на дружеството не са констатирани бои и лакове несъответстващи на изискването за етикетиране. Използваните продукти от обхвата на наредбата са българско производство на “Нинахим” ЕООД, гр. Русе и “Рекорди” ООД, гр. София

Не са констатирани нарушения във връзка с ограничаване съдържанието на ЛОС в бои, лакове и авторепаратурни продукти при търговци на дребно в гр. Криводол: ЕТ “Евис-91”, ЕТ “Георги Петров-78” и “Равин” ЕООД

През 2011 г. в община Борован са проверени търговци на дребно на бои, лакове и авторепаратурни продукти в с. Добролево: ЕТ „Фани” и “Михаил Марковски-07” ЕООД. Не са констатирани нарушения на екологичното законодателство. ЕТ „Фани” е прекратил продажбата на бои и лакове.

Наредба за установяване на мерки по прилагане на Регламент (ЕО) №1005/2009 относно веществата, които нарушават озоновия слой и Наредба за установяване на мерки по прилагане на Регламент (ЕО) №842/2006 относно някои флуорирани парникови газове

Във връзка с осъществяване на контрол по прилагане на Регламенти на Европейския парламент и на Съвета 1005/2009г. и 842/2006г. и Наредбите към тях, касаещи веществата нарушаващи озоновия слой (ВНОС) и флуорирани парникови газове (ФПГ) са регистрирани 54 броя обекти в област Враца.

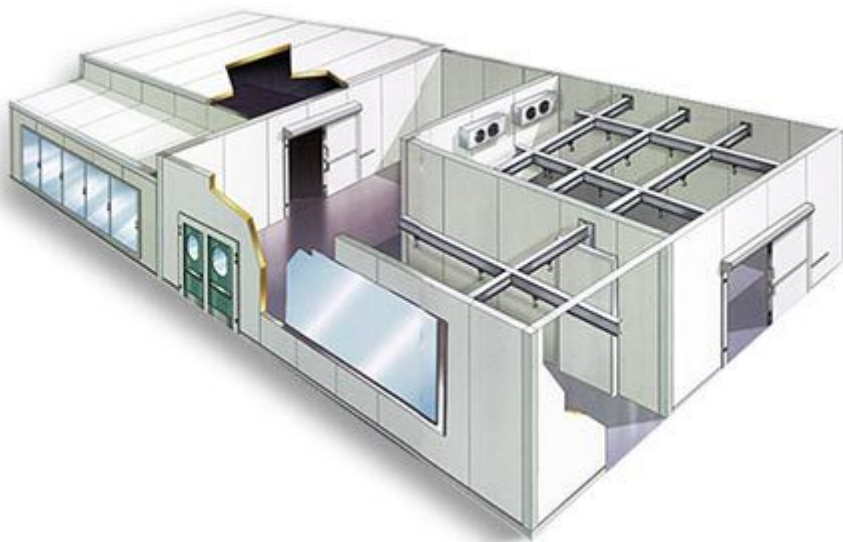
Контролираните вещества са въгледороди, които съдържат халогенни елементи хлор, флуор, бром, йод. Наличието на халогенните елементи във въгледородите е основната причина за озоноразрушаващото им действие и определя техния различен озоноразрушаващ потенциал.

ВНОС са класифицирани на две основни групи - забранени за употреба – с висок озоноразрушаващ потенциал, които не се използват вече и контролирани - с нисък озоноразрушаващ потенциал, разрешени за употреба само в рециклиран или регенериран вид до края на 2014г. Съществуват флуорвъгледороди (флуорирани парникови газове), които са вещества с нулев озоноразрушаващ потенциал, но с различен потенциал на глобално затопляне. От тях най-широко приложение намират хладилни агенти и техни смеси: R 134a, R 404A, R 407A, R 410A и др. Много инсталации, съоръжения работят с тези газове и съответно подлежат на контрол.

Операторите използват в производствената си или търговска дейност хладилни, климатични, термopомпени, стационарни пожарогасителни инсталации и комутационна апаратура за високо напрежение, работещи с 3 и над 3 килограма хладилни агенти. Използваните фреони в инсталациите са от разрешените за употреба, съгласно нормативните изисквания – ФПГ: R 134A, R 404A, R 407 C, R 410, R 507A и регенерирани или рециклирани ВНОС: R 22, R 406A. Проверените обекти притежават и поддържат досиета за състоянието на хладилните, климатични, термopомпени и стационарни пожарогасителни инсталации работещи с ВНОС и ФПГ. Извършват се редовно проверки за херметичност на инсталациите от лицензирани физически и юридически лица. Контролираните обекти през 2010г. са представили в РИОСВ-Враца и МОСВ в нормативно определения срок- 15.02.2011г. годишен отчет за ВНОС и ФПГ използвани в хладилни, климатични, термopомпени инсталации и комутационна апаратура за високо напрежение.

Фиг.3

Хладилна камера

Фиг.4

Промислени хладилни инсталации

Във община Враца са регистрирани и се контролират седем фирми за сервиз и поддръжка на хладилна и климатична техника: ЕТ „Кварт-Крум Туртански”, който извършва и рециклиране на фреони , ЕТ „Евтим Евтимов и сие”, „Саго” ЕООД, ЕТ „Ангел Филков”, „Техноколд” ООД, „Фонема” ЕООД и ЕТ „Иван Пеев-Чичо Пей”. Същите използват разрешени за употреба газове: рециклиран Фреон 22, Фреон 406 , хладилни агенти и смеси - R 134a, R 404A , R 410A, R 407, и др. Всички лица извършващи сервизна дейност притежават документи за квалификация и/или правоспособност за работа с ВНОС и ФПГ.

Проверени са шестнадесет фирми на територията на общината, използващи в производствената си и търговска дейност хладилни, климатични инсталации и термопомпи, работещи с три и над три килограма хладилни агенти. Това са предимно обекти за търговия на едро, млекопреработвателни и месопреработвателни предприятия. Регистриран е нов обект в гр. Враца от веригата хипермаркети – «Пени Маркет България» ЕООД. Фирмите водят досиета за състоянието на хладилните и климатични инсталации работещи с ВНОС и ФПГ, съгласно изискванията на горепосочените наредби.

Всички контролирани обекти са представили в срок годишните си отчети, съгласно нормативните изисквания.

Издадени са 4 бр. предписания на две от мандрите в общината: «Нивего» ООД, с. Чирен и «Екопродукт мегия» ЕООД в гр. Враца. Предписанията са във връзка с изграждане на пробоотборни точки за извършване на собствени периодични измервания на емисиите на вредни вещества изпускани в атмосферния въздух от работата на горивните инсталации в мандрите (котли) с номинална мощност над 0,5 MW. Предписанията са изпълнени в срок. Не са констатирани наднормени концентрации на изпусканите вредни вещества в атмосферния въздух от работата на котлите.

Фиг.5

Компресор на хладилна инсталация

Проверка е извършена на пивоварната в гр. Мездра „Бул брю БГ” ЕООД. Дружеството използва една инсталация за втечняване на CO₂, извлечан при ферментацията на бирата и една за охлаждане на бирата по време на ферментационния процес. Същите работят с газ фреон 22 в количества съответно 32 кг. и 300 кг. Води се досие за състоянието на инсталациите. Същите се обслужват от лицензиран сервиз, като лицето извършващо поддръжка на инсталациите притежава документ за правоспособност.

Обектите проверени в община Бяла Слатина са три. Консервен комбинат „Вега Стар“ ЕООД, град Бяла Слатина работи с шест броя хладилни инсталации и една топлинна помпа с над 3 кг газ. Използваните хладилни агенти в съоръженията са: фреон 22, фреон 404А, фреон 507 А и фреон 134а. На контрол подлежи и хипермаркет

от веригата «Пени Маркет България» ЕООД в гр. Бяла Слатина. В обекта се използват две климатични и една хладилна инсталации , работещи с ФПГ R407C и R 404A. Водят се досиета за състоянието на инсталациите. Проверен е сервиз за ремонт и поддръжка на хладилни и климатични инсталации в гр. Бяла Слатина - „Скреж“ ЕООД. Управителят на сервиза притежава документ за квалификация за работа с ВНОС и документ за правоспособност за работа с ФПГ, издаден от Българска браншова камара - Машиностроене, съгласно нормативните изисквания.

В община Козлодуй са картотекирани четири обекта във връзка с Наредбата за контрол и управление на веществата , които нарушават озоновия слой и Наредбата за флуорирани парникови газове. Това са „АЕЦ Козлодуй” ЕАД с хладилните, климатични, стационарни противопожарни инсталации и комутационна апаратура за високо напрежение, използващи се в производствена дейност на дружеството, сервиз за хладилна и климатична техника- „Интерприборсервиз” ООД, обслужващ инсталациите на територията на атомната електроцентрала, както и два хипермаркета от веригите «Пени Маркет България» ЕООД и «Лидл България» ЕООД.

В град Криводол и общината сервиз и поддръжка на битова техника, в това число и хладилна извършва - „Електросервиз Илонка Иванова”. За сервизна дейност са използват позволени за употреба хладилни агенти 134а и 406А. Управителя на обекта притежава документ за правоспособност втора категория за работа с ФПГ. Контролирани са три мандри през 2011г. в тази община „Топила груп” ЕАД, с. Ракево , ЕТ „Млечен пулс-95-Цветелина Томова”, гр. Криводол и „Хаджийски и Фамилия” ЕООД, с. Градешница. През годината са контролирани птицекланица «Реалти консулт» ЕООД, с. Краводер и цех за преработка на птиче месо в същото населено място на ЕТ «Тошко Тодоров». Птицекланицата не работи. Всички проверени обекти водят досиета за състоянието на хладилните инсталации и са представили в екоинспекцията годишните си отчети.

На територията на община Борован се контролира един обект – цех за производство на полуфабрикати от мляно месо „Димитър Първанов“ ЕООД, с. Малорад. За производствена дейност се използват четири хладилни инсталации работещи с флуориран парников газ R 404 A и една климатична с озоннарушаващ газ R 22. Води се досие за състоянието на инсталациите, като не са констатирани нарушения на екологичното законодателство.

3. Оценка за качеството на атмосферния въздух на територията на РИОСВ-Враца.

Продължава изграждане на структура за газификация на гр. Враца от страна на Дружеството “Рила Газ”ЕАД, гр. София. До момента такава е изградена в кв. “Околчица”. Продължава газифицирането на битови и обществени сгради на територията на гр. Мездра. С горните дейности ще бъде постигнато намаляване степента на замърсяване на атмосферния въздух с прах и серен диоксид в приземния слой на населените места от горивни процеси.

С построяването и въвеждането в експлоатация на нови възобновяеми енергийни източници / ветроенергийни и фотоволтаични паркове и водно електрически централи/ ще се намалят в значителна степен изпусканите в атмосферния въздух: въглероден оксид, азотни оксиди, серни оксиди и прах.

В сравнение с предходната 2010г. е намалял броя на пусканите на пазара продукти несъответстващи на изискването за етикетиране от обхвата на наредбата за ограничаване емисиите на ЛОС при употребата на органични разтворители в определени бои, лакове и авторепартурни продукти.

Голяма част от физическите лица, извършващи поддръжка и сервиз на хладилни и климатични инсталации са придобили документ за квалификация за работа с вещества нарушаващи озоновия слой и документ за правоспособност за работа с флуорирани парникови газове. Намалява броя на случаите, в които се установява липса на досие за хладилните и климатични инсталации или не водене на такова от операторите на инсталации.

Промишлената дейност в района контролиран от РИОСВ-Враца е ограничена и не води до сериозно замърсяване на качеството на атмосферния въздух. Регистрираните наднормени концентрации на ФПЧ10 на територията на гр. Враца през 2011г., както и в предходни години се дължат основно на замърсените и некачествени пътни настилки и използваните твърди горива през отоплителния сезон в битовия сектор.

Основните Дружества замърсители на атмосферния въздух на територията на гр. Враца: “Химко”АД и “Камибо”ЕООД - ТП “Хименерго”- специализирани в производство на химически продукти са с преустановена производствена дейност, която през 2011г. не е възобновявана.

II.2. ВОДИ

1. Кратко описание на основните приоритети при извършване на контролната дейност през годината

Един от компонентите на природната среда, подложен най-силно и комплексно на антропогенното въздействие е водата. Тя играе ключова роля за съществуването на живите организми и за протичането на повечето природни процеси на нашата планета. Не по-малка е нейната роля за човешкото общество като основен животоосигуряващ елемент и ключов фактор за функционирането на редица производствени процеси. Антропогенното въздействие предизвиква количествено изтощаване и замърсяване на водните ресурси.

Водните нужди на човечеството непрекъснато нарастват, а качеството на водите се влошава и запасът от водни ресурси намалява. Водният проблем не може да бъде преодолян напълно, но има начин да бъде подобрен чрез разумно използване и контрол на водите и водните ресурси.

Водните ресурси са използваемата част от природните води на определена територия в зададен интервал от време. Формират се предимно от валежите и се проявяват като повърхностни и подземни води.

Водните ресурси в България се формират от оттока на вътрешните реки, подземните води и част от водите на р. Дунав. Тяхното опазване, рационално използване и управление е от жизнено важно значение за бъдещото устойчиво развитие на страната. За съжаление България е в числото на най-бедните на водни ресурси страни в Европа. Средногодишното количество за жител е около 2300-2400 м³, а използваемата част от него варира от 800 до 100 м³/ж.год.

Съгласно Директива 2000/60/ЕС на Европейския парламент, повърхностните водни обекти се определят като попадащи в една от следните категории води – реки, езера (изкуствени и естествени), преходни води или крайбрежни води – или като изкуствени повърхностни водни обекти или силно модифицирани повърхностни водни обекти.

Повърхностните води в България са важна част от водния баланс на страната. Формирането и количествата им зависят пряко от падналите валежи. Делът на добиваните пресни повърхностни води е над 90% от цялата използвана вода в страната. Качеството на повърхностните води се наблюдава от съответните мрежи, които са част от Националната система за мониторинг на водите по пунктове, честота и показатели.

Основен дял на повърхностните води се пада на реките. Реките в България са сравнително къси, с малки водосборни басейни, което ги определя като не много пълноводни. Всички реки в северната част на страната имат пролетно-лятно пълноводие, а тези в южната и източната част - зимно-равнопролетно пълноводие. За регулиране на речния отток в България са изградени около 2200 язовира.

Режимът на реките зависи от количеството и нивото на водата, които се определят основно от характера на подхранване и промените на времето. В зависимост от преобладаващият характер на подхранване, реките се делят на:

- дъждовно подхранване;
- леднико подхранване;
- снежно подхранване;
- смесено подхранване.

Географското положение и физикогеографските условия на България обуславят наличието на реки със смесен тип на подхранване. При реките от този тип повече от водите им (50-70%) се получават от разтопяването на снеговете, а останалото количество – от есенните или пролетните дъждове.

Хидрогеографската характеристика на нашата територия обуславя наличието на две основни отточни области – Черноморска и Егейска. Черноморската отточна област се разделя на две подобласти: Дунавска и подобласт от реки, директно вливащи се в Черно море. Разпределението на сумарния речен отток през годината е с преобладаващо участие в него на реките от Дунавския район.

Черноморският отточен басейн обхваща 57%, от тях 45% заемат водосборите на дунавските притоци и само 12% от територията му се падат на директно вливащи се в Черно море притоци.

Територията, контролирана от РИОСВ-Враца обхваща реките и водните обекти спадащи към Черноморският водосборен басейн и по-точно Дунавския район за басейново управление, които обхваща по-голямата част от Северна България и територията на района е разделена на следните поречия или групи от поречия:

- група поречия Огоста с реките западно от Огоста (Тополовец, Войнишка, Арчар, Скомля, Лом, Цибрица) заедно с Ерма и Нишава;
- поречие Искър;
- поречие Вит;
- поречие Осъм;
- поречие Янтра;
- група поречия Русенски Лом с Дунавските Добруджански реки.

На територията, контролирана от РИОСВ-Враца се намират поречията на реките: Огоста и Искър и част от река Дунав.

И през 2011 г. относно качествения състав на водоприемниците в района на Област Враца се забелязва тенденция към задържане и подобряване състоянието на водите в сравнение с предходните години. Независимо от регистрираните единични превишения на някои от показателите, по-голямата част от тях трайно запазват стойности под допустимите норми за съответната категория на водоприемника.

Замърсяването на повърхностните води е широко разпространено в земеделските и градски райони и се характеризира с комплексно замърсяване с биогенни елементи (азот и фосфор), някои тежки метали, органични замърсители и продукти от тяхното разграждане.

Качеството на водите и водните екосистеми е в зависимост от редица фактори, включващи употреба на химически вещества, начин на обработка на земята, а също така и природните дадености.

СЪСТОЯНИЕ И КАЧЕСТВЕН СЪСТАВ НА ПОВЪРХНОСТНИТЕ ВОДИ ПО ПОРЕЧИЯ

Качеството и количеството на повърхностните и подземни води се наблюдава от съответните мрежи за мониторинг на водите, които са част от Националната система за мониторинг на околната среда /НСМОС/ по пунктове, честота и показатели. Мониторинга на водите на територията на Република България е регламентиран с Наредба №1 от 11.април 2011г.

Мониторинга на повърхностните води бива:

- ❖ количествен мониторинг;
- ❖ оперативен мониторинг;
- ❖ контролен мониторинг.

В териториалния обхват на РИОСВ-Враца през 2011г. е осъществяван мониторинг на повърхностни води в следните пунктове от НСМОС:

- *Пунктове за количествен мониторинг на повърхностни води:*

- Река Огоста при село Хайредин;
  - Река Ботуня при село Голямо Бабино;
  - Река Въртешница при град Криводол;
  - Река Бързина преди село Липница;
  - Река Скът при село Мало Пещене;
  - Река Скът след град Бяла Слатина;
  - Река Малък Искър при град Роман.
- **Пунктове за оперативен мониторинг на повърхностните води по следните показатели:** *Активна реакция рН, неразтворени вещества, електропроводимост, разтворен кислород, наситеност с кислород, твърдост обща, хлориди, сулфати, желязо общо, азот амониев, нитритен азот, нитратен азот, ортофосфати /като Р/, Общ фосфор/като Р/, ХПК, БПК₅, калций, магнезий, цианиди /общи/, феноли, α-СПАВ, общ азот, хром шествалентен, хром тривалентен:*
    - Река Скът след град Мизия;
    - Река Скът след град Бяла Слатина;
    - Река Скът при село Голямо Пещене;
    - Река Искър преди град Роман;
    - Река Искър при село Ребърково.
  - **Пунктове за контролен мониторинг на повърхностните води по показателите:** *Активна реакция рН, неразтворени вещества, електропроводимост, разтворен кислород, наситеност с кислород, твърдост обща, хлориди, сулфати, желязо общо, манган, азот амониев, нитритен азот, нитратен азот, ортофосфати /като Р/, Общ фосфор/като Р/, ХПК, БПК₅, калций, магнезий, цианиди /общи/, феноли, α-СПАВ, общ азот, нефтопродукти:*
    - Река Огоста при град Оряхово преди вливане в река Дунав;
    - Река Ботуня при село Голямо Бабино преди вливане на река Въртешница;
    - Река Малък Искър при град Роман;
    - Язовир Аспарухов вал;
    - Язовир Бързина;
    - Язовир Три кладенци.

ПОРЕЧИЕ РЕКА ОГОСТА

Река Огоста се образува от многобройните притоци в Чипровската планина, тече през тясна долина до гр. Монтана, след това навлиза в Дунавската равнина и при гр. Оряхово се влива в Дунав. За нейно начало е приета река Чипровска. От вливащите се в Дунав, река Огоста е на второ място по размер на водосборния басейн. Общата дължина на реката е 144 км, а водосборната ѝ област е 732 км² и е със значителен брой притоци, около 40. Най-значителните притоци са река Ботуня и река Бързия.

Кислородното съдържание на водите на р.Огоста е сравнително добро. До яз.Монтана, поради планинския характер на реката и добрата аерация, водите по показателя разтворен кислород са I-ва категория. В участъка под гр.Монтана и до с.Кобиляк водите преминават в II-ра категория. По-надолу по течението кислородното съдържание се подобрява. Преди заустването, след гр. Мизия, кислородното съдържание намалява и водите по този показател са II-ра категория. Влияние оказва и ниската скорост на водата в тази равнина част. Кислородното съдържание във водите на р.Огоста не представлява пречка те да се използват за риборазвъждане.

Органичното съдържание в планинския участък е ниско и по показателя БПК₅. До вливането на р. Дългоделска водите на р. Огоста са I-ва категория. След това органичното съдържание нараства постепенно по дължина на реката и до заустването по този показател водите са II-ра категория.

Биогенното съдържание, изразено чрез показателя нитратен азот, не представлява проблем за р.Огоста. Значително по-различно стои въпросът със съдържанието на нитритен азот. Само в най-високите части на течението водите са I – ва категория. След гр.Чипровци надолу следва нарастване и при заустването водите по съдържание на нитритен азот надвишават допустимата III-та категория. Аналогична е надлъжната схема на изменение на съдържанието на амониев азот и фосфати. Достигат се в отделни участъци концентрации в рамките на и над III-та категория.

Количеството на разтворените вещества нараства по дължина на реката. Категорията на водите е в границите на I-ва и II-ра категория.

За начало на река Огоста е приета Чипровската река, която извира от връх Вража глава. Началото на реката е типично планинско дере с голям наклон. Коритото е тясно и дъното му е покрито с едри камъни и чакъл, свлечени от планинските дерета.

От село Чипровци наклонът на реката намалява и долината прави значителни уширения. Дъното на долината става на места много тясно с много стръмни склонове. Склоновете са гъсто залесени с широколистна гора. Бреговете на реката са немного високи и обрасли с храсти. Речното дъно е

покрито с камъни, чакъл и пясък. От село Долни Мел до Монтана речната долина е коритообразна, с широко долинно дъно, заето от работни площи. Склоновете на долината стават много полегати и се оформят от отделни хълмове. Залесеността

значително намалява. Надлъжният наклон на коритото е много малък. Дъното е покрито с едър чакъл. Реката мени коритото си, като тече покрай левия или десния склон на долината.

След град Монтана долината става по-широка. Залесеността почти изчезва. При с. Ерден Огоста прорязва един рид, където долината става 200 м. широка. Реката в този участък е широка. Речното корито е покрито с едър и дребен чакъл. Към с. Владимирово напречният профил на долината е трапецовиден. Десният склон е по-висок от левия. Реката започва да описва меандри независимо от правия участък на долината. До град Мизия характерът на долината се запазва същият. Склоновете бързо намаляват височината и наклона си.

Реката до вливането си в река Дунав описва силно извити меандри и навлиза в напълно равнинен терен. Дъното ѝ е покрито с чакъл и пясък, а в най-долното течение – с пясък. Бреговете са ниски и заливаеми. След навлизане на река Огоста в Дунавската равнина при гр.Оряхово тя се влива в Дунав.

Поречието на р. Огоста е залесено предимно с нискостеблени гори и по-малко бук. Боровите гори почти липсват. Процентната залесеност е около 25% от цялата площ. Буковите гори се простират като един непрекъснат висок пояс по билото на Западна Стара планина, като най-голямо разпространение имат в поречието на Огоста.

Най-малка залесеност има поречието на р. Скът, което се дължи на ниската надморска височина. Разпространението на храсталаци стига чак до брега на Дунав.

Един от притоците на р. Огоста - река Ботуня извира от северните склонове на връх “Тодорини кукли” в Западна Стара планина, като в долното ѝ течение се влива в р.Въртешница, образувана от сливането на реките Лева и Дъбника. Ботуня в началото си е бърза и криволичеща с много бързеи. Коритото и е каменисто, пясъчливо.

Река Дъбника извира на 3 км североизточно от гр.Враца и на нея е построен язовир “Дъбника” (обем 13,6 млн. м3), който е построен за нуждите на охладителната система на “Химко” АД, гр.Враца. Същинското начало на реката са дренажните води след язовирната стена.

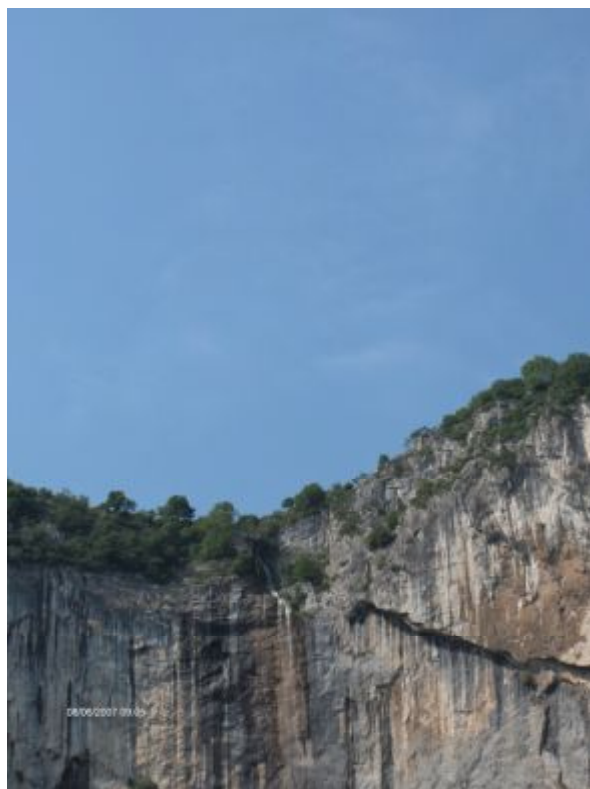
Река Лева извира на около 700 м. западно от връх "Бук" във Врачанския балкан. Долината на Лева в горната си част е със стръмни и скалисти склонове.

Един от притоците на р. Лева, печатляващ със своята красота и величие е водопад „Скакля”. Скакля е най-високият непостоянно течащ български водопад. Бурна, шумяща и кристална водата се

спуска от около 140 метра височина. Разположен е в един от най-живописните дялове на Стара планина – Врачански Балкан, сред вековни зелени гори и непристъпни скали. Намира се на около 1,5 км. южно от Враца. В района му са открити останки от средновековното българско селище Патлейна. Водопада е красив през всичките сезони на годината. От горната му точка се откриват прекрасни гледки към Враца. Водопада представлява каскада от няколко стъпала. Първото му стъпало е високо повече от 85 м., второто около 20 м. и другите няколко по-ниски. Падащата вода представлява невероятно красива гледка. През зимата водопадът замръзва и се превръща в картина от зимна приказка.

На юг от Враца, дълбоко в пазвите на Врачанската планина, друг от притоците на река Лева е издълбал дълбока сенчеста клисура. В горната ѝ част сякаш нож е отрязал планината и пръскайки се в бездната, реката литва от петдесет метрова височина, образувайки облак от водни пръски, оцветен от живописна спектрална дъга. Тази местност, е известна сред тукашните хора като водопад "Боров камък".

Река Скът води началото си от предпланинските възвишения в района на местност Речка при с. Веслец. Височината на тези възвишения е от 500—600 м и характерното за тях е, че северните им склонове са незалесени и спускащите се надолу малки рекички имат пороен характер. Всички тези рекички се събират малко над с.

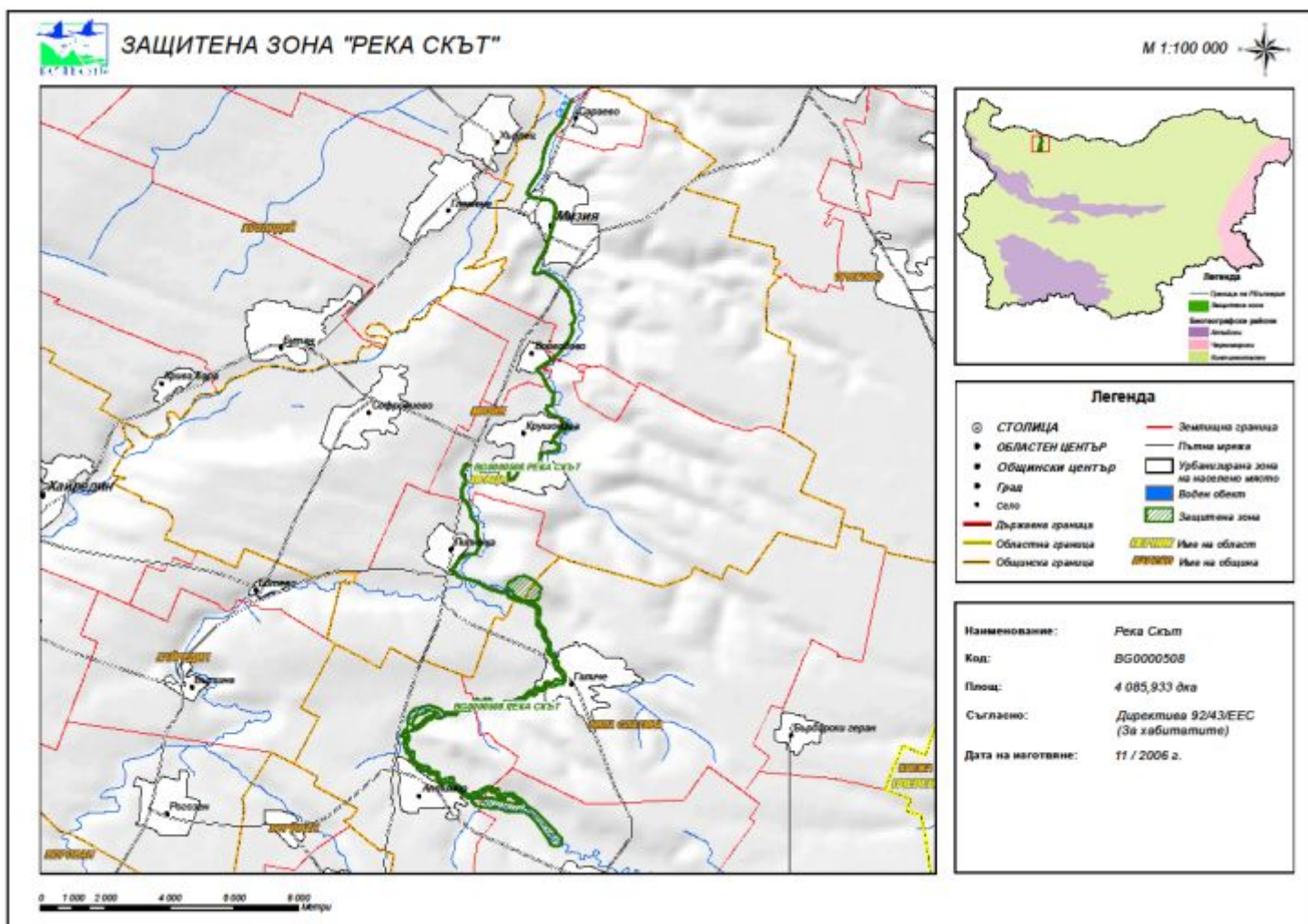
Голямо Пещене под общото име Скът. Наклоните им не са много стръмни и не текат в много дълбоки долове. Коритата им са покрити с пясък и материали, свлечени от изветрелите скали по склоновете на деретата.

От с. Голямо Пещене р. Скът тече в коритото с неголям наклон и с немного високи брегове. Обхожда от запад Борованска могила и в района на с. Оходен минава през недълбок пролом. Оттам нататък почти до самото ѝ устие реката тече в равнинни терени и с много малки наклони, с което се обясняват и множеството меандри. Бреговете са ниски и оформят равнинна река. Реката е с широчина от 10—20 м, като дъното ѝ е покрито с пясък или с обикновена пръст. Площите от двете страни на реката са работни имоти и се използват от местното население най-вече за добиване на зърнени култури. Напречният профил в долното течение има трапецовидна форма.

Северно от град Мизия реката е коригирана и посредством канал се свързва с Огоста. Влива се в Дунав след село Сараево, западно от Оряхово. Дълга е 134 км. Водосборната площ е 1074 км². Основните и притоци са река Бързина и река Грезница. Има дъждовно-снежно подхранване. Използва се за напояване - яз. "Оходен".

Река Скът е включена в списъка със защитени зони с Решение № 122/02.03.2007г на Министерски съвет за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна.

На територията на областта поречието на р.Огоста се контролира в следните пункта от Националната система за мониторинг на околната среда (НСМОС):

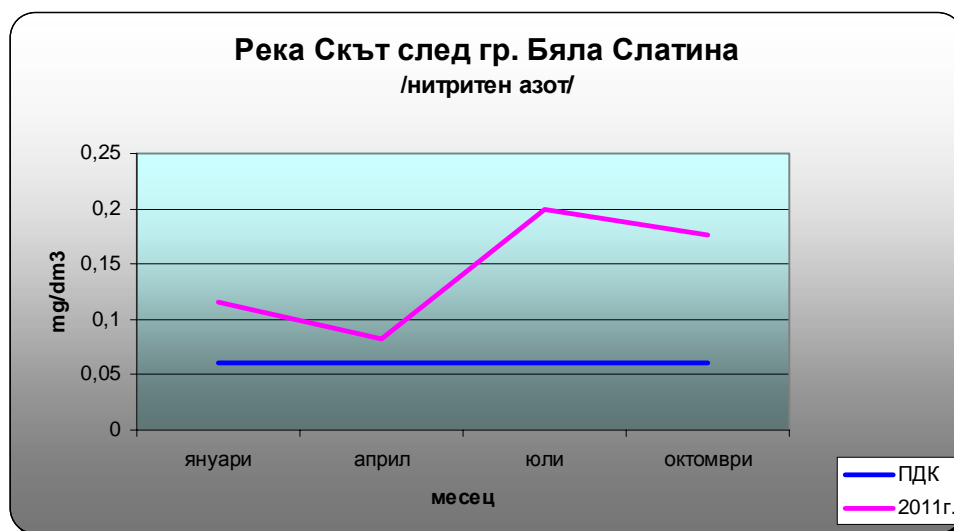
- *Количествен мониторинг на повърхностни води:*
  - Река Огоста при село Хайредин;
  - Река Ботуня при село Голямо Бабино;
  - Река Въртешница при град Криводол;
  - Река Бързина преди село Липница;
  - Река Скът при село Мало Пещене;
  - Река Скът след град Бяла Слатина;
- *Оперативен мониторинг на повърхностните води:*
  - Река Скът след град Мизия;

- Река Скът след град Бяла Слатина;
- Река Скът при село Голямо Пещене;
- *Контролен мониторинг на повърхностните води:*
  - Река Огоста при град Оряхово преди вливане в река Дунав;
  - Река Ботуня при село Голямо Бабино преди вливане на река Въртешница;
  - Язовир Аспарухов вал;
  - Язовир Бързина;
  - Язовир Три кладенци.

От извършеният контролен и оперативен мониторинг през 2011г. в пунктовете за мониторинг на НСМОС е констатирано, че по всички изследвани показатели повърхностните води отговарят на проектната си категория, с изключение на показателя “нитритен азот”.

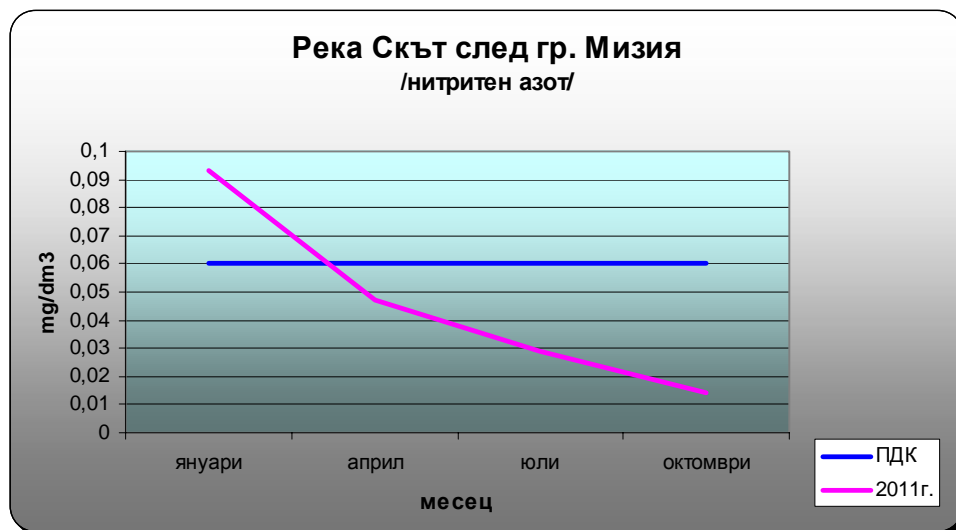
За водите на р. Скът в пункта след гр. Бяла Слатина се запазва тенденцията от предходни години за постоянни превишения над пределно допустимите концентрации /ПДК/ по показателя „нитритен азот”. Максимално регистрирана стойност 0,199 mg/dm³, при норма за този показател за III-та категория водоприемник, какъвто е реката – 0,06 mg/dm³.

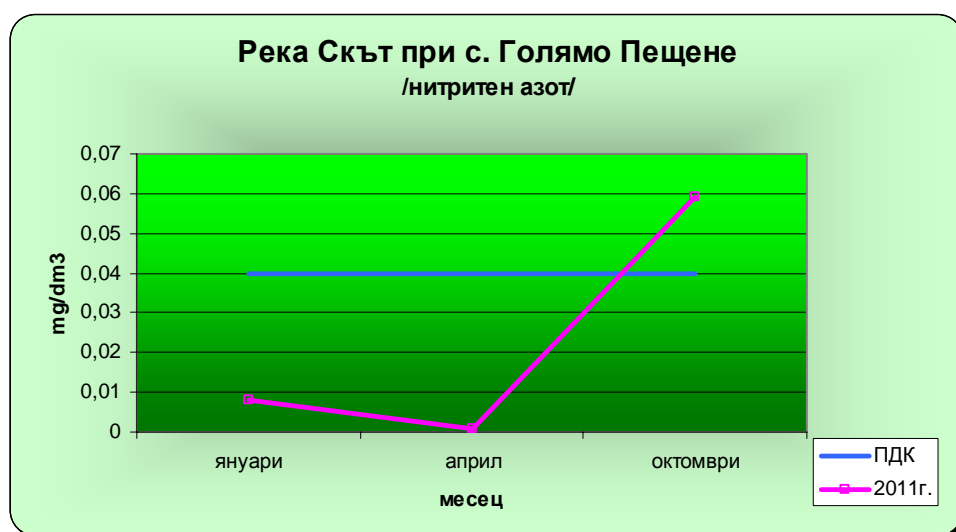
Наднорменото съдържание на “нитритен азот” в река Скът след гр. Бяла Слатина се дължи главно на заустването на непречистени отпадъчни води от градската канализация на гр.Бяла Слатина.

По всички други изследвани показатели реката в този участък отговаря на проектната си категория.

В пункта на р.Скът след гр. Мизия има регистрирано еднократно превишение на показателя “нитритен азот” през месец януари. Отчетена стойност от 0,093 mg/dm³, при норма 0,06 mg/dm³.

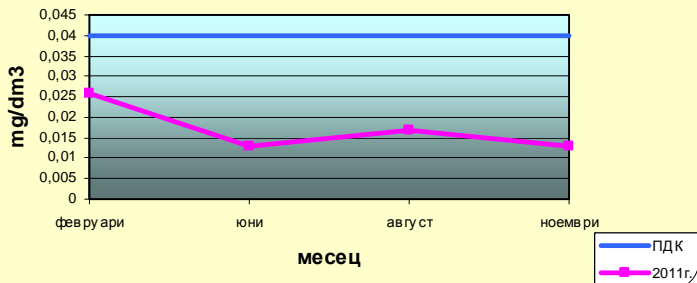
В пункта за мониторинг на река Скът при село Голямо Пещене е регистрирано еднократно превишение по този показател през месец ноември. Отчетена стойност – 0,059 mg/dm³, при норма за II-ра категория водоприемник 0,04 mg/dm³.

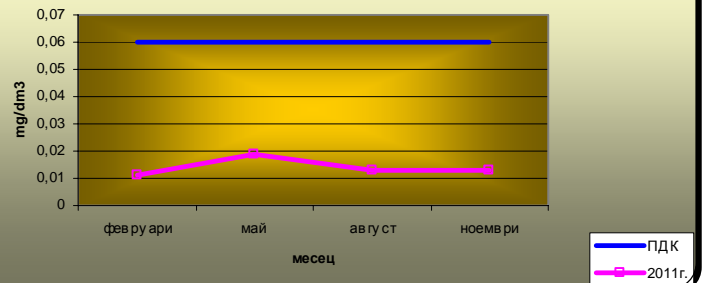
В пунктовете ма мониторинг на река Ботуня при село Голямо Бабино и река Огоста преди вливане в река Дунав няма регистрирани надвишения на нито един от

изследваните показатели. Запазва се трайна тенденция на запазване на доброто екологично състояние на реката в този участък.

Река Ботуня при с. Голямо Бабино
/нитритен азот/

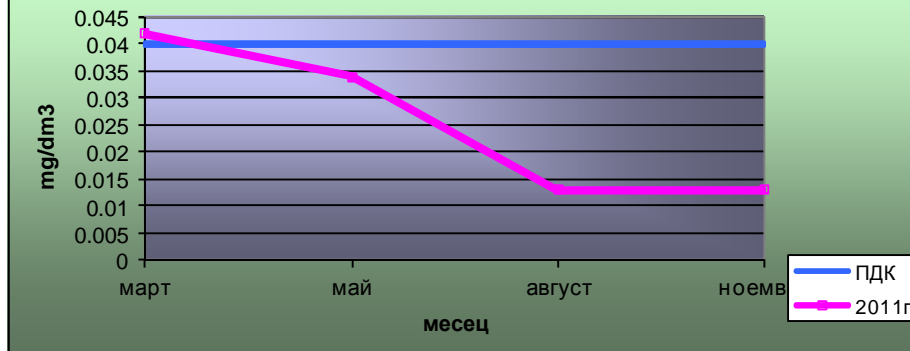

Река Огоста преди вливане в река Дунав
/нитритен азот/

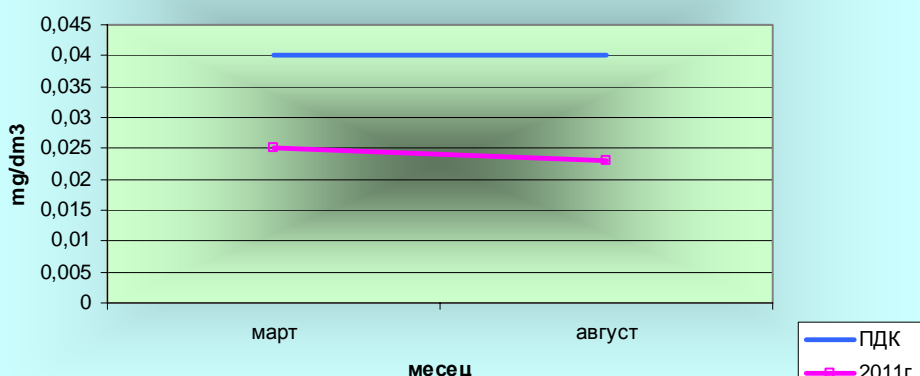
В пункта за мониторинг язовир Аспарухов вал е регистрирано незначително превишение по показателя “нитритен азот” през месец март. Регистрирана стойност 0,042 mg/dm³, при норма – 0,04 mg/dm³.

Язовир Аспарухов вал
/нитритен азот/

За язовир Три кладенци няма регистрирано нито едно превишение на изследваните показатели.

Язовир Три кладенци
/нитритен азот/

За язовир Бързина са регистрирани две превишения на показателя “нитритен азот” през месеците март и август.

ПОРЕЧИЕ РЕКА ИСКЪР

Към Черноморския отточен басейн се включва най-дългата река в България - Искър. Тя извира от Рила, тече от юг на север като преминава през Стара планина, прекосява Дунавската равнина и се влива като десен приток в Дунав.

Река Искър е най-старата река на Балканския полуостров. Тя е единствената река запазила първоначалната си посока след станалите по-късно големи промени на земната повърхност. Водосборът на река Искър е 8646 км². В сравнение с другите поречия тя притежава един от най-продълговатите басейни със средна ширина 30 км. Това е единственият от водосборите на българските реки, който е разположен върху двата водосборни басейна – Черноморския и Беломорския. В административно отношение обхваща по-голяма част от Софийска, Врачанска и Плевенска области. Образува се от реките, Черни, Бели и Леви Искър, като за начало е приета река Прав Искър, водеща началото си от Чамовското езеро под връх Дамга в Рила.

Искър събира водите си от Рила планина, Самоковското и Софийското полета, Витоша, Стара планина, Предбалкана и част от Дунавската равнина. Рила е най-високата планина в Югоизточна Европа. Чрез хлътвания в еоцена, тя е разделена на две главни части, между които текат противоположно реките Рилска (поречие Струма) и Леви Искър. Мальовишкия дял на Рила, който дава началото на Черни Искър и десните му притоци има алпийски характер, остри върхове, циркуси, преспи и ледникови езера. Клонът на Белчинската планина отделя Черни Искър от Джерман, а продължението му Доспадска планина отделя долината от на Черни Искър от Самоковското поле.

Средна Рила обхваща централната маса от височини между долините Бели и Леви Искър, Рилската река и притока ѝ Илиина. Нейният главен клон е меридионален Скакавец, който е с отвесни скалисти склонове, по които се стичат буйни потоци с водопади към реките Бели и Леви Искър. Източните склонове на водосбора на река Бели Искър са притоците р. Владайска, р. Блато, р. Новоселска и др. Те са набраздили Витоша с плитки долове. Витоша има стръмни склонове на север и запад, по-полегати на юг и изтоци обширни платовидни била. На северозапад от нея се издига Люлин

планина. По-стръмна е на север, отколкото на юг. На северозапад от Люлин е разположена планината Вискяр. На югоизток Витоша е тясно свързана с Плана планина, която е заградена от три страни с долините на река Искър и притока ѝ Палакария. Има широко заравнено било, разчленено от млади долинни връзвания. На юг Витоша се свързва с Верила. Тя е вододелът между Струма (Беломорски басейн) и Искър (Черноморски). Верила се състои от един слабо заоблен и неразчленен рид. Голямата Софийска планина Мургаш и Етрополския Балкан като елементи на Стара планина са със заоблени върхове и била. Те имат по-стръмни северни склонове, под които е Ботевградското поле. Последните най-северни гънки са Предбалкана. Врачанската планина спуска на юг стръмни склонове към Искърския пролом. В Дунавската хълмиста равнина ерозията и льосонавяването допринасят много за разнообразяването ѝ. Състои се от много льосови платна разпокъсани от реките.

Залесеността по поречието на Искър е около 30 %, което е от значение за формиране на речния отток. Залесеността е по-добре развита в северните склонове на Рила и Стара планина, а липсва в полетата на Самоков, Ботевград и София и през цялата Дунавска равнина до Дунав.

Водосборът на Искър в Рила е залесен с бор, ела и смърч, особено в басейните на долните течения на притоците на Черни Искър, Палакария и Джерман. Северните склонове на Верила са обрасли с букови гори, а южните с редки смесени гори. Плана е залесена частично с петна от борови гори. В най-ниската си част е затревена със сочни ливади. Южните склонове на Лозенската планина са скалисти и оголени, докато северните склонове на Вакарело-Ихтиманската планина са частично залесени с нискостеблени гори. Западните части на Люлин планина, Драгоманските и Сливнишките възвишения са съвсем слабо залесени. Южните склонове на Стара планина са силно оголени. Басейнът на искърските притоци в старопланинския пролом между Курило и Люти брод е сравнително добре залесен с букови и дъбови гори около 60-80 % от площта им. Водосборът на Малък искър е добре залесен с широколистни гори. Северните склонове са обрасли със стари букови гори. Водосборът на река Искър и притоците ѝ между Роман и Чомаковци е слабо залесен, с изключение на растителността на самия Искър, състоящ се от върби, елша и тополи, няколко изкуствено залесени малки горички от акации или естествени насаждения.

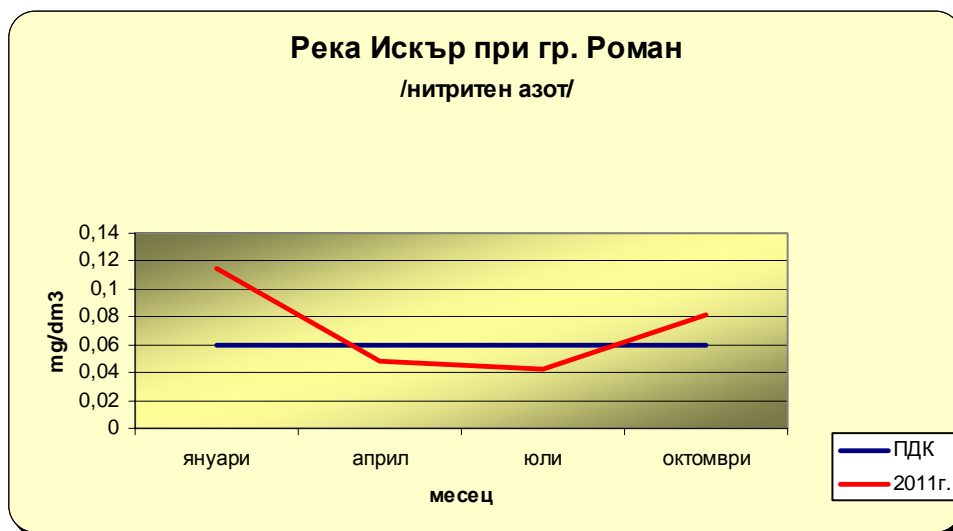

На територията на областта поречието на р.Искър се контролира в следните пункта от Националната система за мониторинг на околната среда (НСМОС):

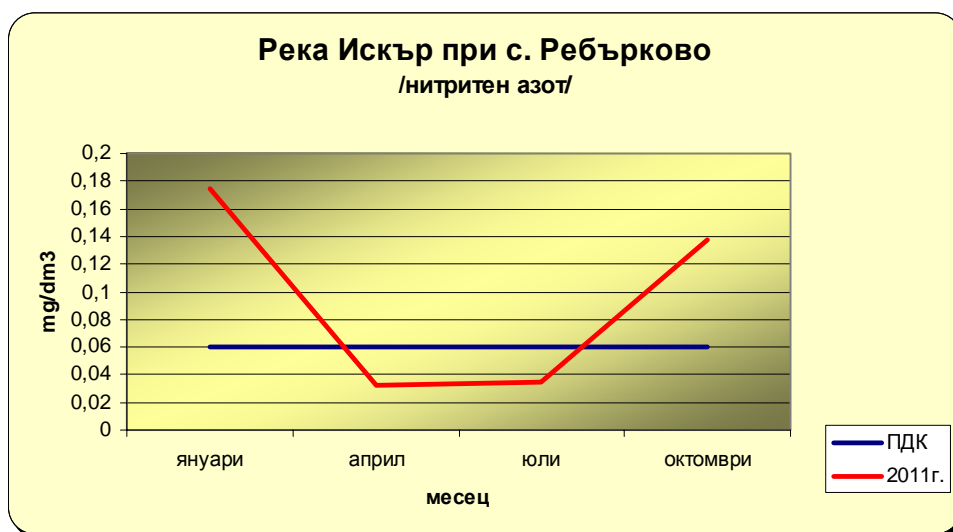
- *Количествен мониторинг на повърхностни води:*
  - Река Малък Искър при град Роман.
- *Оперативен мониторинг на повърхностните води:*
  - Река Искър преди град Роман;
  - Река Искър при село Ребърково.
- *Контролен мониторинг на повърхностните води:*
  - Река Малък Искър при град Роман;

От извършеният контролен и оперативен мониторинг през 2011г. в пунктовете за мониторинг на НСМОС са констатирани надвишения над ПДК по показателя “нитритен азот”.

За река Искър при Роман са регистрирани надвишения през месеците януари – $0,115 \text{ mg/dm}^3$ и ноември- $0,081 \text{ mg/dm}^3$, при норма $0,06 \text{ mg/dm}^3$ за III-та категория водоприемник.

В другият пункт за мониторинг при село Ребърково са регистрирани надвишения над ПДК по показателя “нитритен азот” също през месеците януари – 0,175 mg/dm³ и ноември-0,137 mg/dm³.

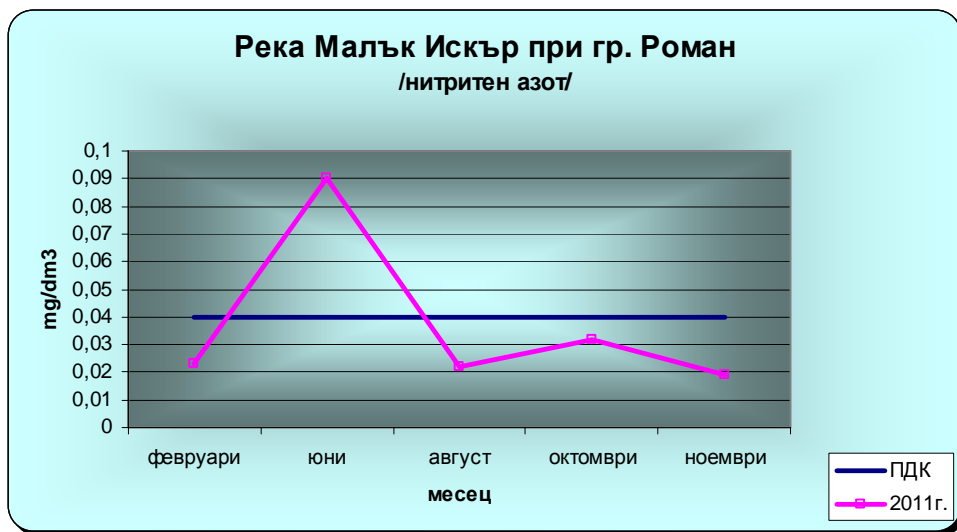

Завишените концентрации на „нитритен азот” в р. Искър са с източник извън териториалния обхват на РИОСВ-Враца.

По всички други изследвани показатели реката в този участък отговаря на проектната си категория.

Река Малък Искър в пункта при гр. Роман е контролиран пет пъти през 2011г. и е регистрирано едно превишение по показателя “нитритен азот” – 0,09 mg/dm³, при норма 0,04 mg/dm³ за втора категория водоприемник.

РЕКА ДУНАВ

Река Дунав извира от платото Баар в планината Шварцвалд, Германия, където две по-малки реки Бригах и Брег се сливат недалеч от селището Донауешинген и оттам насам реката се нарича Дунав. Общата ѝ дължина е 2780 км, от които 2412 са плавателни.

Средногодишния отток на реката в Черно море е 6460 м³/сек. В нея се вливат около 300 притоци, чийто басейни обхващат 10% от площта на Европа. Дунав приема и отвежда водите от 18 страни на територията на Стария континент. Територията на басейна на р.Дунав е 801463 км², на която живеят 81 милиона души. Делтата на реката покрива площ от 679000 ha и през 1991г. е обявена за “Световно природно наследство”. Тя е единствената голяма река в Европа, която тече в посока от запад на изток.

Река Дунав минава през 10 държави. Тя е включена в списъка на няколкото най-застрашени реки в света, изготвен за Световния ден на водата през 2007г. Река Дунав е важна връзка между Западна Европа и Черно море. Започва да се използва като търговска връзка през XVIII век, като се смята, че първото плаване на търговски кораб

е било от Виена до Будапеща. След изграждането на Рейн - Майн - Дунав в Германия през 1991 реката става част от трансевропейски воден път от най-голямото световно пристанище Ротердам на Северно море до Сулина на Черно море. Това прави обща дължина от 3 500 km.

Дунав става плавателна река, след като приема множество алпийски притоци. Около 30 от нейните 300 притока също са плавателни. Дълбочината на Дунав на места е повече от 30 m. През месеците май и юни реката има най-голямо пълноводие. През зимата над реката се образуват гъсти и непрогледни мъгли, а поради ниските температури повърхностните и слоеве често се заледяват.

Много са българските реки, които се вливат в Дунав. Някои от тях водят началото си от Предбалкана и Стара планина и дори от Рила. Водите на река Дунав са ценно природно богатство за България. Тъй като е плавателна река, тя силно улеснява връзките с другите крайдунавски страни. В близост до крайдунавския град Силистра се намира известният ни биосферен резерват Сребърна.

Река Дунав е важен международен воден път. Той е определен от Европейския съюз за трансевропейски транспортен коридор № 7. Той минава през 10 страни, като водосборният басейн се разпростира и върху 7 други страни.

Дунав е дом на много растителни и животински видове. Речното й корито е най-голямата заблатена територия в Европа. Тук е най-голямото количество тръстика в целия свят. В делтата на Дунав 1 700 km² са обрасли с тръстика. Има и няколко вида водна лилия. Опесъчените места са покрити с трева „Стипа“. По поречието на реката се намират гори, където могат да се срещнат множество растения и животни. Срещат се и много животински видове. Значителен процент от световната популация от птици живее в териториите покрай реката. В делтата на Дунав плуват над 45 вида сладководна риба, от които *Acipenseridae* е застрашен вид. Известно е, че голям брой от популацията на европейския пор живее на островите по реката. Горите по поречието са дом също на някои редки видове влечуги. Единствено в резервата Сребърна гнезди световно застрашеният вид птица — кърдроглав пеликан.

ЕМИСИОНЕН КОНТРОЛ

От особено значение е ограничаването на качествено изтощаване на водите, което може да се осъществи посредством прилагането на различни практики: изграждане на пречиствателни станции, използване на подходящи технологии в производството и селското стопанство, подобряване на ВиК инфраструктурата, обратно промишлено водоснабдяване и др.

Контролната дейност по компонент “Води” се осъществява по поречия. В териториалния обхват на РИОСВ-Враца попадат част от поречието на реките: Огоста, Искър и Дунав. През 2011г. в сектора във връзка с осъществяване на превантивен, текущ и последващ контрол са извършени 256 бр. проверки на обекти формиращи отпадъчни води, от които:

- 135 бр. планови – 35 бр. участие в комплексни проверки; 13 бр. проверки по изпълнение на условията поставени в комплексни разрешителни и 87 бр. по компонент “води”;
- 17 бр. проверки на инвестиционни предложения;

- 104 бр. извънредни – 29 бр. по постъпили жалби и сигнали; 31 бр. по последващ контрол във връзка с дадени предписания; 16 бр. във връзка налагане или отмяна на санкции и 28 бр. извънредни (нови обекти, обследване замърсяването на река Черна, по Заповеди на Директора на РИОСВ-Враца и др.).

Съвместно с Регионална лаборатория – Враца са извършени 104 бр. пробонабирания от отпадъчни води, съгласно утвърдени графици, по експертна преценка или във връзка с подадени сигнали за замърсяване на водни обекти.

За констатирани несъответствия с изискванията на екологичното законодателство в областта на водите са издадени 28 бр. предписания, едно от които не са изпълнено и е съставен акт, а на 1бр. предстои проверка през следващата година. Повече от постъпилите жалби и сигнали се отнасят до замърсяване от малки животновъдни стопанства.

През отчетния период в рамките на законоустановения срок са извършени 29 бр. проверки по подадени жалби и сигнали, а три жалби са препратени по компетентност. За направените констатации своевременно са уведомени жалбоподателите.

Съставени са 3 бр. акта по Закона за водите и 1 бр. по чл. 166, т. 3 от ЗООС за неизпълнение на дадено предписание.

За периода са наложени или прекратени следните санкции:

- “Вега Стар” ЕОД, гр. Бяла Слатина – предприятие за консервиране на плодове и зеленчуци – наложена текуща санкция в размер на 697,77 лв./мес. поради изпускане на отпадъчни води към река Скът с надвишения над индивидуалните емисионни ограничения, определени в разрешителното за ползване на ваден обкт за заустване на отпадъчни води. След предприемане на коригиращи действия от страна на фирмата, наложената санкция е намалена на 29,96 лв./мес., а след това отново увеличена на 521 лв./мес. В момента санкцията е спряна временно, поради сезонно спиране на производствения процес;
- “Строител Криводол” ЕООД, гр. Криводол - миячно-сортировъчна пресевна инсталация - наложена текуща санкция в размер на 180,77 лв./мес., поради изпускане на отпадъчни води към повърхностен воден обект с превишения над допустимите норми, определени в Наредба №7 (ДВ бр. 96/1986г.) за показатели и норми за определяне качеството на течащите повърхностни води. Санкцията е спряна поради временно спиране на производствената дейност;
- СД “Дигант-Димитров, Григоров” – мелница в с. Девене – увеличена текуща санкция в размер на 30,45 лв./мес., поради увеличение на превишенията в отпадъчните води над пределно допустимите концентрации за втора категория водоприемник;
- ЕТ “Млечен пулс – 95 – Цветелина Томова” – предприятие за млекопреработка в гр. Криводол – фирмата зауства отпадъчните си води в частично изградена канализация на един квартал, която не се експлоатира от ВиК дружество. На предприятието е наложена текуща санкция поради констатирани превишения в отпадъчните води над допустимите норми, съгласно Приложение №2 към чл.6 ал.1 на Наредба № 7 (ДВ бр.98 от 01.12.2000г.) за условията и реда за заустване на производствени отпадъчни води в канализационните системи на населени места на е увеличена текущата санкция – 52,09 лв/мес.

- “Марколана – България” ООД, с. Зверино, общ. Мездра - отменена текуща санкция. Фирмата не подлежи на разрешителен режим (разрешително за заустване) по Закона за водите, тъй като формира само битово-фекални отпадъчни води под 10 м³ на денонощие;
- ЕТ “Фолк-3” – цех за производство на топено сирене в с. Враняк, общ. Бяла Слатина – отменена текуща санкция, поради отстраняване на причините довели до превишения в отпадъчните води над пределно допустимите концентрации за втора категория водоприемник;
- Фармацевтичен завод “Милве” АД, с. Търнак, общ. Бяла Слатина – завод за пакетиране на готови лекарствени форми – увеличена текуща санкция в размер на 136,23 лв./мес. поради увеличение на превишенията в отпадъчните води над пределно допустимите концентрации за втора категория водоприемник, определени в Наредба №7 (ДВ бр. 96/1986г.) за показатели и норми за определяне качеството на течащите повърхностни води. Фирмата не подлежи на разрешителен режим (разрешително за заустване) по Закона за водите, тъй като формира само битово-фекални отпадъчни води под 10 м³ на денонощие;

Основен замърсител по отношение “води” на територията, контролирана от РИОСВ-Враца е предприятието за млекопреработка “Млечен рай-2” ООД в кв. Бистрец.

През 2011г. фирмата не е зауствала отпадъчните си води в река Лева поради това, че пречиствателната станция за отпадъчни води все още не е влязла в нормален технологичен режим. В изпълнение на Заповед на Директора на РИОСВ-Враца е извършено пломбиране на спирателния кран на изхода на пречиствателната станция. До постигане на индивидуалните емисионни ограничения, определени в разрешителното за ползване на воден обект за заустване на отпадъчни води, издадено от Директора на БДУВДР-Плевен в полза на “Млечен рай-2” ООД, отпадъчната вода от предприятието се извозва до колектор на градска канализация гр. Враца за пречистване в ГПСОВ, съгласно сключен договор с “ВиК” ООД, гр. Враца. За аварийно изпускане на отпадъчни води от предприятието за млекопреработка към река Лева на фирмата е съставен акт.

Една от причините за по-големия брой извършени проверки в сравнение с планираните за 2011г. в сектор “води” са възникналите проблеми при пускането в експлоатация на пречиствателната станция за отпадъчни води на “Млечен рай-2” ООД и засиления контрол от страна на РИОСВ-Враца, респективно извършените проверки.

Във връзка със сигнал, постъпил в РИОСВ-Враца за замърсяване на река Моравишка с отпадъчни води от производствената дейност на “БулбрюБГ” – пивоварна “Леденика и ММ” в гр. Мездра е извършена проверка при която е констатирано, че поради прекъсване на връзката между изходящият канализационен колектор на дружеството към градската канализационна система, е допуснато заблатяване с отпадъчни води на терен в зоната около колектора и замърсяване на реката. В тази връзка е издадена Заповед на Директора на РИОСВ-Враца за преустановяване на производствената дейност на дружеството до отстраняване на причините довели до заблатяване на почвите в района и замърсяване на река Моравишка, чрез пломбиране на електрическото табло, охраняващо съоръженията на пречиствателната станция, с цел спиране на оттока на отпадъчни води към градската канализация.

Поради неефективно работещи пречиствателни съоръжения за отпадъчни води или липсата на такива, изброените обекти са класифицирани като рискови по компонент “води” и са обект на засилен контрол от страна на РИОСВ-Враца.

През годината на 13 бр. оператори са извършени проверки по изпълнение на условията поставени в комплексните разрешителни, което включва и компонент “води”.

За периода експерти от направление “води” са изготвили 34 бр. становища на заявления за необходимост от провеждане на процедура по преценка необходимостта от ОВОС на обекти от водния сектор. Изготвени са 9 бр. Решение за преценяване на необходимостта от извършване на оценка на въздействието върху околната среда на инвестиционни предложения за изграждане на водовземни съоръжения за добив на подземни води, които попадат в обхвата на Приложение 2 на ЗООС към чл. 93, ал. 1, т. 1 към Закона.

Съгласно Закона за водите една от системите, осигуряващи информация за екологичното състояние на водите на регионално и национално ниво, е контролно-информационната система за състоянието на отпадъчните води, заустващи във водни обекти.

Системата е водеща при дефиниране, както в количествено, така и в качествено отношение, на екологичното състояние на водите и за разлика от влиянието на природните дадености, функционирането ѝ позволява провеждането на превантивна дейност за подобряване на неговото състояние.

На задължителен контрол подлежат всички обекти, формиращи отпадъчни води и заустващи в повърхностни водни обекти.

Списъците на обектите, подлежащи на задължителен контрол се актуализират и утвърждават в края на всяка календарна година.

Обработени са 27 бр. информационни карти за 2010г. на обектите, контролирани от РИОСВ-Враца, формиращи емисии на приоритетни и приоритетно опасни вещества, общи и специфични замърсители и заустващи във водни обекти и включени в “Контролно-информационната система за състоянието на отпадъчните води /КИС/” по Наредба №1/2011г. на Закона за водите. Данните от информационните карти и протоколите от осъществения от експертите по водите в РИОСВ-Враца контролен мониторинг са въведени в КИС на МОСВ в указаните срокове. Копия от обработените информационни карти и протоколите от изпитване са изпратени в ИАОС и БДУВДР-Плевен, съгласно Заповед № РД-392/20.04.2010г. на Министъра на околната среда и водите.

През 2011г. са извършени проверки и пробонабиране от отпадъчните води на дружествата с изградени локални пречиствателни станции и заустващи в съответните градски канализации. Основните проблеми, които са констатирани по време на извършените проверки се дължат на неефективната работа на съществуващите пречиствателни съоръжения, причина за което е недобрата им експлоатация и/или моралната и физическа амортизация на същите.

През годината експерти са взели участие в един семинар: Втора годишна конференция “Инфраструктура и услуги в управлението на отпадъците и третиране на утайки от ГПСОВ.” и една работна среща между представители на МОСВ, БД, РИОСВ и консорциум ЕКП ВОДИ във връзка с обсъждане на възможностите за въвеждане на данни от осъществената контролна дейност по разрешителните за заустване в

системата на “Норвежка програма”. Експерт от направление “води” е взел участие в Работна среща и техническо обучение по проект PEGASE OPERA в БДУВДР-Плевен. Обучението се извърши във връзка с необходимостта от внедряването на програмен продукт - математически модел PEGASE OPERA, за определяне на качеството и количеството на водата в повърхностните водни обекти, оптимизиране на мрежите за мониторинг и точност при изготвянето на Плана за управление на речните басейни.

Във връзка с участието на ученици от природо-математическа гимназия “Академик Любомир Чакалов”, гр. София в международен проект, финансиран от Европейския съюз на тема: “SOS Water”, от експерти в направление “води” е изготвена презентация на тема: “Опазване чистотата на водите в териториалния обхват на РИОСВ-Враца” и е представена дейността на инспекцията.

През отчетния период експерти от направление “Води” са взели участие в една междуведомствена комисия определена със Заповед на Областния Управител и 2бр. Държавни приемателни комисии за обекти: “МВЕЦ “ЛУНА” и електропровод 20 kV” и “Укрепване и изграждане на предпазна дига срещу високи води при моста на км 71+933 и междугарието Зверино-Черепиш по 2-ра главна ЖП линия София-Мездра-Г. Оряховица-Варна”.

Основен проблем в сектор “води” е ниската степен на канализираност на населените места и липсата на градски пречиствателни станции за отпадъчни води /ГПСОВ/ на агломерациите с над 10 000 е.ж. В област Враца има изградена и действаща една ГПСОВ в гр. Враца, която е стара, неефективна и с недостатъчен капацитет.

На територията, на област Враца основен дял на заустваните отпадъчни води се пада на промишлените предприятия и на домакинствата (битово-фекални отпадъчни води), като дела на промишлените отпадъчни води през последните години значително е намалял. Причина за това е прекратяване на производствената дейност на големите производствени мощности.

Активността на общините по отношение на изграждане на канализационни и водопроводни системи на населените места и пречиствателни станции за отпадъчни води е слаба. През 2011г. на територията на област Враца във водния сектор няма обекти финансирани със средствата от държавния бюджет на Република България и само един обект е финансиран със средства от ПУДООС.

По отношение на компонент “води” околната среда в териториалния обхват на РИОСВ-Враца е в добро екологично състояние. Основните екологични проблеми, които са залегнали и в плана за контролна дейност за 2012г. са:

- Липса на ПСОВ на селищата с население над 10 000еж;
- Неефективни, амортизирани или недобре поддържани пречиствателни съоръжения на контролираните обекти, подлежащи на разрешителен режим;
- Съществуването на множество малки животновъдни стопанства, неотговарящи на добрите земеделски практики по отношение на третирането на формираните отпадъчни води.

В сравнение с 2010г. в РИОСВ-Враца са намалели постъпилите сигнали за замърсяване на водни обекти. За периода са постъпили 6 бр. сигнали за замърсяване на повърхностни водни обекти. Извършена е и проверка във връзка със сигнал, постъпил на “зеления телефон” в РИОСВ-Враца за наличие на умряла риба и замърсяване на река Дунав в района на пристанище Козлодуй. След извършената незабавна проверка, съвместно с представители на АРЛ-Враца, ОУПБЗН-Враца, ИАРА-Враца и гранична

полиция и извършените анализи на водните проби взети от реката е констатирано, че сигналът е неоснователен.

Като цяло в сравнение с предходната отчетна година се наблюдава намаляване на констатираните нарушения и съответно броя на наложените санкции и съставени актове, както и трайна тенденция към подобряване качествата на повърхностните води на територията контролирана от РИОСВ-Враца.

През отчетната година на територията на област Враца само един обект е финансирани със средства от ПУДООС, като в сравнение с 2010г. финансираните обекти са 2 бр. и 1 бр. финансиран със средства от държавния бюджет.

Съвместно с инвеститорски контрол от ПУДООС и експерт от направление “води” е осъществен контрол на обект финансиран със средства на ПУДООС: “Канализация от бл. 32 до Пристанището по ул. “Хр. Ботев” и ул. “Радецки”, гр. Козлодуй”, общ. Козлодуй, обл. Враца. За всяка проверка, съвместно с инвеститорски контрол на ПУДООС, представители на общината-бенифициент и на избраната чрез обществена поръчка фирма - изпълнител са съставени констативни протоколи.

В област Враца има изградена и функционира една Градска пречиствателна станция за отпадъчни води в гр.Враца. И през изтеклата година при извършваните контролни проверки и анализ на взетите водни проби от отпадъчните води, пречистени в ГПСОВ и заустени в р.Дъбника са установени стойности по показателите “ХПК”, “БПК5”, “общ азот”, “общ фосфор” и “неразтворени вещества” над определените в разрешителното за заустване индивидуални емисионни норми за тези показатели. Град Враца е с по-голяма степен на изграденост на канализационната система и проектния капацитет на станцията е недостатъчен да поеме цялото количество формирани отпадъчни води. Освен това ГПСОВ-Враца е морално и физически остаряла и се нуждае от разширение и реконструкция, което е една от причините за неефективната работа на станцията.

На територията на област Враца, над 50 % от жителите са обхванати в канализационни системи с различна степен на изграденост. Градовете Враца, Мездра и Козлодуй са с по-голям процент на изграденост, а Бяла Слатина, Оряхово и Роман са по-слабо канализирани. Работи се по проектиране и изграждане на канализационни мрежи в общини Криводол, Оряхово, Роман, Козлодуй и Мизия чрез финансиране по различни програми.

През периода по график съгласуван от РИОСВ-Враца, съвместно с РЛ-Враца са извършвани контролни проверки и пробонабиране от определените, съгласно разрешителните за заустване места от петте изградени канализационни мрежи. При всички са установени завишени показатели на “азот”, “БПК5”, “ХПК” и др., причина за което е липсата на градски пречиствателни станции.

През годината редовно се е изпълнявала програмата на “АЕЦ-Козлодуй” ЕАД за собствен нерадиационен мониторинг на повърхностните, подземните и отпадъчни води на и около площадката на фирмата, чрез сключен договор с Регионална лаборатория - Враца. Редовно е извършван анализ на показателя обща бета - активност на проби от отпадъчните води на АЕЦ-Козлодуй, при което не са установени наднормени стойности. Резултатите от извършения мониторинг както и констатираните проблеми, направения анализ на причините и предприетите коригиращи мероприятия

от страна на дружеството са представени в срок под формата на тримесечни и годишен доклади .

Като цяло се наблюдава намаляване на констатираните нарушения, както и трайна тенденция към подобряване качествата на повърхностните води на територията контролирана от РИОСВ-Враца.

До минимум е сведено заустването на отпадъчни води във водни обекти без съответното разрешително, което дава възможност за по-добър контрол и опазване на водите.

Във връзка с обследване замърсяването на р. Черна в района на с. Лютаджик експерти от направление “води”, съвместно с Регионална Лаборатория – Враца са извършили 11 бр. контролни и по подадени сигнали проверки и пробонабирания от повърхностни води от р. Черна и подземни води от извор “Черна” и “Сухия извор”.

Тъй като при извършените многобройни проверки на района, не е констатиран източник на замърсяване, намиращ се на територията контролирана от РИОСВ-Враца и предвид карстовия характер на Врачански Балкан е възможно източника на замърсяване да се намира на територията на община Своге, чиято граница с област Враца минава по билото на планината и е в териториалния обхват на РИОСВ – София.

Основен замърсител по отношение “води” на територията, контролирана от РИОСВ-Враца е предприятието за млекопреработка на “Млечен рай-2” ООД в кв. Бистрец. Поради възникнали технически проблеми, пречиствателната станция за отпадъчни води на предприятието все още не работи в нормален технологичен режим. По тази причина със Заповед на Директора на РИОСВ-Враца е прекратено изпускането на отпадъчни води от предприятието към река Лева, до постигане на индивидуалните емисионни ограничения, определени в разрешителното за заустване.

И през отчетната година се запазва тенденцията на добра координация между експертите от направление “води” на РИОСВ-Враца и РЛ-Враца при изпълняване на контролния мониторинг на отпадъчните води.

Емитери, които с отпадъчните си води изпускат приоритетни и приоритетно опасни вещества, специфични замърсители и/или други вещества, от чието въздействие могат да се променят основните параметри, характеризиращи състоянието на водното тяло

1. Поречие ОГОСТА

№	Вид контролирани емитери	Брой	с разрешително	с комплексно разрешително	без разрешително
1.	2.	3.	4.	5.	6.

1.	Наименования на обекти, формиращи отпадъчни води и подлежащи на контрол през отчетния период, в т. ч.	35	22	6	7
1.1.	Емитери на приоритетни и приоритетно опасни вещества– пром. и сел. ст	4	3	1	-
	1.1.1. “Булгартрансгаз” ЕАД, с. Чирен		x		
	1.1.2. Врачански затвор, гр. Враца		x		
	1.1.3. “Гарант” АД, гр. Бяла Слатина		x		
	1.1.4. РДНО Оряхово-Мизия, гр. Оряхово			x	
1.2.	Емитери на специфични замърсители и/или на други вещества, чието въздействие може да промени общите условия на водното тяло в което се зауства – пром. и сел.стоп				
1.3.	Агломерации с изградени селищни ПСОВ	4	4	-	-
	1.3.1. ГПСОВ-Враца		x		
	1.3.2. Канализационна система и ПСОВ на с. Софрониево-инвестиционно предложение		x		
	1.3.3. Канализационна система и ПСОВ на с. Крушовица-инвестиционно предложение		x		
	1.3.4. Канализационна система и ПСОВ на гр. Криводол-инвестиционно предложение		x		

1.4.	Агломерации без изградена селищна ПСОВ	3	3	-	-
	1.4.1. ГК-Бяла Слатина		x		
	1.4.2. Канализационна система с. Хайредин инвестиционно предложение		x		
	1.4.3. Разделна канализация с. Пудрия инвестиционно предложение		x		
1.5.	Други	24	12	5	7
	1.5.1. "Вега Стар" ЕООД, гр. Бяла Слатина		x		
	1.5.2. "Млечен рай-2" ООД, гр. Враца		x		
	1.5.3. "Строител Криводол" ЕООД, гр. Криводол		x		
	1.5.4. "Холсим (България)" АД, с. Бели Извор			x	
	1.5.5. "Завод за хартия" АД, гр. Мизия			x	
	1.5.6. ЕТ "Фолк-3", с. Враняк				x
	1.5.7. "Булмекс" ЕООД, с. Бутан		x		
	1.5.8. "Езеро", с. Крушовица		x		
	1.5.9. Рибарник Радослав Атанасов, с. Попица;		x		
	1.5.10. "Топила груп" ЕАД, с. Ракево		x		
	1.5.11. "АЕЦ Козлодуй"-Почивно оздравителен комплекс Леденика		x		
	1.5.12. "Акет Пласт" ООД, гр. Бяла Слатина				x
	1.5.13. "АПЕ-2001", с. Галиче		x		
	1.5.14. Кариера за варовик "Лиляче" на "Холсим(България)"		x		

	АД, с. Лиляче				
	1.5.15. Трошачна инсталация и ремонтна работилница на кариера за варовик “Лиляче” на “Холсим(България)” АД, с. Лиляче		x		
	1.5.16. СД “Дигант-Димитров, Григоров”, с. Девене				x
	1.5.17. Колектор на хвостохранилище, с. Лютаджик				x
	1.5.18. “Томекон” ЕООД, землище с. Згориград (ваканционно селище “Леденика СПА”)- инвестиционно предложение		x		
	1.5.19. “Нивего” ООД, с. Чирен		x		
	1.5.20. “Белпред” АД, гр. Бяла Слатина				x
	1.5.21. ЕТ “Млечен Пулс-95-Цветелина Томова”, гр. Криводол				x
	1.5.22. “Яица и птици” АД, гр. Мизия, площадка Мизия			x	
	1.5.23. “Агростил – 2003” гр. Бяла Слатина			x	
	1.5.24. “Вратица-Враца” АД, гр. Враца			x	

2. Поречие ИСКЪР

№	Вид контролирани емитери	Брой	с разрешително	с комплексно разрешително	без разрешително
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1.	Наименования на обекти, формиращи отпадъчни води и подлежащи на контрол през отчетния период, в т. ч.	17	9	2	6

1.1.	Емитери на приоритетни и приоритетно опасни вещества– пром. и сел. ст	-	-	-	-
1.2.	Емитери на специфични замърсители и/или на други вещества, чието въздействие може да промени общите условия на водното тяло в което се зауства – пром. и сел. стоп	-	-	-	-
1.3.	Агломерации с изградени селищни ПСОВ	-	-	-	-
1.4.	Агломерации без изградена селищна ПСОВ	4	4	-	-
	1.4.1. ГК-Мездра		x		
	1.4.2. ГК-Роман		x		
	1.4.3. Канализационна система с. Зверино-инвестиционно предложение		x		
1.5.	Други	13	5	2	6
	1.5.1. “Мегизи” АД, гр. Роман			x	
	1.5.2. “Хемус-М” АД, гр. Мездра		x		
	1.5.3. “Строикерамика” АД, гр. Мездра			x	
	1.5.4. “Инертстрой Калего” АД, гр. Мездра		x		
	1.5.5. “Вария” ЕООД, гр. Роман		x		
	1.5.6. “Техкерамик М” АД, гр. Мездра		x		
	1.5.7. “Балкан Искър” АД, гр. Мездра				x
	1.5.8. Белодробна болница, гр. Роман				x
	1.5.9. “Марколана България” ООД, с. Зверино				x
	1.5.10. “АСК БУЛ” АД, гр. Мездра				x
	1.5.11. “ФЗ Милве” АД, с. Търнак				x

	1.5.12. Хотелски комплекс “Долче Вита”, гр. Мездра				x
	1.5.13. “Тошел-92” ЕООД, с. Царевец, общ. Мездра		x		

3. Поречие Дунав

№	Вид контролирани емитери	Брой	с разрешително	с комплексно разрешително	без разрешително
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1.	Наименования на обекти, формиращи отпадъчни води и подлежащи на контрол през отчетния период, в т. ч.	8	5	1	2
1.1.	Емитери на приоритетни и приоритетно опасни вещества – пром. и сел. ст	2	1	-	1
	1.1.1 “АЕЦ Козлодуй” ЕАД, гр. Козлодуй*		x		
	1.1.2. “Атоменергоремонт” ЕАД, гр. Козлодуй				x
1.2.	Емитери на специфични замърсители и/или на други вещества, чието въздействие може да промени общите условия на водното тяло в което се зауства – пром. и сел. стоп	-	-	-	-
1.3.	Агломерации с изградени селищни ПСОВ	-	-	-	-
1.4.	Агломерации без изградена селищна ПСОВ	2	2	-	-
	1.4.1. ГК-Козлодуй		x		
	1.4.2. ГК-Оряхово				
1.5.	Други	4	2	1	1
	1.5.1. “Атоменергостройпрогрес” ЕАД, гр. Козлодуй		x		
	1.5.2. “Бургозоне” ЕООД, с. Лесковец		x		
	1.5.3. “Фериботен комплекс, гр. Оряхово				x
	1.5.4. “Яица и птици” АД, гр. Мизия, площадка гр. Козлодуй			x	

Забележка: Обектите за които няма издадено разрешително се намират извън населено място и формират само БФВ и под 10 м³/ дн. (не подлежат на разрешителен режим) или заустват в площадкова канализация на друг обект, заустваща във воден обект.

Контролна дейност по опазване чистотата на водите по общини

Община Враца

Точкови източници на замърсяване, заустващи в повърхностни водни обекти

Източник на отпадъчни води	Водоприемник	Поречие	Брой зауствания	Честота на пробовземане
“ВиК” ООД-Враца-ГПСОВ-Враца	р.Дъбника	р.Огоста	1	4
“Булгаргаз” ЕАД-район Чирен, общ.Враца	2 бр. сухи дерета и яз. “Чирен-3”	р.Огоста	3	2
Врачански затвор	р.Лева	р.Огоста	2	2
“Млечен рай - 2” ООД-млекопреработващо предприятие кв. Бистрец, гр.Враца	р.Лева	р.Огоста	1	2
“Холсим(България)” АД, с.Бели Извор	р.Въртешница	р.Огоста	1	2
“АЕЦ Козлодуй”-Почивно оздравителен комплекс “Леденика”	Сухо дере	р.Огоста	1	2
Кариера за варовик “Лиляче” на “Холсим(България)” АД, с. Лиляче	Язовир “Лиляче”	р.Огоста	1	2
Трошачна инсталация и ремонтна работилница на кариера за варовик “Лиляче” на “Холсим(България)” АД, с. Лиляче	Язовир “Лиляче”	р.Огоста	2	2
СД “Дигант-Димитров, Григоров” – мелница в с. Девене	Сухо дере	р. Огоста	1	2
Колектор на	Река Глухарка	р. Огоста	1	1

хвостохранилище, с. Лютаджик				
“Томекон” ЕООД, землище с. Згориград (ваканционно селище “Леденика СПА”)- инвестиционно предложение	Сухо дере	р. Огоста	1	1

На територията, на община Враца основен дял на заустваните отпадъчни води се пада на промишлените предприятия и на домакинствата (битово-фекални отпадъчни води), като дела на промишлените отпадъчни води през последните години значително е намалял. Причина за това е прекратяване на производствената дейност на големите производствени мощности.

В област Враца има изградена и функционира една Градска пречиствателна станция за отпадъчни води в гр.Враца. И през изтеклата година при извършваните контролни проверки и анализ на взетите водни проби от отпадъчните води, пречистени в ГПСОВ и заустени в р.Дъбника са установени стойности по показателите “ХПК”, “БПК5”, “общ азот”, “общ фосфор” и “неразтворени вещества” над определените в разрешителното за заустване индивидуални емисионни норми за тези показатели. Град Враца е с по-голяма степен на изграденост на канализационната система и проектния капацитет на станцията е недостатъчен да поеме цялото количество формираните отпадъчни води. Освен това ГПСОВ-Враца е морално и физически остаряла и се нуждае от разширение и реконструкция, което е една от причините за неефективната работа на станцията. Съществува и значителна разлика между проектния капацитет и реалните възможности на изградената ПСОВ, което се дължи на комплексни причини, по-важните от които са:

- Несъгласуваност на изграждането на канализационната мрежа и колекторите с ПСОВ;
- Невъвеждане в експлоатация на всички изградени съоръжения, главно за третиране на утайките;
- Продължаваша експлоатация по така наречена временна схема, без първично утаяване, поради невъзможност да се третират всички утайки;
- Ниско ниво на автоматизация на управлението и контрола;
- Финансови причини.

Главно поради липса на средства на ГПСОВ-Враца не е извършван необходимия капитален ремонт и тя се нуждае от сериозна реконструкция, обновяване и модернизация, за да продължи да се използва.

За водния цикъл на гр. Враца е осигурено финансиране от Кохезионния фонд на ЕС и от държавния бюджет на Република България чрез Оперативна програма Околна среда 2007 - 2013”.

Община Бяла Слатина

Точкови източници на замърсяване, заустващи в повърхностни водни обекти

Източник на отпадъчни води	Водоприемник	Поречие	Брой зауствания	Честота на пробовземане
“Вега Стар” ЕООД консервна фабрика в гр.Бяла Слатина	р.Скът	р. Огоста	2	2
“ВиК” ООД, гр.Враца-градска канализация Б.Слатина	р.Скът	р. Огоста	1	1
“Гарант” АД, гр.Бяла Слатина	р.Скът	р. Огоста	1	2
Рибарник на Радослав Атанасов, с. Попица, общ. Бяла Слатина	р.Скът	р. Огоста	1	2
ЕТ “Фолк - 3“ – цех за производство на топено сирене в с. Враняк	дере	р. Огоста	1	2
“Фармацевтични заводи Милве” АД, с. Търнак	р. Гостиля	р. Искър	1	2
“Акет Пласт” ООД, гр. Бяла Слатина	р.Скът	р. Огоста	1	2
“АПЕ-2001” – мелница в с. Галиче	р.Скът	р. Огоста	1	2

През отчетния период по график съгласуван от РИОСВ-Враца, съвместно с РЛ-Враца са извършвани контролни проверки и пробонабиране, съгласно разрешителното за заустване от канализацията на гр.Бяла Слатина. Установени са завишения по показателите “азот”, “фосфор”, “БПК₅” и др., причина за което е липсата на градска пречиствателна станция.

Изпълняван инфраструктурен проект за изграждане и развитие на необходимата инфраструктура за събиране, пречистване и отвеждане на отпадъчните води в Община Бяла Слатина е: “Интегриран инвестиционен проект във водния сектор на гр. Бяла Слатина”, който е финансиран по ОП „Околна среда 2007-2013г.”.

Община Мизия

Точкови източници на замърсяване, заустващи в повърхностни водни обекти

Източник на отпадъчни води	Водоприемник	Поречие	Брой зауствания	Честота на пробовземане
РДТБО Оряхово-Мизия, гр.Мизия	Дере ”Гачов дол”	р.Огоста	1	2
“Завод за хартия” АД, гр.Мизия	р.Скът	р. Огоста	1	2
“Езеро” ООД, с. Крушовица-рибовъдно стопанство	р. Кнежки дол	р. Огоста	1	1

Основните източници на замърсяване в Община Мизия са малките животновъдни стопанства. На територията на общината се намира и една птицеферма, при която разходът на вода е максимално ограничен и почистването се извършва предимно по сух способ. Отпадъчните води се заустват в земни лагуни и няма отток към водоприемници.

В гр. Мизия няма изградена градска канализация, а само частични клонове по отделни улици. Община Мизия има извършено прединвестиционно проучване за: “Изграждане на пречиствателна станция за отпадъчни води, канализационна мрежа и съпътстващата я водопроводна мрежа на територията на гр. Мизия”. В процес на подготовка е документация за кандидатстване за безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма “Околна среда 2007-2013г.”, Приоритетна ос 1-“Подобряване и развитие на инфраструктурата за отпадъчни води в агломерации между 2 000 и 10 000 е.ж.”. Има изготвени проекти за изграждане на “Канализационна система и ПСОВ на с. Софрониево” и “Канализационна система и ПСОВ на с. Крушовица”.

В процес на изпълнение е проект: “Подмяна на съществуваща водопроводна мрежа, изграждане на нова канализационна мрежа и възстановяване на пътна настилка в с. Крушовица, Община Мизия-етап I и етап II”.

Община Криводол

Точкови източници на замърсяване, заустващи в повърхностни водни обекти

Източник на отпадъчни води	Водоприемник	Поречие	Брой зауствания	Честота на пробовземане
“Строител-Криводол”, гр.Криводол	р.Ботуня	р.Огоста	1	2

“Топила груп” ЕАД, с. Ракево, общ. Криводол	р.Ботуня	р.Огоста	1	2
ЕТ “Млечен Пулс-95-Цветелина Томова”, гр. Криводол	р. Лева	р.Огоста	1	2

Община Криводол е със слабо развита промишлена дейност и по тази причина основен дял на заустваните отпадъчни води се пада на домакинствата (битово-фекални отпадъчни води) и на животновъдните стопанства и селското стопанство.

Град Криводол е един от най-слабо канализираните в област Враца. През последните години усилено се работи по проектиране и изграждане на канализационна мрежа в централна градска част, чрез финансиране по различни програми и основно със средства от Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда(ПУДООС).

Извършено е прединвестиционно проучване и внесена в МОСВ документация за кандидатстване по Оперативна програма “Околна среда 2007-2013г.”, Приоритетна ос 1 за “Интегриран инвестиционен проект във водния сектор на гр. Криводол”.

Община Мездра

Точкови източници на замърсяване, заустващи в повърхностни водни обекти

Източник на отпадъчни води	Водоприемник	Поречие	Брой зауствания	Честота на пробовземане
“ВиК” ООД-Враца-градска канализация Мездра	р.Върбешка	р.Искър	1	1
“Хемус М” АД, гр.Мездра	р.Искър	р.Искър	1	2
“Инергстрой Калето”АД, гр.Мездра	р.Искър	р.Искър	1	2
“Техкерамика М” АД, гр.Мездра	р.Боденска	р.Искър	1	2
“Стройкерамика” АД-Мездра-цех гр.Мездра	р.Боденска	р.Искър	1	2
“Балкан Искър” АД, гр. Мездра	р.Искър	р.Искър	1	2
“Марколана България” АД, с. Зверино, общ.	р.Искър	р.Искър	1	2

Мездра				
Търговски комплекс “Долче Вита”, гр. Мездра	р.Искър	р.Искър	1	1

Извършени са проверки и пробонабиране от отпадъчните води на дружествата с изградени локални пречиствателни станции и заустващи в градска канализация – “Булбрю БГ” ЕООД АД, гр.Мездра (пивоварна “Леденика”) и “Сънитекст” АД, гр.Мездра. През годината не са констатирани надвишения на изследваните показатели, съгласно сключените договори с експлоатационното дружество “ВиК” - Враца за приемане и отвеждане на отпадъчни води.

Град Мездра е с най-голяма степен на изграденост на градската канализация в община Враца, но и тук основен проблем остава липсата на селищна пречиствателна станция, което е причина за регистрираните наднормени концентрации на “азот”, “фосфор” и “БПК”. Градът е включен в националната програма за приоритетно изграждане на градски пречиствателни станции за отпадъчни води за населени места над 10 000 еквивалентни жители в Република България.

В община Мездра няма изпълнение на инфраструктурни проекти за изграждане и развитие на необходимата инфраструктура за събиране, пречистване и отвеждане на отпадъчните води.

Община Козлодуй

Точкови източници на замърсяване, заустващи в повърхностни водни обекти

Източник на отпадъчни води	Водоприемник	Поречие	Брой зауствания	Честота на пробовземане
АЕЦ“Козлодуй”, гр.Козлодуй	р.Дунав	р.Дунав	6	2
“ВиК” ООД, гр.Враца- градска канализация Козлодуй	р.Дунав	р.Дунав	1	1
“Булмекс” ЕООД, с. Бутан, общ. Козлодуй	Отводнителен канал	р. Огоста	2	2
“Атоменергостройпрогрес” ЕАД, гр. Козлодуй	Отводнителен канал	Отводнителен канал	1	2

През годината съвместно с инвеститорски контрол от ПУДООС е осъществен контрол на обект финансиран със средства на ПУДООС: “Канализация от бл. 32 до Пристанището по ул. “Хр. Ботев” и ул. “Радецки”, гр. Козлодуй”, общ. Козлодуй, обл. Враца.

Изпълнявани инфраструктурни проекти за изграждане и развитие на необходимата инфраструктура за събиране, пречистване и отвеждане на отпадъчните води в Община Козлодуй:

1. “Интегриран инвестиционен проект във водния сектор на гр. Козлодуй” - Внесен за оценка от МОСВ и одобрен. Подписан договор с МОСВ № DIR-51011116-С003/20.01.2012г. Проекта е финансиран по ОП “Околна среда 2007-2013г.”. В процес на стрителство е ПСОВ за гр. Козлодуй.
2. “Рехабилитация на водопроводната мрежа и изграждане на канализация с ПСОВ в с. Крушовица, общ. Мизия” – на етап обществена поръчка за избор на изпълнител.
3. Изготвени инженерно геоложки доклади и прединвестиционни предварителни проучвания на пречиствателни станции за отпадъчни води и канализационни мрежи на с. Бутан, с. Гложене и с. Хърлец, община Козлодуй за кандидатстване по процедура BG 161PO005/11/1.12/02/25 по приоритетна ос 1 на ОП “Околна среда 2007-2013г.” – “Подобряване и развитие на инфраструктурата за отпадъчни води в агломерации между 2 000 и 10 000 е.ж.”.

През годината редовно се е изпълнявала програмата на “АЕЦ-Козлодуй” ЕАД за собствен нерадиационен мониторинг на повърхностните, подземните и отпадъчни води на и около площадката на фирмата, чрез сключен договор с Регионална лаборатория - Враца. Редовно е извършван анализ на показателя обща бета - активност на проби от отпадъчните води на АЕЦ-Козлодуй, при което не са установени наднормени стойности. Резултатите от извършения мониторинг както и констатираните проблеми, направения анализ на причините и предприетите коригиращи мероприятия от страна на дружеството са представени в срок под формата на тримесечни и годишен доклади .

Отпадъчните води от АЕЦ “Козлодуй“, са 70.8 % от общото количество на отпадъчните води за Дунавския басейн и 36.5 % от общата годишна маса за цялата страна.

Община Оряхово

Точкови източници на замърсяване, заустващи в повърхностни водни обекти

Източник на отпадъчни води	Водоприемник	Поречие	Брой зауствания	Честота на пробовземане
“ВиК” ООД, гр.Враца-градска канализация Оряхово	р.Дунав	р.Дунав	1	1
Фериботен комплекс, гр.Оряхово	р.Дунав	р.Дунав	1	1
“Бургозоне” ЕООД, с.	Сухо дере	р.Дунав	1	2

Лесковец				
----------	--	--	--	--

Град Оряхово е с ниска степен на изграденост на канализацията и през годината няма изпълнявани инфраструктурни проекти за изграждане и развитие на необходимата инфраструктура за събиране, пречистване и отвеждане на отпадъчните води.

Община Роман

Точкови източници на замърсяване, заустващи в повърхностни водни обекти

Източник на отпадъчни води	Водоприемник	Поречие	Брой зауствания	Честота на пробовземане
“ВиК” ООД, гр. Враца-градска канализация Роман	р. Малък Искър	р. Искър	2	1
”Метизи” АД, гр. Роман	р. Искър	р. Искър	3	2
Белодробна болница, гр. Роман	р. Искър	р. Искър	1	2
“Вария” ЕООД, гр. Роман – цех за преработка на пластмасови отпадъци	р. Искър	р. Искър	1	2

От градовете във Врачанска област, които имат в някаква степен изградена канализация и дружество “ВиК” - Враца я експлоатира, гр. Роман е с най-ниска степен на изграденост на канализацията.

Община Борован

Районът е селски и липсва промишлена дейност, която да причинява замърсяване на водите. В района няма точкови източници на замърсяване. Основен замърсител на водните обекти са малките животновъдни стопанства, които нямат изградени съоръжения за събиране и третиране на течния и твърд торов отпад, а също така и нерегламентираното изхвърляне на битови отпадъци в дерета и реки.

Община Борован почти няма развита инфраструктура за събиране, пречистване и отвеждане на отпадъчните води.

През годините няма изпълнение на инфраструктурни проекти за изграждане на канализационна система.

Община Хайредин

Община Хайредин също като Борован е с най-ниска степен (почти липсва) на изграденост на канализационната система. И тук основен замърсител на водните обекти са малките животновъдни стопанства, които нямат изградени съоръжения за събиране и третиране на течния и твърд торов отпад. Активността на общината по отношение на изграждане на канализационни системи и пречиствателни станции за отпадъчни води е много ниска.

През годината няма изпълнявани проекти от водния сектор, финансирани със средствата по Приложение №7 към Закона за държавния бюджет на Република България и ПУДООС.

Изпълняван инфраструктурен проект за изграждане и развитие на необходимата инфраструктура за събиране, пречистване и отвеждане на отпадъчните води е: “Техническа помощ за подготовка на инвестиционен проект за изграждане на канализация и ПСОВ на с. Хайредин”, който е на етап прединвестиционно проучване.

В заключение може да се каже, че на територията, контролирана от РИОСВ – Враца, основен източник на замърсяване на повърхностните води са отпадъчните води от селищните канализации. Докато водоснабдителната инфраструктура е сравнително добре развита и централизираното водоснабдяване обхваща 98% от населението, то канализационното стопанство, като мрежа и особено като селищни пречиствателни станции е много слабо развито. Около 44% от жителите са обхванати в канализационни системи с различна степен на изграденост. Градовете Враца, Мездра и Козлодуй са с по-голям процент на изграденост, а Бяла Слатина, Оряхово и Роман са по-слабо канализирани.

Приоритетна визия в областта на опазване чистотата на водоприемниците в областта е изграждането на ГПСОВ на градовете с население над 10 000 еквивалентни жители, както и тези с население от 2 000 до 10 000 е. ж..

Липсата на локално пречистване на част от промишлените води, включени в градската мрежа също създава много проблеми. Изграждането на локални пречиствателни станции е приоритетно за промишлени води със съдържание на тежки метали, мазнини, нефтопродукти, токсични вещества и др. Това ще подобри работата и на градските пречиствателни станции, като ще се облекчи механичното и биологичното пречистване.

2.ПОДЗЕМНИ ВОДИ

Втората група води, формиращи хидропотенциала на България, е групата на подземните води, която от своя страна се разделя на пресни подземни води и минерални води. Те представляват неотменна част от националния воден баланс и имат все по-нарастващо значение в структурата на водопотреблението за различни нужди. От своя страна пресните подземни води се делят на:

- В зависимост от начина на залягане на водоносните хоризонти:
  - грунтови;
  - напорни

- В зависимост от спецификата на водоносните хоризонти:
  - пукнатинни;
  - порови;
  - карстови.

В крайдунавските низини се срещат предимно грунтови подземни води, а в Старопланинската област и в частност Врачанската планина има значителни запаси от карстови води.

Факторите обуславящи характера на подземните води са от различно естество:

- географски - климат, релеф, почвена и растителна обвивка;
- геоложки и хидрогеоложки - състав на скалите, тектонски строеж;
- антропогенни - резултат от човешката дейност.

Главния фактор определящ степента и характера на замърсеност на подземните води е антропогенната дейност. По-често срещаните замърсяващи вещества са: амоняк, нитрати, нитрити, хлориди, метали. Основните източници на замърсяване на подземните води са замърсените повърхностни води и особено при напояване с тях, наторяване с изкуствени торове, използване на пестициди за растителна защита, непречистените битово-фекални води и водите от животновъдните ферми.

В териториалния обхват на РИОСВ-Враца през 2011г. е осъществяван мониторинг на подземните води в следните пунктове от НСМОС:

Пунктове за оперативен мониторинг на подземни води по показателите: желязо, нитрити, фосфати:

- Тръбен кладенец ПС “Подем”, град Бяла Слатина;
- Тръбен кладенец ПС “Мраморен”, село Мраморен.
- ***Пунктове за контролен мониторинг на подземни води по показателите: активна реакция рН, разтворен кислород, електропроводимост, общ сух остатък, обща твърдост, хлорни йони, амониеви йони, нитратни йони, перманганатна окисляемост, карбонати, хидрокарбонати, калий, натрий, сулфатни йони, калций, магнезий:***
  - Шахтов кладенец - Р2 ВС “Козлодуй”, град Козлодуй;
  - Шахтов кладенец - Р ВС “Оряхово”, гр. Оряхово;
  - Шахтов кладенец – 2 ПС “Хайредин – Манастирище”, с. Хайредин;
  - Шахтов кладенец – ПС “Подем 5”, гр. Бяла Слатина;
  - Тръбен кладенец “Лалов и Вачев”, гр. Враца;
  - Тръбен кладенец 2 ПС “Подем”, гр. Бяла Слатина;

- Тръбен кладенец ПС “Мраморен”, с. Мраморен;
- Каптиран извор “Езерото” ПС “Паволче”, с. Паволче.

Във връзка с условията, поставени в комплексните разрешителни за мониторинг на подземните води, през 2011г. е извършван контрол и собствен мониторинг на АЕЦ-Козлодуй, Депо за нерадиоактивни отпадъци на АЕЦ-Козлодуй, Регионално депо за неопасни отпадъци (РДНО) Враца-Мездра, РДНО-Оряхово, “Метизи” АД, гр. Роман, “Вратица-Враца” АД, гр. Враца и “Холсим (България)” АД, с. Бели Извор.

На територията на “АЕЦ-Козлодуй” ЕАД има 8бр. сондажни кладенци от които по график на РЛ-Враца всяко тримесечие са взимани проби. Резултатите от тези анализи показват, че не са регистрирани завишени стойности по показателя обща β-активност.

Анализите на водните проби от Регионалното депо за твърди битови отпадъци (РДТБО) Враца-Мездра показват колебание на стойностите на изследваните показатели в известни граници през различните периоди на измерване – след завишение отново следва намаление и обратно. От това може да се направи извода, че депонираните отпадъци в продължение на повече от 30г., без да са изградени съответните съоръжения за защита на подземните води все още влияят върху качеството на последните.

ХАРАКТЕРИСТИКА НА ПОДЗЕМНИТЕ ВОДИ

Мрежа за мониторинг на химичното състояние на подземните води

На територията на област Враца са обособени 8 хидрогеоложки пункта в 5 от общините, които са част от националната мрежа за мониторинг на химичното състояние на подземните води.

- Община Враца

BG1G0000QpMP137 – тръбен кладенец “Лалов и Вачев”, гр. Враца

BG1G000K1apMP234 – тръбен кладенец ПС “Мраморен”, с.Мраморен

BG1G0000TJKMP254 – каптиран извор “Езерото”, с.Паволче

- Община Бяла Слатина

BG1G0000QalMP079 – шахтов кладенец 5 ПС “Подем 5”, гр.Бяла Слатина

BG1G0000N2MP190 – тръбен кладенец 2 ПС “Подем”, гр.Бяла Слатина

- Община Хайредин

BG1G0000QalMP075 – шахтов кладенец 2-ПС“Хайредин–Манастирище”, с.Манастирище

- Община Козлодуй

BG1G0000QalMP027 – шахтов кладенец P2-BC “Козлодуй”, гр.Козлодуй

▪ Община Оряхово

BG1G0000Qa1MP030 – шахтов кладенец Р-ВС “Оряхово”, гр. Оряхово

Мрежа за мониторинг на химичното състояние на подземните води на територията на област Враца

Оценка на състоянието и характеристика на подземните водни тела.

Подземните води се оценяват въз основа на информация, която ИАОС изпраща на Басейнова Дирекция за управление на водите в Дунавски район - център Плевен. Пробите са анализирани в ИАОС - Регионална лаборатория – Враца, като за всеки отделен мониторингов пункт има определена схема за пробонабиране и анализирание (основни и допълнителни физикхимични показатели, метали и металоиди).

Резултатите се сравняват със стандарта за качество, съгласно Приложение № 1 към чл. 10, ал. 2, т. 1 на Наредба № 1 от 10.10.2007г. (измен. ДВ, бр.2 от 2010 год.) за проучване, ползване и опазване на подземните води.

През 2011 г. резултатите от извършените лабораторни анализи показват наднормено съдържание на нитрати и калций при пунктовете ТК-ПС “Мраморен” и ТК-2 ПС “Подем”. Замърсяването на подземните води в плитките участъци на водоносния хоризонт около селищата се дължи на пренаторяване на насажденията, животновъдството (лагуни, течни отпадъци). В по-дълбоките зони на водоносния хоризонт водите не са засегнати от приповърхностното замърсяване и не съдържат сулфати, нитрати и калций в наднормени концентрации.

Химично състояние на подземните водни тела в област Враца

№	Водно тяло	Химично състояние
1	BG1G0000Qal004 Порови води в Кватернера Цибърска низина	Добро
2	BG1G0000Qal005 Порови води в Кватернера Козлодуйска низина	Риск от негативно влияние в следствие на повишени концентрации на показателите Fe и Cl
3	BG1G0000Qal014 Порови води в Кватернера р. Цибрица	Добро
4	BG1G0000Qal016 Порови води в Кватернера р. Скът	Риск от негативно влияние в следствие на земеделие за показателите NO ₃ , PO ₄
5	BG1G00000Qp027 Порови води в Кватернера Врачански пороен конус	Риск от негативно влияние в следствие на земеделие за показателите NO ₃ , PO ₄ , SO ₄ , Fe, Cu, Zn
6	BG1G00000N2034 Порови води в Неогена Ломско-Плевенска депресия	Добро
7	BG1G000K1ap043 Карстови води в Мраморенския масив	Добро
8	BG1G0000TJK045 Карстови води в Централния Балкан	Добро

▪ **Водно тяло BG1G0000Qal004 - Порови води в Кватернера - Цибърска низина**

Водоносния хоризонт е изграден основно от чакъли и пясъци. Покриващите ПВТ пластове в зоната на подхранване са глинеесто-песъчливи отложения, с площ 19 km². Средна дебелина на водоносния хоризонт е от порядъка на 20 м, а средния коеф. на филтрация на ПВТ – 69 м/ден.

▪ **Водно тяло BG1G0000Qal005 - Порови води в Кватернера - Козлодуйска низина**

Водоносния хоризонт е изграден основно от чакъли, пясъци, глини и песъчливи глини. Покриващите ПВТ пластове в зоната на подхранване са песъчливи глини и глини, с площ 39 km². Средна дебелина на водоносния хоризонт е от порядъка на 13 м, а средния коеф. на филтрация на ПВТ – 89 м/ден.

▪ **Водно тяло BG1G0000Qal014 - Порови води в Кватернера - р. Цибрица**

Водоносния хоризонт е изграден основно от чакъли и пясъци. Покриващите ПВТ пластове в зоната на подхранване са песъчливо-глинести отложения, с площ 63 km². Средна дебелина на водоносния хоризонт е от порядъка на 10 м, а средния коеф. на филтрация на ПВТ – 13 м/ден.

▪ **Водно тяло BG1G0000Qal016 - Порови води в Кватернера - р. Скът**

Водоносния хоризонт е изграден основно от чакъли и пясъци. Покриващите ПВТ пластове в зоната на подхранване са пясъчливо-глинести отложения, с площ 110 km². Средна дебелина на водоносния хоризонт е от порядъка на 6,5 м, а средния коеф. на филтрация на ПВТ – 49 м/ден.

▪ **Водно тяло BG1G00000Qp027 - Порови води в Кватернера - Врачански пороен конус**

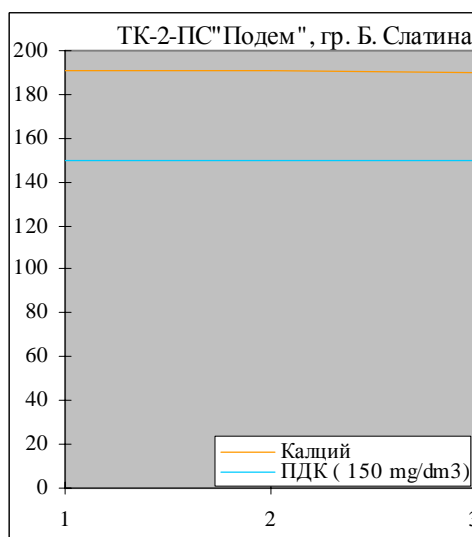
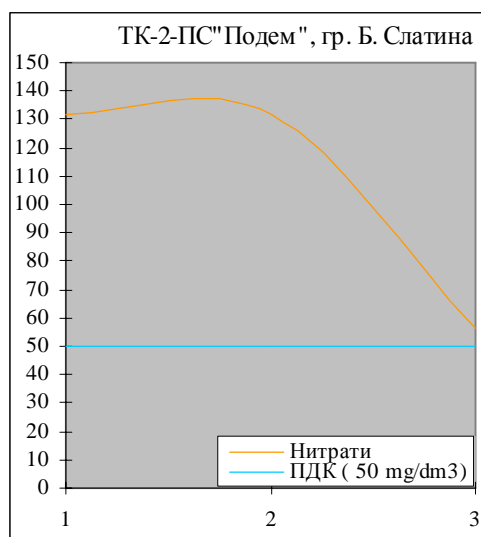
Водоносния хоризонт е изграден основно от грубо-кластичен материал от варовикови късове, валуни и чакъли, пясъчливи пластове, на места с глинести прослойки. Покриващите ПВТ пластове в зоната на подхранване са пясъчливи глини, с обща площ 70 km². Средна дебелина на водоносния хоризонт е от порядъка на 60 м, а средния коеф. на филтрация на ПВТ – 15 м/ден.

▪ **Водно тяло BG1G00000N2034 - Порови води в Неогена - Ломско-Плевенска депресия**

Горният слой на водоносния хоризонт е изграден от сивозеленикави глини, пясъчливи глини и глинести пясъци в алтернация, с маломощни въглищни лещи. А долният слой на хоризонта се състои от глини (водоупор), под тях следват разнорънети пясъци (водонос) с маломощни глинести прослойки.

Покриващите ПВТ пластове в зоната на подхранване са пясъчливи глини и льос, с обща площ 3065 km². Средната дебелина на водоносния хоризонт е 100 м, а средния коеф. на филтрация на ПВТ – 25 м/ден.

От извършените наблюдения на отделните показатели се установи, че в мониторингов пункт в гр. Бяла Слатина, община Бяла Слатина (тръбен кладенец 2-ПС "Подем") – завишение на средногодишното съдържание на нитрати и калций от стандарта според Наредба № 1.

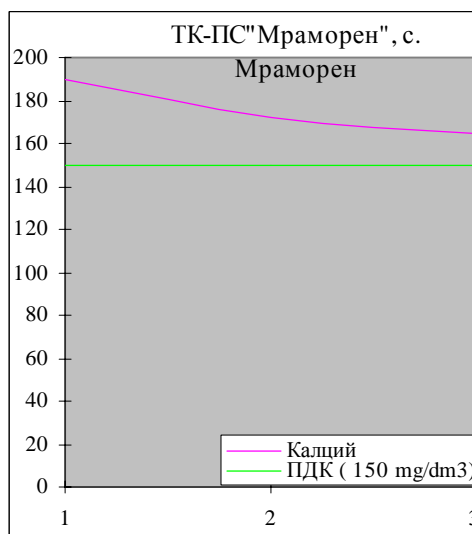
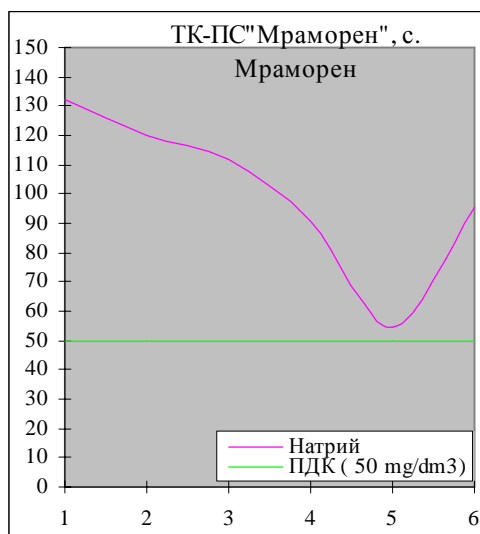
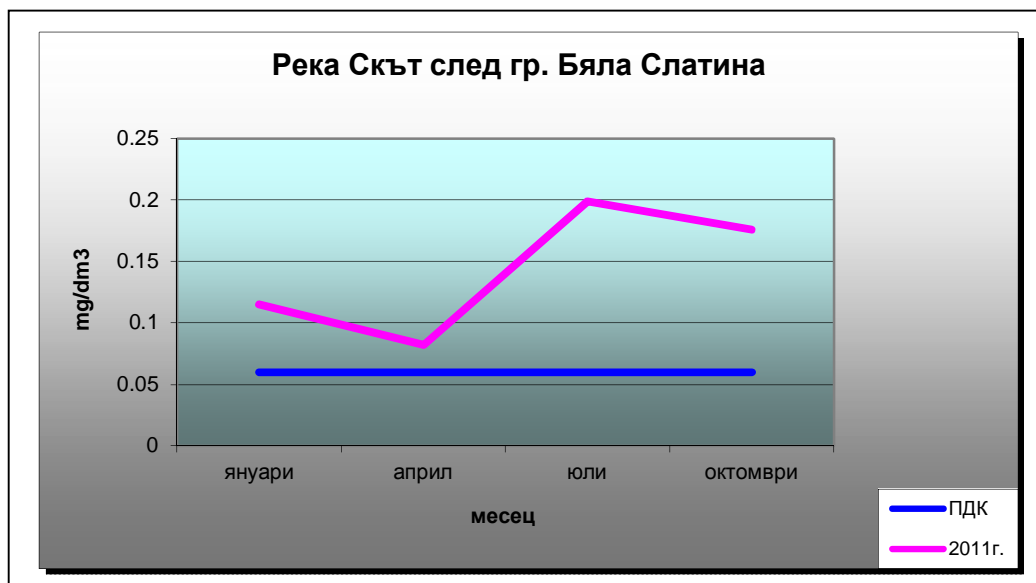

▪ **Водно тяло BG1G000K1ap043 - Карстови води в Мраморенския масив**

Водоносния хоризонт е изграден основно от интензивно напукани и слабо окарстени варовици. Покриващите ПВТ пластове в зоната на подхранване са повърхностни и подземни карстови форми, с обща площ 71 km², при средна дебелина на водоносния хоризонт 180 м.

От извършените наблюдения на отделните показатели се установи, че в мониторингов пункт при с. Мраморен, община Враца (тръбен кладенец ПС

“Мраморен”) има завишение на средногодишното съдържание на нитрати и калций от стандарта според Наредба № 1.

▪ **Водно тяло BG1G0000ТJK045 - Карстови води в Централния балкан**

Водоносния хоризонт е изграден основно от пясъчливи, алевроитни варовици, доломитизирани варовици и доломити, карбонатен флиш. Покриващите ПВТ пластове в зоната на подхранване са мергелно-пясъчливи материали, повърхностни и подземни карстови форми, с обща площ 8904 km².

Като цяло се налага изводът, че обектите, потенциални замърсители на подземните води не оказват съществено влияние върху техният състав и характер. Биогенните замърсители - нитрати, нитрити и др. се внасят в подземните води чрез непречистените битово-фекални води, водите от животновъдните ферми и дъждовните

води от наторяваните земеделски площи. Наличието на биологични и органични компоненти в подземните води не винаги е признак за замърсяване и понякога тези компоненти имат минерален произход. Съдържанието на желязо в повечето случаи има естествен произход, но една от причините за наднормените стойности са материалите използвани за направата на водоземните съоръжения.

5. Оценка за състоянието на повърхностните и подземни води на територията на РИОСВ

Основни положителни констатации, проблеми и предприети мерки за намаляване на замърсяването в отпадъчните води и подобряване на състоянието на водите.

II.3. ЗЕМИ И ПОЧВИ

1. Обобщена информация за поземления фонд на територията на РИОСВ гр.Враца

Територията на област Враца заема 1/26 част от територията на България. Областта се простира от река Дунав на север до Стара планина на юг. С територия от 3943 км² на север област Враца има международна граница с окръг Долж, Румъния, на запад областта граничи с област Монтана, на юг със София Област и на изток с областите Ловеч и Плевен. През територията на област Враца минават международни транспортни коридори: номер IV – път Е 79 и номер VII – река Дунав.

Най – голям дял от нея заемат земеделските територии 87% или 265 700 ха, горски територии – 8,19% или 24 772 ха и населени места - 7 % или 20 981 ха Обработваемата земя е 2,9 млн.дка, което я нарежда на 8-мо място, а по дял на селско стопанката продукция е 4-та с 5.97 на сто от националното производство. Водните течения и водни площи съставляват 2,2 % или 6706 ха от територията на област Враца, териториите за добив на полезни изкопаеми - 0,05% или 170 ха.

Почвата е незаменим, органичен и невъзстановим природен ресурс, което налага опазването и от вредни въздействия и унищожаване. Тя е важна съставна част от земната кора, която осигурява условия за жизнена дейност на хората, животните, растенията и микроорганизмите – на всички живи същества. Съставна част е на природния баланс с неговите кръговрати на вода и хранителни вещества, без които е немислим живота на планетата Земя.

Формирането и провеждането на правилна политика по отношение на почвите е един от основните приоритети на Европейският съюз. Акцентът се поставя върху превантивната защита и въвеждането на мерки за устойчивото им управление.

Една от основните заплахи за изменение на климата е замърсяването на почвата, което води до влошаване качеството на питейната вода и храната и като цяло е основна заплаха за здравето на хората. Деградационните процеси- като ерозия, замърсяване, запечатване, засоляване, киселяване и свлачища, допринасят за настъпване на климатични изменения, безводие и опустиняване.

По своя характер и тип, почвите в област Враца са разнообразни, като определящ за почвообразователния процес е бил релефа и типичната за него растителност.

Критериите за определяне на пригодността на земеделските земи на територията на област Враца са подпочвени /почвообразуващи материали, подпочвени води и др./

почвени, орографски, климатични и т. н. Те определят агроекологичния потенциал за отглеждане на земеделските култури. Видът на почвите в посока север юг е карбонатен чернозем, отличаващ се с голяма плътност, дълбок орен слой и значително съдържание на органично вещество и калциеви карбонати около поречието на р. Дунав, излужен чернозем в района на община Бяла Слатина, оподзолен чернозем на територията на община Борован.

В предпланинската част на областта преобладават кафявите горски почви с рендзини, а по поречието на реките Искър, Малък Искър, Въртешница, Ботуня и Скът са разпространени наносните алувиално-ливадни почви. Характерно за тях, е че се преовлажняват през пролетния сезон и началото на лятото, като това води до кисляване на почвената реакция. В планинската част на област Враца, масово разпространените почви са светлосивите горски (псевдоподзолистите). Същите са се образували под въздействие на планинският климат и горската растителност.

2. Замърсяване на почвите с тежки метали и металоиди

За наблюдение и контрол качеството на почвите в Област Враца е създадена организация за провеждане на мониторингова дейност. Пунктовете, в които се извършва пробонабирането на почвени проби, са определени от Изпълнителната Агенция по опазване на околната среда към МОСВ. Те са разположени по цялата територия на област Враца и са в зависимост от източниците на замърсяване на почвата.

През 2011 г. на територията на област Враца е извършено пробонабиране от 5 пункта за почвен мониторинг в т.ч.: с.Галово, общ.Оряхово; с.Рогозен, общ.Хайредин; с.Девене, с.Челопек, общ.Враца; с.Краводер, общ.Криводол.

Не са установени превишения на ПДК от извършените анализи на взетите 30 бр. почвени проби. Поради настъпилите промените в икономиката и селското стопанство и засиления контрол върху малкото останали работещите промишлени производства, се забелязва тенденция на намаляване на натоварването на почвите с тежки метали и арсен.

3. Нарушаване на земите и почвите от добивната промишленост

В резултат на добива на нерудни полезни изкопаеми остават нарушени терени, които в последствие ще бъдат рекултивирани съгласно представени от концесионерите проекти за рекултивация. За 2011г. в РИОСВ-Враца няма данни за нарушените терени от добивната дейност(съгласно измененията в Закона за подземните богатства /ДВ бр.19/2011г.).

4. Замърсяване на почвите с продукти за растителна защита / пестициди/

Един от потенциалните източници за локални почвени замърсявания са складовете за съхранение на негодни и залежали пестициди. Изградена е база данни, която съдържа информация за тяхното състояние.

През 2011г. е извършена проверка на деветте склада на територията на област Враца за съхранение на растително защитни продукти с изтекъл срок на годност и са дадени предписания за пет от тях. По-голямото количество продукти за растителна защита с изтекъл срок на годност е съхранено в 60 бр. "Б-Б" куба, разположени на РД за неопасни отпадъци в общ.Оряхово. Все по рядко се констатира злоупотреби по отношение състоянието на складовете.

През 2011г. не са констатирани замърсявания на почвите с пестициди.

5. Замърсяване на почвите с устойчиви органични замърсители, вкл. Нефтопродукти

За извършване на наблюдение и контрол на замърсяване на почвите с устойчиви органични замърсители е изградена мониторингова мрежа към НАСЕМ. На територията на РИОСВ-Враца е извършено пробонабиране от пет пункта намиращи се в с.Галово, общ.Оряхово; с.Рогозен, общ.Хайредин; с.Девене, общ.Враца; с.Краводер, общ.Криводол.

Не са констатирани отклонения от нормите.

6. Ерозия на почвата

Ерозията на почвата е явление, свързано с отделяне и пренасяне на почвени частици чрез вятър, дъждовни и поливни води при протичане на естествени и/или антропогенни процеси. Загубата на почвен материал оказва съществено влияние върху функциите на почвата, както в мястото на проявлението на ерозията, така и върху прилежащите територии.

Ерозията води до намаляване на дълбочината на почвения слой, количеството на хранителните елементи и запасите на почвена влага, намаляване на съдържанието на почвено органично вещество, загуба на биоразнообразие, деградация на почвената структура, образуване на почвена кора, разпространение и акумулация на замърсители във водните течения и в зоните на акумулация на наноси.

През 2011г. няма проведени дейности на територията на РИОСВ-Враца по предотвратяване на почвена ерозия.

7. Засоляване и вкисляване на почвите

Засоляване на почви на територията на РИОСВ-Враца не се наблюдава.

Вкисляването на почвите е естествено протичащ процес, чийто интензитет зависи от генетична обусловеност и от антропогенни фактори и се характеризира с понижаване на рН на почвата, поява на обменна киселинност и развитие на алуминиева и/или манганова фитотоксичност, обедняване на почвата с бази, молибденов дефицит, подтисната микробиологична активност и киселинна деструкция на глинестите материали.

През 2011г. в рамките на Националната система за мониторинг на околната среда/ НСМОС/, наблюдение на процеса се извърши от пункта в с.Главази, общ.Криводол. Взети са 8 бр. почвени проби. Показателите който се следят са: Al^{3+} , H^+ , Mn^{2+} , Ca^{2+} , Mg^{2+} , $V\%$, рН в KCL.

Данните от наблюденията от извършения мониторинг свидетелстват за очертаване на трайна тенденция на вкисляване на почвите, в следствие тяхното повърхностно преовлажняване.

8.Замърсяване на почвата със строителни и битови отпадъци

Строителните отпадъци се формират от строителството, ремонта и реконструкцията на сгради и други обекти. Правилното регулиране на дейностите, свързани със строителните отпадъци и контролът върху тях са регламентирани в ЗУО.

През 2011г. формираните отпадъци от цеховете за обработка на скално-облицовъчни материали, се ползват основно за рекултивация на кариери. Не е

констатирано замърсяване на терени с отпадъци от преработката на скално-облицовъчните материали.

Не са констатирани случаи на замърсяване на обработваеми земи.

По отношение на замърсяване на почвата с битови, строителни, растителни отпадъци и оборски тор е характерно, че замърсяването е с локален характер и засяга главно мери и пасища. За 2011г. няма закрити нерегламентирани сметища на територията на РИОСВ-Враца тъй като всички те не се експлоатират от 2010г. В резултат на съвместни усилия от страна на Общините и РИОСВ през 2011 г. намаля броя на замърсените с битови отпадъци терени.

Проблем остава добива на баластра в поречието на реките. На фирмите извършващи дейностите по добив се предписва да не разполагат трошачно-миячна, сортировъчна инсталация и отпадъчните материали в граничещите със сервитута на реката - мери, пасища и обработваеми земи, което създава предпоставки за замърсяване и увреждане на почвата.

9. Кратка обобщена информация за състоянието на почвите на територията на РИОСВ- Враца

През 2011г. продължава нерегламентираното изземване на баластра от земеделски земи, което уврежда почвата.

Броя на извършените проверки през 2011г. по отношение контрол и опазване на почвите от замърсяване с битови отпадъци се запазва. Съвместната работа с общините и засиления контрол от страна на РИОСВ Враца през 2011г., намалиха замърсяването на почвите от нерегламентирано изхвърляне на битови отпадъци и подобриха чистотата на населените места в региона.

При извършване на проверки по отношение на замърсяване на почвите с торов отпадък се забелязва намаляване броя на такива случаи вследствие привеждането на животновъдните стопанства съгласно изискванията на законодателството.

За осъществяване на превантивен контрол относно правилното използване на земеделските земи и хумусния пласт за 2011г.е взето участие в 8 комисии по промяна предназначението на земите.

II.4. ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ И БИОРАЗНООБРАЗИЕ

---

1. Защитени територии

Защитените територии в България са обобщено понятие, обхващащо всички национални паркове, природни паркове, резервати, поддържани резервати, природни забележителности и защитени местности. Основен критерий за определяне принадлежността на защитена територия към една или друга категория е целта на управление. Закона за защитените територии определя основни режими и норми за всяка категория защитена територия т.е. какво, колко и как може да се извършва на тяхната територия. В Област Враца има следните категории защитени територии: резерват - 1 бр., природен парк - 1 бр., защитени местности - 14 бр., природни забележителности - 11 бр. Обща площ на ЗТ в област Враца 21 642.2 ха.

Резерватните територии представляват особен интерес от гледна точка на природозащитата и устойчивото управление на природните ресурси. В особена степен това важи за резерватите със строг режим на опазване, където се допуска само ограничено човешко влияние. Поради тази причина в този тип защитени територии

екосистемните процеси следват естествения си ход, а самите резервати се явяват своего рода генбанки, съхраняващи присъщото им растително разнообразие и растителни ресурси. Познаването и адекватното управление на биологичното разнообразие в такива територии е съществена предпоставка за устойчивото управление на растителното разнообразие в частност.

Резерват "Врачански карст" заема част от територията на Врачанската планина. Обявен е с цел да се запазят интересните геоморфологични образувания, като кари, карни полета, големи и малки въртопи, валози, ували, пещери, карстови долове и уникалната пещерна

фауна и реликтни видове. Резерватът от 2001 г. се стопанисва от РИОСВ - Враца. Тук е разположен и природен парк "Врачански Балкан" с обща площ 28 844 ха и едни от най-интересните пещери и пропасти в България - повече от 600 (по последни данни от Плана му за управление, разгледан и приет тази година).

Пещерите са природни чудеса на света, а уникалната им подземна красота е сътворявана в продължение на милиони години. По-голямата част от защитените територии е покрита с карбонатни скали от триаски и юрски варовици, напукани по всички възможни посоки, характерни образци на карстификация, забележителни обекти на неживата природа, като скални форми, земни пирамиди, пещери, понори, водопади, находища на вкаменелости.

Природните паркове са територии, включващи разнообразни екосистеми с многообразие на растителни и животински видове и на техните местообитания, с характерни и забележителни ландшафти и обекти на неживата природа, като площта трябва да е над определен минимум. В регистрите на IUCN /Международен съюз за защита на природата/ Природен парк "Врачански Балкан" е отнесен към пета категория - защитени ландшафти и природни паркове, а резерват "Врачански карст"- първа категория научни и природни резервати.

За защитени местности се обявяват територии с характерни или забележителни ландшафти, включително такива, които са резултат на хармоничното съжителство на човека и природата; местообитания на застрашени, редки или уязвими растителни и животински видове и съобщества.

Природна забележителност е категория защитена територия. В категоризацията на Международния съюз за защита на природата е класифицирана като Natural Monument (категория III).

Природните забележителности (дефинирани като "природни паметници") за пръв път са регламентирани като защитени обекти в България в Наредбата-закон за защита на родната природа (1936). Терминът "природна забележителност" е въведен със Закона за защита на природната среда (1967). В момента режимът за опазване, ползване, обявяване и управление на природните забележителности се урежда със Закона за защитените територии (Обн., ДВ, бр. 133 от 11.11.1998).

Природните забележителности представляват защитени редки, красиви и ценни в научно, културно или естетическо отношение природни обекти запазени в своя най-естествен вид и форми. Тези природни обекти могат да бъдат както от живата природа, така и от неживата природа. Към конкретния обект, обявен за природна забележителност, се включва и природната обстановка, в която той съществува. На тези площи се забраняват дейности, които могат да нарушат тяхното естествено състояние или да намалят естетическата им стойност.

Контролна дейност

Относно контрол на дейността на собственици и ползватели на земи и гори в защитени територии за 2011 година са извършени двадесет и осем /28/ проверки.

Проверките в резерват “Врачански карст”- изключително държавна собственост са единадесет /11/. Констатирано е едно нарушение на територията на резерват „Врачански карст”, землище Враца, местност „Светогорски камък” за браконьерска сеч на дървета /планински ясен, габър/, за което на нарушителите е съставен акт. Своевременен в резерватната територия се подменя и поправя повреденото информационното оформление (входно-изходни табла, маршрутни информационни табла и др.).

На основание Заповед № РД-198/24.03.2011 г. на Министерство на околната среда и водите е изготвен и съгласуван План за противопожарно устройство на резерват “Врачански карст”, с цел предотвратяване възникването на пожари, откриването им и успешното гасене. Пожароопасният сезон включва периода от 01 април до 31 октомври през който не са констатирани нарушения.

Проверена е защитена зона за опазване на дивите птици на територията на областта: BG0002009 „Златията” в землищата на с. Хайредин, с. Манастирище и с. Михайлово, общ. Хайредин. Не са констатирани нарушения.

Сформирана е комисия от ДГС – гр. Враца, ЛЗС – гр. София и РИОСВ – Враца за съставяне на констативен протокол във връзка с повреди на иглолистни култури от пожар през 2010г. в имот находящ се в границите на Природен парк „Врачански Балкан”, землище с. Лютаджик, общ. Враца. Комисията предлага да се изведе санитарна сеч върху площ от 21 дка поради съхнене на дървостоя и наблюдаване на гнилостни процеси в основата на дърветата.

По повод на сигнал подаден от медийте е извършена проверка в землището на гр. Криводол за възникнал пожар в имоти общинска и частна собственост на площ от около 200 дка. Пожарът е потушен.

С оглед на по-добър контрол в защитените територии – изключителна държавна собственост се извършват съвместни проверки с Държавно горско стопанство – Враца за нерегламентирана сеч.

№ по ред	Наименование	Категория	Собственост и стопанисване	Територия /хектари /	Попада в територията обхват на следните общини	Приет план за управление
1.	"ВРАЧАНСКИ КАРСТ"	резерват	държавна публична	1 439	Враца	да
2.	"ВРАЧАНСКИ БАЛКАН"	природен парк	частна, общинска публична и държавна публична	30129.90 за област Враца-19246.1	Враца, Мездра Криводол	да
3.	"ЛЕДЕНИКА"	природна забележителност	частна, общинска публична и държавна публична	100	Враца	не
4.	"ПОНОРА"	природна	частна,	20	Враца	не

		забележителност	общинска публична и държавна публична			
5.	"ВРАТЦАТА"	природна забележителност	държавна публична	2	Враца	не
6.	"БОЖИТЕ МОСТОВЕ"	природна забележителност	държавна публична	15	Враца	не
7.	"НОВАТА ПЕЩЕРА"	природна забележителност	държавна публична	0.5	Мездра	не
8.	"РИТЛИТЕ"	природна забележителност	частна и държавна публична	160	Мездра	не
9.	"ГОВЕДАРНИКА"	природна забележителност	частна, общинска публична и държавна публична	2.5	Мездра	не
10.	"ЧУКЛИТЕ"	природна забележителност	държавна публична	1	Роман	не
11.	"ЧЕРВЕНИЦА"	природна забележителност	държавна публична	3	Роман	не
12.	"ГЪЛЪБАРНИКА"	природна забележителност	общинска публична и държавна публична	3.5	Роман	не
13.	"САМУИЛИЦА I и II"	природна забележителност	държавна публична	3.5	Роман	не
14.	"РЕЧКА"	защитена местност	частна, общинска публична и държавна публична	94,1	Враца	не
15.	"ВОЛА"	защитена местност	частна, общинска публична и държавна публична	100	Враца	не
16.	"БОРОВ КАМЪК"	защитена местност	частна, общинска публична и държавна публична	164,4	Враца	не

17.	"ВЕЖДАТА"	защитена местност	частна и държавна публична	62,6	Враца	не
18.	"ПАДИНИТЕ"	защитена местност	частна, общинска публична и държавна публична	617	Враца	не
19.	"ТЕПЕТО"	защитена местност	частна и държавна публична	6	Криводол	не
20.	"БОРОВАНСКА МОГИЛА"	защитена местност	частна, общинска публична и държавна публична	198,6	Борован	не
21.	"КИТКАТА"	защитена местност	държавна публична	2	Бяла Слатина	не
22.	"КОРИТАТА"	защитена местност	общинска публична	2	Мизия	не
23.	"ДАНЕВА МОГИЛА"	защитена местност	частна	4,9	Мизия	не
24.	"КОЗЛОДУЙ"	защитена местност	общинска публична	10	Козлодуй	не
25.	"КОЧУМИНА"	защитена местност	държавна публична	2,5	Оряхово	не
26.	"ГОЛА БАРА"	защитена местност	държавна публична	2	Оряхово	не
27.	"КАЛУГЕРСКИ ГРЕД-ТОПОЛИТЕ"	защитена местност	държавна публична	0.2	Оряхово	не

2. Биоразнообразие

Биологичното разнообразие е многообразието на всички живи организми във всички форми на тяхната естествена организация, техните съобщества и местообитания, на екосистемите и процесите, които протичат в тях.

Изключително голямо е видовото разнообразие на растенията и животните в южната част на област Враца и по Дунавската равнина. Обширните скални комплекси на територията на ПП"Врачански Балкан" са местообитание на над 250 вида гръбначни животни, от които най- многобройна е групата на птиците над 180 вида. Тук гнездят

жълтоклюна чавка, алпийски бързолет, червенокрил стенолаз, планинска бърбрица, кълвач, египетски лешояд. Макар и рядко се наблюдават скален орел, обикновен мишелов, малък ястреб и други грабливи птици използващи района за ловуване. Срещат се пъстър пор, горски и кримски гушер, пепелянка и др. Пещерната фауна е едно от най-големите богатства на района. Някои от пещерните видове се срещат само тук. Голяма част от животните са включени в Червената книга на РБ, като застрашени от изчезване и редки.

Законът за биологичното разнообразие регламентира опазването на биологичното разнообразие в България, както на видово ниво, така и на ниво местообитания, а също регулира търговията с диви растения и животни.

Законът разглежда следните категории растения и животни:

Защитени видове

Това са около 1300 вида растения и животни, срещащи се в диво състояние на територията на страната. От тях 487 са животински видове. Защитени са всички костенурки, таралежът, видрата, мечката, всички прилепи и грабливи птици, чапли, щъркели и други. **Защитените животински видове** е забранено да се улавят, убиват, препарират, притежават, продават и излагат на публични места екземпляри от тях. Всички птици, срещащи се в диво състояние, с изключение на ловните видове, са забранени за ползване, търговия, препариране, притежаване, включително и като домашни любимци. С влизането на България в ЕС дивата коза, дивата котка, пепелянката и шипа също влизат под закрилата на закона.

Всеки, който е намерил ранен или мъртъв екземпляр от защитен вид трябва да уведоми РИОСВ – Враца.

През 2011г. се наблюдава значително увеличение на постъпилите сигнали и донесените в РИОСВ – Враца птици от защитени видове, които са ранени или намерени в безпомощно състояние. Извършени са 17 проверки по сигнали, касаещи защитени животински видове, в резултат, на което девет бели щъркела, една обикновена ветрушка, малък воден бик, два мишелова и една черешарка са изпратени в Спасителен център за диви животни “Зелени Балкани – Стара Загора”. Една от птиците е освободена, а две са оставени на място. Увеличеният брой на сигналите е резултат от многобройните информационни кампании, свързани с опазване на биологичното разнообразие и ролята на РИОСВ за неговото опазване. Положителна тенденция е и намаляване боря на птиците, чийто наранявания са причинени от браконьерска дейност.

Направено е предписание на “ЧЕЗ Разпределение България” АД, Регионално звено – Враца за повдигане на вече изградена платформа на щъркелово гнездо, намиращо се върху стълб високо напрежение, с цел предотвратяване на аварии и евентуално запалване на гнездото. Предписанието е изпълнено в срок.

572 растителни вида са под закрилата на закона. За **защитените растителни видове** е забранено търговията, притежаването, събирането, изкореняването или друг начин на унищожаване на екземпляри в тяхната естествена среда.

Видовете диворастващи пролетни цветя, които най-често се предлагат за продажба са пролетна циклама (ботурче), снежно кокиче, оливеров минзухар, битински синчец. Всички тези растения са под закрилата на Закона за биологичното разнообразие. Регионалната инспекция по околната среда и водите – Враца следи за продажба на защитени видове растения. През последните години не е засичана търговия със защитени видове растения на територията на областта.

Глобите за щети нанесени върху защитени растителни и животински видове са от 100 до 5000 лева за физически лица, а за ловците се предвижда и лишаване от право на ловуване за срок от една до две години. За видове като кафявата мечка, видрата, риса, шипоопашата костенурка и още 12 вида птици и 2 вида змии се прилага и лишаване от свобода в срок до 2 години или пробация по разпоредбите на Наказателния кодекс.

Изключения от тези забрани се допускат само в определени случаи и след писмено разрешение на Министъра на околната среда и водите, когато е за целите на научни изследвания, в интерес на общественото здраве и др. През 2011г. в РИОСВ – Враца са постъпили 19 разрешителни за ползване изключения от забраните, съгласно Наредба 8 от 2003г. за реда и условията за издаване на разрешителни за изключенията от забраните, въведени със Закона за биологичното разнообразие за животинските и растителните видове от приложение № 3, за животинските видове от приложение № 4, за всички видове диви птици, извън тези от приложение № 3 и приложение № 4 и за използване на неселективни уреди, средства и методи за улавяне и убиване от приложение № 5. Голяма част от разрешителните - 14 броя са издадени на Консорциум “НАТУРА - България” във връзка с изпълнение на дейности по картиране и определяне на природозащитното състояние на природните местообитания. Извършени са две проверки по контрол изпълнение на условията по разрешителни, издадени на екип на "Пали Пест Протект" ЕООД за извършване на периодичен улов със стандартни орнитологични мрежи, като изключение от методите, включени в Приложение 5 към чл. 44 от ЗБР, на домашни врабчета (*Passer domesticus*) и други видове птици, в халетата на хипермаркети Билла, Кауфланд, Метро Кеш&Кери, Т Маркет, Плюс, Коме СВА, с цел предпазване на общественото здраве.

Видове, под режим на опазване и регулирано ползване от природата

Около 45 вида животни и 17 вида растения в България са обект на регулирано ползване от природата, т. е. в зависимост от състоянието на популациите и биологичните изисквания на тези видове, се определя забрана или условия за ползването им.

Животински видове, под специален режим на ползване са лозовия охлюв (*Helix lucorum*) и градинския охлюв (*Helix pomatia*). Лицата, които изкупуват охлюви с цел търговия са длъжни всяка година в срок до 1-ви май да уведомят писмено РИОСВ – Враца. В сравнение с предходната година значително е намаляло количеството на изкупените охлюви, след като организаторите на пунктовете изпълниха заявените им от износителите количества още през първата седмица на периода за изкупуване и преустановиха дейността. Броят на пунктовете е сравнително постоянен през последните години. В законоустановения срок до 1 май са приети уведомленията на 8 физически и юридически лица за разкриването на 48 пункта за изкупуване на охлюви на територията на областта. Голяма част от пунктовете - 24 броя са открити на територията на община Мездра, следвана от община Криводол - 5 пункта; Враца – 4 пункта; Роман, Бяла Слатина и Хайредин с по 3 пункта; Оряхово и Мизия с по 2 пункта; Козлодуй и Борован с по 1 пункт.

При започване на дейността си пунктовете следва да са оборудвани с хладно помещение, сито с размер на дупките 28 мм. в диаметър и чували тип “гаци”. В проверените пунктове беше констатирано, че са оборудвани съгласно изискванията и не се изкупуват маломерни охлюви.

Периодът за събиране и изкупуване на живи охлюви за търговски цели или фермерно отглеждане е от 10 май до 30 юни включително.

Видове по CITES

В края на 2007г. Закона за биологичното разнообразие претърпя сериозни изменения в частта за търговия със застрашени видове от дивата флора и фауна, като въвежда процедури за прилагане на Регламенти 338/97 и 865/2006. Съгласно Ковенцията за международна търговия със застрашени видове от дивата флора и фауна /CITES/ определени видове се нуждаят от регулиране на търговията с тях за да се избегне опасността от използване, което е несъвместимо с оцеляването им. Такива са например всички видове папагали с изключение на малкият александер /*Psittacula krameri*/, розовобузата неразделка /*Agapornis roseicollis*/, холандската нимфа или корела – /*Nymphicus hollandicus*/ и вълнистото попагалче /*Melopsittacus undulatus*/ и подлежат на задължителна регистрация в РИОСВ. Регистрацията е безплатна. Търговията с диви животни и растения е един от факторите, които застрашават оцеляването на видовете в естествената им среда. Всяка година милиони растения и животни се отнемат от дивата природа, за да се задоволи любителското търсене. РИОСВ – Враца извършва проверки в зоомагазините на територията на област Враца, с цел недопускане на търговия със защитени видове животни. През 2011г са издадени 21 регистрационни карти на видове, включени в CITES.

Видове, чиито местообитания са предмет на опазване, това са видове, който не са защитени, но чиито местообитания трябва да се опазват. От птиците това са местообитанията на пчелояда и голямата белочела гъска. Във врачанска област са известни находищата на няколко колонии от пчелояди, някои от тях са включени в защитените зони по Натура 2000. Още 75 вида растения 10 вида гъби и 6 вида мъхове влизат в този списък.

Вековни дървета

150 са дървета, обявени за вековни или забележителни на територията на област Враца. Голяма част от тях 62 са в община Враца и 20 в община Бяла Слатина, 8 в община Мездра, 10 в община Роман, 11 в община Криводол, 5 в Борован, 15 в Хайредин, 13 в Мизия, 5 в Оряхово и 1 в Козлодуй.

Собствениците на дървета, обявени за защитени са длъжни да ги опазват от унищожаване, увреждане и да уведомяват РИОСВ – Враца за настъпили промени в състоянието им. 27 от дървета се намират в сервитута на републиканската пътна мрежа и отговорността по опазването им е на ИА”Пътища”, а за всички останали отговарят частни собственици, общини и Държавни горски стопанства.

Проблем остава изясняването на собствеността на земята, на която се намират обявените вече дървета и поради това при извършваните проверки на състоянието им се засичат GPS координати.

Във връзка с актуализиране регистъра на вековните и забележителни дървета са извършени 14 проверки на състоянието, наличие на природозащитен знак и засечени GPS координати на вековни дървета и две проверка по сигнали на граждани за окастрени дървета.

Мониторинг

За да се регистрира състоянието и установят имененията в биологичното разнообразие министъра на околната среда и водите организира Националната система за мониторинг на биологичното разнообразие Във връзка с Националната система за мониторинг на биологичното разнообразие РИОСВ – Враца изпълнява мониторингови дейности на птици, прилепи в подземни местообитания, растения и гъби.

Извършен е мониторинг на прилепи в подземни местообитания в пещерата “Кална мътница”, обект определен за мониторинг на територията на РИОСВ – Враца по Националната система за мониторинг на биологичното разнообразие. Мониторингът в пещерата се провежда за пета поредна година, като през последните две години са отчетени най – големите струпвания на прилепи. През 2011 година - 3138 екземпляра от четири вида и 3028 екземпляра през 2010 година.

Получените резултати от преброяването могат да бъдат отчетени като положителна тенденция в състоянието на околната среда в района. Бяха наблюдавани и следи от летни колонии на прилепи в пещерата. В пещерата е срещан и сверен гребенест тритон вид, установен наскоро у нас, за който до момента са известни само три находища, намиращи се в Западна Стара планина.

Всички видове прилепи, срещани се в България са защитени от закона и безпокойството им по време на зимуване е особено опасно за тяхното оцеляване.

През 2011 година беше наблюдавано най-голямото струпване на зимуващи водолюбивы птици по време на ежегодния зимен мониторинг. Експерти от РИОСВ – Враца съвместно с представители на Българска орнитологична централа взеха участие в 35-то среднозимно преброяване на зимуващите водолюбивы птици. Експертите извършиха наблюдение на яз.”Дъбника”, гр.Враца, яз.”Еница”, с.Еница и р.Искър в участъка от с.Люти брод, общ.Мездра до с.Чомаковци, общ.Червен бряг. Наблюдението бе извършено в 14 точки от р.Искър, 4 точки от яз.”Дъбника” и 1 точка от яз.”Еница”. Най – голямо струпване на птици бе наблюдавано на яз.”Дъбника”, където бяха преброени два 3036 екземпляра водолюбивы птици от 15 вида, сред които голям корморан, ням лебед, голяма бяла чапла и сива чапла, зеленоглави патици, лиски, средна бекасица и голям горски водобегач. В сравнение с предходната година преброените екземпляри са два пъти повече. Наблюдаваното струпване се дължи на липсата на безпокойство и заледряване на водното огледало на язовир “Дъбника”. В обходените маршрути се следеше и за нарушения по лова. Не бяха констатирани нарушения.

Среднозимното преброяване на водолюбивите птици в България е част от общото международно преброяване в цяла западна Палеарктика (Европа, Близкия изток и Северна Африка). Първостепенните цели са: да се установи числеността, видовия състав и местата на струпване на зимуващите в България водолюбивы птици; да се проследят промените в числеността и разпространението на птиците; да се следи за състоянието на влажните зони, където се срещат водолюбивите птици; да се установят заплахите за птиците и местата на зимуване, както и тенденциите им през годините; да се анализират събраните данни, за да се определят приоритетните действия за опазване на видовете и местата на зимуване.

Лечебни растения

Управлението на дейностите по опазване и устойчиво ползване на лечебните растения, включително събирането и изкупуването на получаваните от тях билки се регламентира от Закона за лечебните растения. Закона третира около 700 вида лечебни растения, срещани се на територията на страната. 26 от тях са **забранени за събиране** от естествените им находища сред които волски език, лечебна ружа, изтравниче, диланка, бодлив залист, бял оман и др. Забраните не включват събирането им за лични нужди.

Отделни видове диворастващи лечебни растения се поставят **под специален режим** на опазване и ползване, когато биологичното разнообразие или ресурсите им проявяват трайна тенденция към намаляване. Във Врачанска област това са: червен божур, лечебна иглика, лазаркиня, лудо биле, лечебен ранилист и шапиче. За събиране

на билки под специален режим се прави заявка в РИОСВ от билкозаготвителите и след отпуснатата квота от Министерството на околната среда и водите, количествата се разпределят от комисия с представители на общините, ДГС и РДГ.

Наблюдава се траен интерес от страна на билкозаготвителите по отношение на билките под специален режим на опазване и ползване. През 2011г. за участие в разпределението бяха подадени заявления от седем билкозаготвителя. Между тях бяха разпределени 500кг. цвят червен божур, 500кг. цвят иглика, 500кг. стрък лазаркиня, 400кг. лист лудо биле, 1000кг. стрък ранилист и 100кг. шапиче, определени от Министъра на околната среда и водите за събиране от естествените им находища в област Враца.

В момента на територията на областта работят 22 билкозаготвителни пункта от които 5 на територията на община Мездра, 6 на територията на община Враца, 5 в община Бяла Слатина, 2 в Оряхово, 2 в Борован, 2 в Хайредин и един в община Криводол. Желаетелите да разкрият билкозаготвителен пункт, следва да подадат в РИОСВ – Враца уведомление, съдържащо информация за откритите и закрити площадки и функционално обособени места за извършване на изкупуване, първична обработка и съхранение на билки и регистрират книга за изкупуваните билки.

Проверени са и всички билкозаготвителни пунктове, функциониращи на територията на РИОСВ - Враца, на които са направени 6 преписания и са съставени три акта за изкупуване на шипка, която не е достигнала пълна зрялост.

За да се подобри контрола на билкозаготвителите би следвало общините и държавните лесничейства да упражняват правомощията си по Закона за лечебните растения по отношение на ползването и възпроизводството на лечебни растения и разработване на изискваните планови документи за опазване на лечебните растения. Също така е необходимо да се стимулира и подпомага култивираното отглеждане на билки, особено на видове, като лечебната ружа и белия оман, чийто ресурси в природата проявяват трайна тенденция към намаляване

3. **Натура 2000**

Натура 2000 представлява Европейска екологична мрежа от защитени зони, изградена с цел опазване и/или възстановяване на природни местообитания и местообитания на видове с национално и европейско значение в естествения им район на разпространение.

Натура 2000 е изградена на базата на два основни документа на ЕС, свързани с опазване на природата. Това са Директива 92/43/ЕЕС(за местообитанията) и Директива 79/409/ЕЕС(за птиците). Тези директиви са транспонирани в Закона за биологичното разнообразие, който урежда нейното изграждане на територията на нашата страна и контролира опазването на видовете и местообитанията , включени в нея. На базата на двете директиви се определят два вида зони: **защитени зони за опазване на дивите птици и защитени зони за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна.**

Голям воден бик (*Botaurus stellaris*) – предмет на опазване в ЗЗ „Златията” (за птиците)

Закона за биологичното разнообразие не посочва забрани за дейности в защитените зони. В тях не спира осъществяването на човешки дейности. Развиват се земеделие, животновъдство, горско стопанство и други дейности, възможно е дори строителство. В защитените зони обаче се прилага интегриран подход, гарантиращ устойчивото развитие и съхраняването на биологичното разнообразие. Евантуални забрани, които да гарантират устойчивото управление на местата и съхраняването им за бъдещите поколения се съдържат в заповедите за обявяване и в плановете за управление на защитените зони. Те се разработват за всяка защитена зона, съобразно предмета и целите на защита. Например – в защитени зони обявени, защото са важни за прелета на птиците, може да бъде забранен строежа на ветрогенератори. На места, където има сенокосни ливади, собствениците ще трябва да косят малко по-късно, за да не засегнат гнездата на птици, гнездещи в ливадите и пр.

За територията на област Враца са изготвени заповедите за обявяване на защитените зони за опазване на дивите птици, които са BG0002009 «Златията», BG0002053 «Врачански Балкан» и BG0000332 «Карлуковски карст».

Малък креслив орел (*Aquila pomarina*) – предмет на опазване в зоните за птиците

Към момента се изготвят и заповеди за обявяване на 10 от зоните за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна: BG0001014 “Карлуково”, BG0000334 “Остров”, BG0000517 “Портитовци-Владимирово”, BG0000593 “Билерниците”, BG0000487 “Божите мостове”, BG0000594 “Божия мост-Понора”, BG0000601 “Каленска пещера”, BG0000508 “Река Скът”, BG0000528 “Островска степ-Вадин” и BG0001042 “Искърски пролом-Ржана”.

Алувиални гори от черна елша и върба – природно местообитание предмет на опазване в зоните за местообитанията

Всички инвестиционни предложения, проекти, планове и програми (с изключение на дейностите, за които има изрична забрана в заповедите за обявяване на

зоните) подлежат на Оценка за съвместимостта им с предмета и целите на опазване на защитените зони. Оценката се извършва съгласно разпоредбите на *Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимост на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (ДВ., бр.73 от 11.09.2007г.) /Наредба за ОС/*. Целта е намаляване негативното антропогенно въздействие и опазване на биоразнообразието на територията на страната.

Към момента площта на мрежата Natura 2000 в България е 34,34%.

На територията на област Враца тя е около 16%.

През 2011 г влезе в сила изпълнението на мярка 213 "Плащания по Natura 2000 и плащания, свързани с Директива 2000/60/ЕО - за земеделски земи" (мярка 213) от Програмата за развитие на селските райони за периода 2007 - 2013 г., финансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Целта е да се компенсират собствените и ползвателите на земи попадащи в Natura 2000 затова, че спазват разписаните в заповедите за обявяване забрани.

Подпомагат се земеделски стопани, които стопанисват земеделски земи в защитени зони с издадени съгласно ЗБР заповеди за обявяването им, обнародвани в "Държавен вестник".

Право на плащане имат всички, които стопанисват земеделска земя, включително ливади и пасища от горския фонд, с минимален размер на ползваната площ за подпомагане по мярката - 0,3 ха, при минимален размер на всеки парцел 0,1 ха.

Размера на плащанията варира от 30 до 200 евро /ха.

Предстои да влязат в сила директни плащания и за гори, попадащи в зони по Natura 2000.

На територията на Област Враца попадат 3 защитени зони по Директива 79/409/ЕЕС за опазване на дивите птици и 15 защитени зони по Директива 92/43/ЕЕС за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна.

Защитени зони по Natura 2000 на територията на област Враца

№	Защитена зона	Община(землища)
1	“Врачански Балкан” с код BG0000166 по Директива 92/43/ЕЕС(за местообитанията) и “Врачански Балкан” с код BG0002053 по Директива 79/409/ЕЕС(за птиците)	Враца (земл. гр. Враца, с. Бели Извор, с. Лютаджик, с. Згориград, с. Паволче и с. Челопек), Мездра (с.Очин дол, с. Елисейна, с. Зверино, и с. Люти брод) Криводол (с. Краводер и с. Главаци)
2	“Карлуковски карст” с код BG0000332 по Директива 79/409/ЕЕС(за птиците)	Роман (земл.с.Кунино, с.Камено поле, с. Долна Бешовица), Мездра (с. Г.Бешовица), Бяла Слатина (с. Драшан)
3	“Златията” с код BG0002009 по Директива 79/409/ЕЕС(за птиците)	Козлодуй (земл. гр. Козлодуй, с.Крива бара, с. Бутан, с. Гложене, с. Хърлец), Хайредин (земл. с. Хайредин, с. Манастирище и с. Михайлово) Мизия (земл. с. Софрониево)

4	“Искърски пролом – Ржана” с код BG0001042 по Директива 92/43/ЕЕС(за местообитанията)	Мездра (земл. с. Елисейна, с.Зли дол, с.Оселна, с. Игнатица, с. Зверино, с.Лютиброд и Люти дол)
5	“Карлуково” с код BG0001014 по Директива 92/43/ЕЕС (за местообитанията)	Роман (земл. с.Кунино, с.Камено поле, с. Долна Бешовица, с.Радовене, с. Стояновци), Мездра (земл.с. Г.Бешовица, с. Цаконица), Бяла Слатина (земл.с. Драшан и с. Габъре)
6	“Бебреш” с код BG0000374 по Директива 92/43/ЕЕС(за местообитанията)	Роман (земл.с. Караш, с.Средни рът)
7	“Божия мост-Понора” с код BG0000594 по Директива 92/43/ЕЕС(за местообитанията)	Враца (земл.с. Чирен)
8	“Божите мостове” с код BG0000487 по Директива 92/43/ЕЕС(за местообитанията)	Враца (земл.с. Лиляче)
9	“Остров” с код BG0000334 по Директива 92/43/ЕЕС(за местообитанията)	Оряхово (земл.с. Лесковец, с. Селановци, с. Галово, с. Остров)
10	“Козлодуй” с код BG0000527 по Директива 92/43/ЕЕС(за местообитанията)	Козлодуй (земл.гр. Козлодуй)
11	“Островска степ – Вадин” с код BG0000528 по Директива 92/43/ЕЕС(за местообитанията)	Оряхово (земл. с. Остров и с. Г. Вадин)
12	“Острови Козлодуй” с код BG0000533 по Директива 92/43/ЕЕС(за местообитанията)	Козлодуй (земл.гр. Козлодуй)
13	„Портитовци-Владимирово” с код BG0000517 по Директива 92/43/ЕЕС(за местообитанията)	Криводол (земл. с. Градешница)
14	“Река Огоста” с код BG0000614 по Директива 92/43/ЕЕС(за местообитанията)	Козлодуй (земл. с. Хърлец, с. Гложене, с. Бутан, с. Крива бара), Мизия (землище гр. Мизия и с. Софрониево) Оряхово (земл.гр. Оряхово)
15	“Река Скът” с код BG0000508 по Директива 92/43/ЕЕС(за местообитанията)	Мизия (землище с. Сараево, гр. Мизия, с. Войводово, с. Крушовица, с. Липница), Бяла Слатина (земл. с. Галиче, с. Алтимир, с. Търнава)
16	“Билерниците” с код BG0000593 по Директива 92/43/ЕЕС(за местообитанията)	Криводол (земл. с. Ботуня)
17	“Каленска пещера” с код BG0000601 по Директива 92/43/ЕЕС(за местообитанията)	Мездра (земл. с. Кален, с.Тишевица)

Шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*) - предмет на опазване в зоните за природните местообитания и дивата флора и фауна

Относно постъпили в инспекцията уведомления за инвестиционни предложения, планове, програми и проекти, попадащи в обхвата на глава шеста на ЗООС, са издадени 62 /шестдесет и два/ бр. Становища, които са неразделна част от издадените Решения по преценка необходимостта от извършване на ОВОС и Решения по преценка необходимостта от извършване на ЕО. Преценката е направена по изискванията на Наредба за ОС (по реда на глава III).

Издадени са и 2 /два/ бр. Решения за преценяване на вероятната степен на отрицателно въздействие върху защитените зони, по реда на глава II от горесцитираната Наредба.

Изготвени са и 27 /двадесет и седем/ бр. Становища за други дейности, извън обхвата на ЗООС, но попадащи в обхвата на чл.2, ал.2 от *Наредбата*. Към него се отнасят дейности, които не подлежат на задължителна процедура по ОС съгласно законовите разпоредби, но са предмет на преценяване от страна на компетентния орган на необходимостта от провеждане на такава процедура. По този начин всяка предстояща за реализация дейност, независимо от мащаба, вида и характера е преценявана относно въздействието което би могло да окаже върху местообитанията и видовете, предмет на опазване в защитените зони.

Във връзка с изменение в Закона за горите, при което горскостопанските планове и програми преди да бъдат съгласувани от РУГ-Берковица се одобряват от страна на структурите на МОСВ. През 2011г. в инспекцията са постъпили 385 /триста осемдесет и пет/ бр. горскостопански програми и планове, за които са издадени становища.

През изминалата 2011 г продължава интереса към изграждане на възобновяеми енергийни източници, но на територията на защитени зони от Натура 2000 попада незначителна част от тях. Чрез превантивния и последващ контрол на инвестиционните предложения не се допуска отрицателно въздействие върху местообитания и видове предмет на опазване в зоните от Натура 2000.

С цел подобряване работата в инспекцията продължава обучението на експертите поради често променящата се нормативна уредба по околната среда, и особено във връзка с необходимостта от работата с ГИС (географски информационни системи), както и обучения по изготвяне и управление на проекти по ОПОС.

Извършени са контролни проверки на защитените зони на територията на област Враца, във връзка с реализирането на инвестиционни предложения на територията на зоните, което налага проверка на място и контрол по условията, разписани в издадените решения на инспекцията, както и проверки за спазване на ограниченията и забраните, определени със заповедите за обявяване на зоните. Не са констатирани нарушения.

ЗЗ „Река Скът” ВГ0000508 за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна

33 „Остров” BG0000334 за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна

33 „Билерниците” BG0000593 за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна

III. АНАЛИЗИ ПО ФАКТОРИ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕ

III.1. ОТПАДЪЦИ

---

1. Кратка информация и анализ за разработването, приемането от общинските съвети, актуализирането на общински програми за управление на отпадъците и общински наредби

Образуването на отпадъци съпътства всички дейности в бита, индустрията, търговската дейност, предлагането на услуги и т.н.

Задълженията на причинителите на отпадъци са регламентирани със *Закона за управление на отпадъците* и издадените по реда на ЗУО подзаконовни нормативни актове.

Всички общини от региона имат разработени и приети на заседания на Общинските съвети Програми по опазване на околната среда и Общински планове за развитие, в които са разработени краткосрочни и дългосрочни планове за действие в областта на управлението на отпадъците.

Общинските администрации, чрез Наредбите за събирането, включително разделното, транспортирането, претоварването, оползотворяването и обезвреждането на битови, строителни и масово разпространени отпадъци, определят и допълнителни изисквания, които да бъдат спазвани от причинителите на отпадъци, на територията на съответните общини.

Годишната дейност по управлението на отпадъците и изпълнението на програмите за тяхното управление се отчитат през първото тримесечие на следващата година, а екземпляр от отчета се изпраща на РИОСВ.

През 2011г. актуализация на Програма за управление на отпадъците е извършена от община Мездра.

Като незадоволително изпълнение на програмите може да се отчете действията от страна на общините по отношение отпадъчните потоци – отработени масла, излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, излезли от употреба МПС, негодни за употреба луминисцентни лампи и батерии.

Незадоволителни са действията от общините по отношение намаляване количеството на отпадъците, които се транспортират до РДНО, чрез въвеждане на сепариране и компостиране на градинските и животински отпадъци, генерирани на територията на съответната община, изключение правят общини Враца и Мездра, които през 2011г. на РДНО-Враца-Мездра с оператор „Екопроект”ООД започна изграждане на Сепарираща инсталация, която ще обслужва двете общини.

Годишните отчети по програмите за опазване на околната среда и управление на отпадъците се изготвят повърхностно и непълно. В повечето случаи не се приемат на заседания на общинските съвети.

2. Битови отпадъци

Един от основните приоритети в работата на направление „Управление на отпадъците” в РИОСВ-Враца с общините от региона е подобряване на организацията по събиране, транспортиране и обезвреждане на битовите отпадъци, което включва:

- разширяване на системите за сметосъбиране и сметоизвозване;
- осигуряване на контейнери за събиране и специализирана техника за тяхното обслужване;

- оптимизиране на честотата и маршрутите за събиране и транспортиране на битовите отпадъци;
- въвеждане на системи за събиране на рециклируемите материали ;

РИОСВ Враца извършва проверки по изпълнение на Плановите за привеждане в съответствие на депата и нерегламентираните сметища, контролира сроковете за закриване. През 2011г. се забелязва чувствително подобряване чистотата на населените места в региона, намаляване количеството на образуваните отпадъци, подобряване на организацията по събиране, транспортиране и обезвреждане на видовете отпадъци, намаляване на риска от стари замърсявания. Не се експлоатират общинските сметища за битови отпадъци.

Населението в общините от област Враца е обхванато на 100 % от организирано сметосъбиране и сметоизвозване. Въпреки това в по-малките общини-Хайредин, Борован и селата от общини Мизия, Роман и Криводол съдовете за сметосъбиране са недостатъчни и са разположени предимно в централните улици. Най добре е организирано сметоизвозването в общини Враца, Мездра, Козлодуй и Оряхово. Подобрене спрямо предходни години се забелязва в община Бяла Слатина.

Събиране и транспортиране на битови отпадъци (БО) по общини.

№	Община	Брой жители	Брой населени места в общината	Брой населени места с въведена система за събиране и транспортиране на БО	% население, обхванато в организирана система за събиране и транспортиране на БО	Брой на обслужваното население
1.	Борован	5 714	5	5	100,00	5 714
2.	Бяла Слатина	24 606	15	15	100,00	24 606
3.	Враца	73 894	23	23	100,00	73 894
4.	Козлодуй	21 180	5	5	100,00	21 180
5.	Хайредин	5 001	6	6	100,00	5 001
6.	Криводол	9 390	15	15	100,00	9 390
7.	Роман	6 223	13	13	100,00	6 223
8.	Мизия	7 570	6	6	100,00	7 570
9.	Мездра	21 748	28	28	100,00	21 748
10	Оряхово	11 522	7	7	100,00	11 522
Общо		186 848	123	123	100,00	186 848

Съгласно Националната програма за управление на отпадъците за нашата област са предвидени две регионални депа за обезвреждане на битови отпадъци.

Регионални съоръжения за обезвреждане на битови отпадъци

- **Регионално депо за неопасни отпадъци (РДНО) - Враца – Мездра.** През 2011 год. продължи експлоатацията на клетка 1.2. Депонираните количества са 22 400 т (при 23 092 т за 2010 г), като за община Враца количеството е 16 982 т, а за община Мездра – 4 984 т и 434 т са приетите битови и производствени отпадъци от фирми от региона. Оператор на депото е фирма “Екопроект” ООД - регистрирана от общините Враца и Мездра. Фирмата притежава комплексно разрешително КР №5–Н1/2010 г.

Населението от двете общини Враца и Мездра е 100% обхванато от организирано сметосъбиране и сметоизвозване

- **“Регионално депо за неопасни отпадъци от общините Оряхово, Мизия, Козлодуй, Хайредин, Борован и Бяла Слатина.**

Депото започна работа от 20.09.2005 год. и на него се депонират битовите отпадъци от общините Оряхово, Мизия, Хайредин, Борован, Бяла Слатина, Козлодуй и фирми от региона. Общото количество депонирани БО за 2011 г. е 14 076 т (при 12 558 т за 2010 г.). РДНО Оряхово притежава ново актуализирано комплексно разрешително № 249-НО-ИО-А1/2012г., в което е включена площадката на която се съхраняват 60 бр. Б-Б куба с негодни за употреба ПРЗ.

В сравнение с предходни периоди активността на общините по отношение на закриване на нерегламентираните сметища и депониране на отпадъците на регионалните депа се е повишила. Количеството на депонираните отпадъци на Регионално депо-Оряхово се е увеличило спрямо същия период на миналата година.

Депонирани отпадъци на територията на РДНО-Оряхово за 2011г

№	Община /фирма/	Депонирани неопасни отпадъци за 2011г. /т/												
		януари	февруари	март	април	май	юни	юли	август	септември	октомври	ноември	декември	общо
1	Оряхово	90,800	171,800	232,800	222,22	174,28	194,03	146,47	393,84	227,02	174,95	195,420	189,900	2413,53
2	Мизия	109,400	85,920	120,59	121,06	130,82	123,94	132,92	120,63	105,98	98,940	100,160	91,920	1342,28
3	Козлодуй	418,44	423,52	571,04	612,72	616,04	580,93	640,84	721,22	638,33	598,10	626,030	515,940	6963,15
4	Бяла Слатина	41,040	46,600	59,06	48,42	52,400	51,460	54,480	113,16	115,36	130,72	132,740	230,320	1075,76
5	Кнежа	66,180	122,88	139,97	95,700	107,88	90,840	179,34	162,00	177,04	187,76	199,060	215,240	1743,89
6	Борован	-	6,760	63,80	12,180	-	7,300	11,220	-	-	-	-	25,860	127,120
7	Хайредин	14,340	6,520	-	14,260	4,880	4,960	-	5,700	13,800	5,940	3,980	4,780	79,160
8	АЕЦ Козлодуй	18,260	15,740	20,76	18,480	19,620	55,000	17,320	22,130	15,690	16,720	23,720	17,820	261,260
9	Енемона	-	-	-	-	-	-	-	6,000	6,480	4,780	32,840	3,260	53,360
10	„Косаня“ ЕООД	-	-	-	1,680	-	-	-	5,360	-	-	2,820	-	9,860
11	„Балбок“	-	-	-	-	-	-	1,500	5,900	-	-	-	-	7,400
12	ОБЩО	758,46	879,74	1208,2	1146,7	1105,9	1108,4	1184,1	1555,9	1299,7	1217,9	1316,77	1295,04	14076,775

- **Община Криводол извозва отпадъците си на РДНО Монтана.** Експлоатацията на депото започна от началото на 2006 год. За 2011год. количеството на извозените и депонирани отпадъци от Община Криводол е 1 421 тона.

- **Община Роман ще ползва Регионалното депо за ТБО – Луковит.**

От област Враца само община Роман /население около 7000 ж/ не ползва регионално депо, тъй като не е изградено депото в гр.Луковит. Със Заповед №33/04.03.2010г. на Директора на РИОСВ – Враца е възобновена експлоатацията на градското сметище за битови отпадъци до изграждане на РДТБО – Луковит.

В съответствие с изпълнението на целите предвидени в Националната програма по управление на дейностите по отпадъци общините Роман и Козлодуй изготвиха проекти за закриване на общинските си сметища, а община Бяла Слатина изготви два проекта за инсталации за сепариране и компостиране на битовите отпадъци на община Бяла Слатина. РИОСВ-Враца в становищата си напълно подкрепи тези проекти да кандидатстват за финансиране на тези дейности по управление на отпадъците.

Разделно събиране на отпадъци от опаковки

Съгласно чл.21 от Наредбата за опаковките и отпадъци от опаковки, кметовете на общините организират изпълнението на задълженията за участие в системите за разделно събиране на територията си, като сключват договори с колективна организация по оползотворяване; с ПУДООС по чл.60 от ЗООС или с други лица притежаващи разрешения за извършване на дейности с отпадъци.

Договори с колективни организации за въвеждане на разделно събиране на отпадъци от опаковки на територията на нашата област имат седем от десетте общини – Враца, Мездра, Криводол, Борован, Бяла Слатина, Оряхово и Роман. Доставените цветни контейнера са разположени предимно в общинските центрове, общият брой на населението обхванато от системата за разделно събиране е 114 185, което представлява 60% от населението на област Враца. Въпреки провежданите информационни кампании за ползите от разделното събиране, все още количеството на БО в цветните контейнери варира от 30% до 45% в зависимост от населеното място.

Резултатите от въведената система за разделно събиране за 2011 г. по общини е както следва:

Враца – договор с “ЕКОПАК България” от края на 2006 год. Доставените цветни контейнера са 130 броя и обслужват по 550 човека от населението на града и близките квартали – Бистрец, Кулата, Нефела. Събрано количество от цветните контейнери, разположени в гр.Враца – 135,31 тона, в т.ч – хартия- 50,78 т, пластмаса-40,24т и стъкло-44,29т от които предадени за рециклиране : хартия-35,73т, пластмаса-21,47т и стъкло-76.36т./в т.ч и предадени количества от 2010г., останалото количество: хартия-15,05 т, пластмаса-18,77т. и стъкло-9.6т. отива на РДНО-Враца, тъй като не е годно за рециклиране.

Мездра – договор с “ЕКОПАК България” от април 2007 год. Доставените цветни контейнера са 146 броя и обслужват по 250 човека от населението на града. Събрано количество от цветните контейнери, разположени в гр.Мездра – 79,82 тона, в т.ч- хартия-39,84т.,пластмаса-12,42т. и стъкло-27,56т. от които предадени за рециклиране : хартия-26,62т., пластмаса-3,76 и стъкло-24,8т.,останалото количество: хартия-13,22т.,пластмаса-8,67т. и стъкло-2,76т. отива на РДНО-Враца.

Криводол – договор с “ЕКОПАК България”: от април 2007 год. Доставените цветни контейнера са 42 броя и обслужват по 250 човека от населението на града. Събрано количество от цветните контейнери, разположени в гр.Криводол – 24,73 тона, в т.ч хартия-13,44т, пластмаса-4,3т. и стъкло-7т., от които предадени за рециклиране:

хартия-6,9т. и пластмаса-1.6т. останалото количество: хартия-6,59т,пластмаса-2,78т и стъкло-2,09т отива на РДНО-Враца.

Бяла Слатина – договор с “ЕКОПАК България” от август 2007 год. Доставените цветни контейнера са 150 броя и обслужват по 280 човека от населението на града. Събрано количество от цветните контейнери, разположени в гр.Бяла Слатина – 86,9 тона, в т.ч хартия-48,37т,пластмаса-14,29т. и стъкло-24,24т.от които предадени за рециклиране хартия-40,42т. и пластмаса-7,09т, останалото количество хартия-7,95т,пластмаса-7,20т. и стъкло-6,15т. отива на РДНО-Враца.

Борован – договор с “ЕКОПАК България” от края на 2008г. Доставените цветни контейнера са 39 броя и обслужват по 250 човека от населението на селото. Събрано количество от цветните контейнери, разположени в с.Борован – 20,36тона, в т.ч хартия-11,20т,пластмаса-4,08т. и стъкло-5,08т. от които предадени за рециклиране: хартия-5,45т. и пластмаса-1,2т, останалото количество: хартия-5,75т,пластмаса-2,85т. и стъкло-1,5т. отива на РДНО-Враца.

Разделно събраните отпадъци от горепосочените общини се събират и транспортират от “Йордан Кръстителски-Джордан 2001” ЕООД-гр.Враца до сепарираща инсталация на фирмата в гр.Враца. Фирмата е подизпълнител на “ЕКОПАК България” АД.

Роман – В края на 2009 г. общината прекрати договора с “Екопак България” АД и подписа нов с друга колективна организация - “Репак” ООД-гр. София. Събраното количество от цветните контейнери, разположени в гр.Роман и три села в общината – 85 тона, в т.ч хартия-34т, пластмаса-22т. и стъкло-29т. от които предадени за рециклиране: хартия-10т, пластмаса-5т и стъкло-10т.

Оряхово – Имат договор с “Екопак България” от средата на 2008 г. Броя на доставените цветни контейнери е 120, като във всяка точка са разположени по три контейнера за стъкло, хартия и пластмаса и обслужват по 250 жители. Събрано количество от цветните контейнери, разположени в гр.Оряхово и с.Селановци – 36,87 тона., в т.ч хартия-5,25т, пластмаса-16,13т. и стъкло-15,51т. от които предадени за рециклиране: хартия-1,52т, пластмаса-1,45т. и стъкло-5,47т. Събирането и транспортирането на разделно събраните отпадъци се извършва от “Астон сервис” ООД, която има договор с “ЕКОПАК България”. Сортирането по вид и качество на отпадъците от опаковки се извършва на площадка в гр.Плевен от “Унитрейд БГ” ООД, гр. Плевен.

Така получените резултати показват, че системата за разделно събиране не работи добре. Делът на предадените за рециклиране отпадъци от опаковки е пренебрежимо малък.

Въведена ситема за разделно събиране на отпадъци от опаковки към момента няма в общини Козлодуй, Мизия и Хайредин.

Масово разпространени отпадъци (МРО)

Община	Въведени системи за разделно събиране на МРО, в.т. ч.:	% население, обхванато от системите за разделно събиране	Брой на обслужваното население	Брой на пунктовете за разделно събиране на различните видове МРО
1	2	3	4	5
Бяла Слатина	Отпадъци от опаковки *	45 % от населението на	12 965	Трицветни

Общината няма подписани договори с фирми за събиране на МРО. МРО се събират от фирми притежаващи разрешение за тази дейност.		общината		контейнери - 50 точки = 150 броя
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	53 %	15 014	2 пункта в гр.Бяла Слатина и с.Попица
	ИУМПС	53 %	15 014	4 пункта в гр.Бяла Слатина и с.Попица
	Отработени масла	-	-	-
	Излезли от употреба гуми	53 %	15 014	2 пункта в гр.Бяла Слатина и с.Попица
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак	45 %	12 965	1 пункт в гр.Бяла Слатина
	Други (описват се какви)	52 %	12 965	3 пункта за изкупуване на хартия и пластмаса
2. Враца	Отпадъци от опаковки *	83 % от населението на общината	64 739	Трицветни контейнери - 125 точки = 375 броя
Общината има подписан договор с ф-ма за събиране на ИУМПС. Останалите МРО се събират от фирми притежаващи разрешение за тази дейност, без договор с общината.	Негодни за употреба батерии и акумулатори	80 %	62 909	7 пункта в гр.Враца
	ИУМПС	80 %	62 909	6 пункта в гр.Враца
	Отработени масла	80 %	62 909	2 пункта в гр.Враца
	Излезли от употреба гуми	80 %	62 909	5 пункта в гр.Враца
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак	80 %	62 909	3 пункта в гр.Враца
	Други (описват се какви)	86 %	67 629	13 пункта за изкупуване на хартия и пластмаса
3. Криводол	Отпадъци от опаковки *	32 % от населението на общината	3 449	Трицветни контейнери – 14 точки = 42 броя
Общината няма подписани договори с фирми за събиране на МРО. МРО се събират от фирми притежаващи разрешение за тази дейност.	Негодни за употреба батерии и акумулатори	-		
	ИУМПС	-		
	Отработени масла	-		
	Излезли от употреба гуми	-		
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак	-		
	Други (описват се какви)	32%	3 449	2 пункта за изкупуване на хартия и пластмаса
4. Мездра	Отпадъци от опаковки *	48 % от населението на общината	11 330	Трицветни контейнери - 48 точки = 144 броя
Общината няма подписани договори с фирми за събиране на МРО. МРО се събират от фирми	Негодни за употреба батерии и акумулатори	56 %	13 205	3 пункта в гр.Мездра и с.Зверино
	ИУМПС	56 %	13 205	3 пункта в гр.Мездра и с.Зверино
	Отработени масла	-	-	-

притежаващи разрешение за тази дейност.	Излезли от употреба гуми	56 %	13 205	3 пункта в гр.Мездра и с.Зверино
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак	48 %	11 330	1 пункт в гр.Мездра
	Други (описват се какви)	56 %	13 205	3 пункта за изкупуване на хартия и пластмаса
5. Борован Общината няма подписани договори с фирми за събиране на МРО. МРО се събират от фирми притежаващи разрешение за тази дейност.	Отпадъци от опаковки *	39 % от населението на общината	2 415	Трицветни контейнери - 12 точки = 36 броя
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	-	-	-
	ИУМПС	-	-	-
	Отработени масла	-	-	-
	Излезли от употреба гуми	-	-	-
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак	-	-	-
Други (описват се какви)	73 %	4 477	2 пункта за изкупуване на хартия и пластмаса в с.Борован и с.Малорад	
6. Оряхово Общината няма подписани договори с фирми за събиране на МРО.	Отпадъци от опаковки *	73 % от населението на общината	9 666	Трицветни контейнери – 44 точки = 132 броя
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	-	-	-
	ИУМПС	-	-	-
	Отработени масла	-	-	-
	Излезли от употреба гуми	-	-	-
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак	-	-	-
	Други (описват се какви)	73 %	9 666	2 пункта за изкупуване на хартия и пластмаси
7. Роман Общината няма подписани договори с фирми за събиране на МРО.	Отпадъци от опаковки *	59 % от населението на общината	4 644	Трицветни контейнери – 23 точки = 69 броя
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	-	-	-
	ИУМПС	-	-	-
	Отработени масла	-	-	-
	Излезли от употреба гуми	-	-	-
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак	-	-	-
Други (описват се какви)	43 %	3 354	1 пункт за хартия и	

				пластмаса в гр.Роман
8. Мизия Общината няма подписани договори с фирми за събиране на МРО.	Отпадъци от опаковки *	-	-	-
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	44 %	3 554	3 пункта в гр.Мизия
	ИУМПС	44 %	3 554	2 пункта в гр.Мизия
	Отработени масла	-	-	-
	Излезли от употреба гуми	44 %	3 554	2 пункта в гр.Мизия
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак	44 %	3 554	1 пункт в гр.Мизия
	Други (описват се какви)	44 %	3 554	1 пункт за хартия и пластмаса в гр.Мизия
9. Козлодуй Общината няма подписани договори с фирми за събиране на МРО.	Отпадъци от опаковки *	-	-	-
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	-	-	1 пункт в гр.Козлодуй
	ИУМПС	-	-	1 пункт в гр.Козлодуй
	Отработени масла	-	-	-
	Излезли от употреба гуми	-	-	-
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак	-	-	1 пункт в гр.Козлодуй
	Други (описват се какви)	62 %	14 445	2 пункта за хартия и пластмаса в гр.Козлодуй
10. Хайредин Общината няма подписани договори с фирми за събиране на МРО.	Отпадъци от опаковки *	-	-	-
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	-	-	-
	ИУМПС	-	-	-
	Отработени масла	-	-	-
	Излезли от употреба гуми	-	-	-
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак	-	-	-
	Други (описват се какви)	-	-	-

Незадоволителна е работата по отношение намаляване количеството на отпадъците, който се транспортират до РДНО, чрез въвеждане на сепариране и компостиране на градинските и животински отпадъци, генерирани на територията на съответната община. В областта няма изградени съоръжения за предварително третиране на битови отпадъци.

Депа с преустановена експлоатация, осъществена рекултивация – местоположение и площ на депата.

№	Наименование на депото	Заповед на Директора на РИОСВ за преустановяване експлоатацията на депото	Площ на депото; дка	В експлоатация ли е депото към текущия момент	Етап на проведена Техническа и биологична рекултивация	Наличие на Проект за рекултивация на депото
1	гр.Бяла Слатина, м-ст "Любомир"	Заповед №55/16.07.2009 на директора на РИОСВ-Враца за преустановяване експлоатацията на депото	30 дка	Не се експлоатира	-	Общината кандидатства по ОП „Околна среда” с проект „Подобряване инфраструктурата за управление на отпадъците”, който включва идеен и технически проект за техническа и биологична рекултивация на депото
2	гр.Козлодуй, м-ст "Ваня лунга"	Заповед №53/16.07.2009 на директора на РИОСВ-Враца за преустановяване експлоатацията на депото	35 дка	Не се експлоатира	-	Внесен в МОСВ проект за закриване и рекултивация на депота за финансиране по ПМС №209/2009г
3	гр.Криводол, м-ст "Тепето"	Заповед №54/16.07.2009 на директора на РИОСВ-Враца за преустановяване експлоатацията на депото	10 дка	Не се експлоатира	-	Няма изготвен проект за рекултивация на депото
4	гр.Мездра, м-ст "Керимица"	От 01.04.2003 год. депото на град Мездра до село Брусен е закрито със Заповед на Кмета на Общината	20 дка	Не се експлоатира	-	Изготвен технически проект за рекултивацията на депото. Към момента се търсят възможности за осигуряване на финансови средства за изпълнение на проекта.
5	гр.Мизия, м-ст "През ушите"	Заповед №52/16.07.2009 на директора на РИОСВ за преустановяване експлоатацията на депото	12 дка	Не се експлоатира	-	Няма изготвен проект за рекултивация на депото
6	гр.Оряхово, м-ст "Табията"	От 2006г депото не се експлоатира със Заповед на Кмета на Общината	10 дка	Не се експлоатира	-	Няма изготвен проект за рекултивация на депото
7	гр.Роман, м-ст "Вълчов дол"	Заповед №56/16.07.2009 на директора на РИОСВ	4 дка	Депото се експлоатира	-	Изготвен идеен проект за рекултивация от консорциум "Рамбол -

	за преустановяване експлоатацията на депото;					Нирас” възложен от МОСВ по програма EUROPAID „Подготовка на мерки за управление на отпадъците в региони Стара Загора, Луковит и Костенец”
	Със Заповед №33/04.03.2010г. на Директора на РИОСВ – Враца е възобновена експлоатацията на градското сметище за битови отпадъци до изграждане на РДНО – Луковит.					

През 2011г. е изградена клетка 2.1 към регионалното депо за неопасни отпадъци на площ от 19.84 дка. Същата е приета с ДПК и предстои през 2012г. да започне да се експлоатира. Към депото се изгражда сепарираща инсталация за битови отпадъци на общини Враца и Мездра на стойност 3 300 000 лв. Предстои в средата на 2012г. инсталацията да заработи.

Образувани количества на утайките от ПСОВ, оползотворени за ежедневно запръстяване на депа или други методи за оползотворяване- за област Враца пречиствателна станция за отпадни води (ГПСОВ) - има само в гр. Враца. Влагане на утайки от ГПСОВ за нуждите на земеделието за момента не се извършва. Количеството на натрупаната изсушена утайка за 2011г. е 594 т, част от която след изсушаване се ползва за запръстяване на работните хоризонти на РДНО Враца-Мездра. Останалото количество се съхранява на изсушителните полета на ГПСОВ.

3. Строителни отпадъци:

Строителните отпадъци се формират от строителството, ремонта и реконструкцията на сгради и други обекти. На територията на РИОСВ – Враца има две депа за инертни и строителни отпадъци: депото на община Враца и депото на община Мездра. Всички останали общини депонират генерираните количества строителни отпадъци на закритите депа за битови отпадъци (за запръстяване и рекултивиране). Общото количество строителни отпадъци за 2011 год. е 24 595т за община Враца и 909т за община Мездра

Основните проблеми, свързани с този вид отпадъци, са неконтролираното изхвърляне на строителни отпадъци от гражданите и фирмите, което води до формиране на нерегламентирани сметища главно на входовете и изходите на населените места, около пътните артерии и замърсяване на зелените площи в самите населени места. Често се констатира случаи на изхвърлени строителни отпадъци в контейнерите за битови отпадъци. Това води до бърза амортизация на съдовете и затрудняване на процеса на организираното събиране на битовите отпадъци.

4. Производствени и опасни отпадъци

На територията на РИОСВ - Враца обектите генериращи производствени и опасни отпадъци, притежаващи разрешителни по чл.12 от ЗУО имат разработени програми за управление на отпадъците и водят отчетност на количествата образувани отпадъци.

Лицата извършващи оползотворяване, обезвреждане и предварително третиране на отпадъци следва да притежават разрешение, издадено по реда на чл.37 от ЗУО.

Разрешителни за дейности с отпадъци, издадени през 2011год.

1.	“АЕЦ-Козлодуй”ЕАД , гр.Козлодуй	№ 05 -ДО –72 -02 / 03.01.2011г.
2.	“Екорек България” ЕООД-с.Бели Извор	№ 05 - ДО –169 - 00 /24.01.2011 г.
3.	“Центромет” АД , гр.Враца	№ 05 - ДО –73 -01/ 31.01.2011 г.
4.	“Андонов” ООД, гр.Враца	№ 05 - ДО – 64 –04/ 07.02.2011 г.
5.	“Анди” ЕООД, гр.Враца	№ 05 - ДО – 76 – 01/08.03.2011 г.
6.	“Перла Сервиз Плюс” ЕООД, с.Световрачене, област София	№ 05 - ДО –170 –00/ 08.03.2011г.
7.	„Кастех-БГ” ООД, гр.Враца	№ 05-ДО-171-00 / 20.04.2011г.
8.	„Метал Транс 2005” ЕООД, гр.Враца	№ 05-ДО-127-01/ 26.04.2011г.
9.	„България Интернешънъл 2010” ЕООД, гр.Враца	№ 05-ДО-172-00/ 16.06.2011г.
10.	„Йордан Кръстителски-Джордан 2001” ЕООД, гр.Враца	№ 05-ДО-71-03 / 25.07.2011г.
11.	ЕТ „Георги Костов 2004”, гр.Враца	№ 05-ДО-173-00/24.10.2011г.
12.	“Аск Бул” ООД, гр.Враца	№ 05-ДО-66-03/ 25.11.2011г.
13.	“Акет Пласт” ООД, гр.Бяла Слатина	№ 05-ДО-165-01/25.11.2011г.

За съхранение и транспортиране на отпадъци се изисква издаване на регистрационен документ по реда на чл.50 от ЗУО.

Регистрационни документи за дейности с отпадъци, издадени през 2011 г.

1.	”Химремонтстрой Враца БГ” ЕООД, гр.Враца	№ 05 - РД – 82 – 00/31.03.2011г
2.	”Балекс- Ресайклинг” ЕООД, гр.Враца	№ 05 - РД – 83 – 00/06.04.2011г
3.	”МВ-94” ЕООД, гр.Враца	№ 05 - РД – 84 – 00/ 17.05.2011г
4.	”ГАМС СТРЕЙТ” ЕООД, гр.Враца	№ 05 - РД – 85 – 00- 20.05.2011г
5.	”Ивагус” ЕООД, гр.Враца	№ 05 - РД – 86 – 00/ 06.06.2011г
6.	”Магтим Кат Ресайклинг” ООД, гр.Враца	№ 05 - РД – 87 – 00/ 05.07.2011г
7.	„АЦИ Транс 70” ЕООД, гр.Бяла Слатина	№ 05 - РД – 88 – 00/27.10.2011г

Издадени удостоверения по чл.55, ал.3 от ЗУО за съответствие на площадките за получаване на лиценз от МИЕТ за търговска дейност с отпадъци от черни и цветни метали през 2011 год.

1	„Надин-3” ЕАД, гр.София	Изх.№В-202/ 07.02.2011 г.
2	“Реалспед” ЕООД, гр.София	Изх.№В-587/ 06.04.2011 г.
3	“Пировски” ООД, гр.Мизия	Изх.№В-596/ 06.04.2011 г..
4.	“Никсметал Груп” ЕООД, гр.Ботевград	Изх.№В-1585/ 12.09.2011 г..
5.	“ВИН” ООД, гр.Враца	Изх.№В-2154/ 21.11.2011 г..
6.	“Метал-Гранс 2005” ЕООД, гр.Враца	Изх.№В-2400/ 13.12.2011 г..
7.	“ИВЕ – М - 2007” ЕООД, гр.Враца	Изх.№В-2401/ 13.12.2011 г..

Основните потоци отпадъци, които се оползотворяват на територията на РИОСВ-Враца са метали и пластмаса. Лицата извършващи тези дейности притежават разрешение по чл.37 от ЗУО.

Фирмите за преработка на черни и цветни метали са: “Центромет” АД, гр.Враца (за черни метали), “Враца-Старт” АД, гр.Враца (за черни метали), “РТР” ООД гр.Враца (за черни метали), “Технос” ООД, гр.Враца (за черни метали), “Българска леярна” ООД, гр.Враца (за черни метали), “Вария” ООД, гр.Роман, “Хидротекс” ЕООД Мездра, “Акет Пласт” ООД- Б. Слатина (за пластмаса) и др.

След направената реконструкция на действащите инсталации на “Холсим” АД от началото на 2007 год. започна изгаряне на отпадъци ползвани, като алтернативни горива в циментовите пещи. За 2011г. са изгорени 6252,18 тона гуми, 1112,36 тона месокостно брашно от екарисажите в гр.Шумен и гр.Варна, 28819,52 тона неретикулируеми отпадъци от пластмаса, хартия и дърво и 4553,14 тона слънчогледови люспи

На територията на РИОСВ-Враца са регистрирани 3 депа за производствени и опасни отпадъци /АЕЦ-Козлодуй, ТП “Хименерго” и “Метизи” АД/.

Депото за нерадиоактивни производствени и битови отпадъци, генерирани в защитената зона на АЕЦ “Козлодуй” е изградено и се експлоатира съгласно нормативните изисквания. Депото е в експлоатация от 2001 год. с площ 11,385 дка и капацитет 45 080 м³. Средногодишно се депонират около 1 100 т отпадъци. Общият обем на отпадъците обезвредени до момента е 12 724 т при средна мощност на отпадъчното тяло 4 м.

Шламохранилището на “Метизи” АД, гр.Роман е преустановило експлоатация. Отпадните води са включени в оборотен цикъл. Отделения шлам се събира в 3 броя съществуващи трихтери, намиращи се на площадката на фирмата. Имат изготвен план за мониторинг на подземни води и план за рекултивация на шламохранилището. При извършената проверка през 2011г. се констатира че на шламохранилището е почти завършена техническата рекултивация в източната му част. Техническата рекултивация на шламохранилището се извършва с доста бавни темпове, поради големия му обем и стръмни склонове, които възпрепятстват работата на техниката. Друга причина е ограничените финансови и човешки ресурси. Производството на фирмата е минимално и по-голямата част от персонала е освободена, което е в резултат на задълбочаващата се икономическа криза за този отрасъл на промишлеността.

Депото за ПО и ОО на „Камибо” ЕООД гр.София – ТП „Хименерго”, гр.Враца не се експлоатира от 2002 год. Фирмата е с преустановена производствена дейност от 2007

год. Дейности по условия на утвърдения план не се извършват, за което на фирмата през последните години са наложени две имуществена санкция.

Разрешени проблеми с производствени и опасни отпадъци:

- Повечето промишлени предприятия на територията на областта са обхванати от разрешителен и регистрационен режим на ЗУО, с което се контролират вида, количествата и състава на формираните от предприятията производствени отпадъци, както и тяхното последващо движение за преработка или обезвреждане;
- По големите предприятие се проверяват на комплексен принцип, т.е. по всички компоненти на околната среда, което води до по ефективен контрол и по голяма ангажираност от фирмите към екологичното законодателство;
- През последните години не са идентифицирани и констатирани груби нарушения на ЗУО от фирми третиращи производствени и опасни отпадъци;
- Извършени са съвместни проверки с представители на ОД «Полиция»-Враца на пунктове за изкупуване на отпадъци от черни и цветни метали. Проверките са във връзка със зачестилите кражби на метално оборудване от ЖП, Електро и ВиК инфраструктурата и предаването му в изкупвателните пунктове. Не бяха констатирани нарушения при тези проверки.

Основни нерешени проблеми с производствени и опасни отпадъци:

- При проверка през 2011г на площадката на “ЧЛК Инвест” ООД- гр.Враца е констатирано липсата на инвентаризираните през 2006г. кондензаторни батерии, съдържащи полихлорирани бифенили (1292 бр. кондензатори КС2 и 530 бр. кондензатори КС3К с общо количество около 100 тона). За съдействие за установяване на превозвача, новото местонахождение или новият собственик на въпросното оборудване е сезирана Районна прокуратура-Враца и ТД „Национална сигурност”-Враца. По случая е образувано наказателно производство, което не е приключило.
- Неразрешен проблем остава генерираните опасни отпадъци от домакинствата-луминисцентни тръби, батерии, флакони и опаковки замърсени с опасни в-ва и др. В повечето случай тези отпадъци попадат в потока на битовите отпадъци. Основна причина за това е, че общините не са определили места за събиране на тези видове отпадъци
- Проблем са нерегламентираните пунктове за разкомплектоване на ИУМПС- в повечето случай те са на физически лица, които не притежават разрешителни за дейности с отпадъци и трудно се идентифицират;

Опаковки и отпадъци от опаковки

Най често използваните материали за производство на опаковки и опаковане на стоки са хартия и картон, пластмаси, стъкло, алуминий, метали, дърво, текстил, композитни материали. В района на областта повечето от лицата, пускащи на пазара опаковани стоки са малки и средни предприятия и цехове за преработка на месо, мляко, безалкохолни напитки, както и работилници за сладкарски изделия и хляб. Цеховете за шивашки услуги работят главно на ишлема и не продават стоки в страната.

В съответствие с изискванията на чл.11 и чл.36 от ЗУО и изготвения график за проверка на лицата, които се явяват производители и вносител на опаковани стоки, за разглежданият период са проверени 106 обекта, като проверките са главно за изпълнение на дадени предписания за изготвяне на годишна справка декларация за пуснатите на пазара опаковки, изготвяне на актуализирана вътрешно-фирмена спецификация и новите образци за месечна справка декларация за пусканите на пазара опаковки в съответствие с новата Наредба за определяне на реда и размера за заплащане на продуктова такса за продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци (ДВ 53/2008).

В колективни организации членуват 61 броя фирми производителки и вносителки на стоки предлагачи на пазара стоки в опаковка; 45 фирми заплащат такса на ПУДООС, като това са главно производители на хляб, сладкарски изделия и безалкохолни напитки, чиито опаковки са в доста малки количества.

На територията контролирана от РИОСВ Враца, няма лица изпълняващи задълженията си индивидуално по отношение на опаковани стоки и опаковки.

Отпадъци от моторни превозни средства

Дейностите по събиране, транспорт, временно съхранение и разкомплектоване и оползотворяване на образуванияте отпадъци от МПС се извършват от лица, притежаващи разрешение по чл 37 от ЗУО или комплексно разрешително.

Кметовете на общини определят местата за изграждане на общински площадки за временно съхранение на ИУМПС и организира дейностите по събирането до предаването на ИУМПС на центъра за разкомплектоване, съгласно подписан договор.

Община Враца има подписан договор с фирмата “Йордан Кръстителски - Джордан - 2001” ЕООД за събиране, временно съхранение и разкомплектоване на ИУМПС на територията на общината.

Община Мездра е сключила договор с “Надин-Комерс” ООД за събиране и временно съхранение на ИУМПС на територията на общината. Събраните автомобили се транспортират за разкомплектоват на централната база на фирмата на Нови Искър.

Съгласно Наредбата за изискванията за третиране на отпадъците от моторни превозни средства, изрично се забранява предаването или изхвърлянето на отпадъци от МПС по начини различни от предвидените в нейните разпоредби, както и предаването на излезли от употреба МПС на лица, които не притежават разрешение по чл. 37 от Закона за управление на отпадъците.

Разрешително за временно съхранение и разкомплектоване на ИУМПС имат:

№ по ред	Наименование на фирма	Адрес на управление	Адрес на местонахождение на площадката	Номер на разрешително
1	“Йордан Кръстителски – Джордан 2001” ЕООД	област Враца община Враца гр.Враца, ул.”Алеко Константинов”№2, вх.В, ет.2, ап.5,	гр.Враца ул.”Текстилец” 5	05- ДО -71-03 от 25.07.2011
2	„Косаня” ЕООД	област Враца, община Мизия,	гр. Мизия	05 - ДО – 118 - 00 от 02.10.2007 г.

		гр.Мизия, ул."Георги Димитров"№29	бивш стопански двор, имот № 443002	
	„Косаня” ЕООД	област Враца, община Мизия, гр.Мизия, ул."Георги Димитров"№29	гр. Бяла Слатина Промислена зона, парцел III, кв.3Б	05 - ДО – 118 - 00 от 02.10.2007 г.
	„Косаня” ЕООД	област Враца, община Мизия, гр.Мизия, ул."Георги Димитров"№29	гр. Враца Промислена зона, УПИ 135 и 35, кв.13	05 - ДО – 118 - 00 от 02.10.2007 г.
3	“Метал Транс 2005” ЕООД	област Враца, община Враца, гр.Враца, ул."Хан Аспарух"№24	Враца, ул."Васил Кънчов" 25	05 - ДО – 127 - 00 от 21.12.2007 г.
4	“Надин Комерс” ООД, гр. София	гр.София , община Столична, район Нови Искър, ул. “Победа” №35	гр. Мездра, Изт.пром.зона, имот №1708	00 - ДО - 185 - 01 от 25.07.2009 г.
5	ЕТ “ТИТ-Тихомир Пировски” Мизия	област Враца, община Мизия, гр.Мизия, ул."Дафинка Чергарска"№12	гр. Мизия, ул. Баба Тонка 14 , Парцел 615	05 - ДО – 130 - 00 от 26.03.2008 г.
6	ЕТ “Цвети-Георги Петков-2007” Мездра	област Враца, община Мездра, гр.Мездра, ул."Хр.Ботев"№90А , вх.Г, ет.3, ап.13	област Враца, община Мездра, ул."Христо Ботев” №104, на територията на “Мездра автотранспорт 2003” ЕООД	05 - ДО – 141 - 00 от 03.09.2008 г.
7	“Ланд Метал” ЕООД	област Враца, община Мездра, с.Игнатица, ул."Мир"№8	с. Зверино, област Враца, община Мездра, ул."Никола Войновски” №9, парцел №349, планоснимачен №УПИ-VI	05 - ДО – 145 - 00 от 16.01.2009 г.
8	„Ровотел Стийл” ООД-Враца	София Кв. „Лозенец”, ул. „Хр. Ценов” №4	област Враца, Промислена зона	Издадено от МОСВ
9	„Ранг 2000” ЕООД-с.Попица	София Кв. „Суха река”, бл.221а, вх.А, ап.6	с.Попица, община бяла Слатина	Издадено от МОСВ
10	„Металкоминвест” ЕООД, гр.Враца	област Враца, община Враца, гр.Враца, ул."Ил. Кръстеняков"№14,	Хранително вкусова зона, парцел № 349, планоснимачен №УПИ-VI	№ 05 – ДО - 114 - 00 от 17.07.2007 г.

		ап.47		
11	“Специал Ауто”ООД –Бяла Слатина	гр.Бяла Слатина, ул. „Хан Крум” №73	гр.Бяла Слатина, ул. ”Захари Стоянов” парцел №8 планоснимачен №3485	№ 05-ДО-103-02 от 12.03.2012г.
12	“Мадметал-97” ЕООД –Бяла Слатина	гр.Бяла Слатина, ул. ”Гунджа” №19	гр.Бяла Слатина, Площадка на територията на завод „Балканкар Мизия” АД, поземлен имот 000 573	№ 05-ДО-168-01 от 09.02.2012г.
13	„Трейдрециклинг” ООД-площадка гр.Козлодуй	община Столична, с. Герман, ул. „Боне Хаджибонев” № 7	гр.Козлодуй, общ.Козлодуй, обл. Враца, ул. “Христо Ботев”	№ 05-ДО-174-00 от 24.02.2012г.

Отпадъци от батерии и акумулатори

На територията на областта са регистрирани няколко фирми за изкупуване на акумулаторен скрап (“Косаня”, “Пировски” и “Андонов” – гр.Мизия; “Надин-Комерс”-база Мездра; “Ровотел Стийл” ЕООД, “Й.Кръстителски-Джордан-2001” ЕООД, “Гео Метал Трейд” ООД, “Металком Инвест”ЕООД, Враца, “Метал Транс” ЕООД, Враца “Акумитрейд”-Враца и „АЖМ-Груп” ЕООД); които в последствие предават на “Монбат” - Монтана и “КЦМ”-Пловдив за рециклиране.

Отпадъци от масла и отпадъчни нефтопродукти

Фирмите в региона след чиято дейност се генерират отработени моторни масла са обхванати от разрешителния режим по ЗУО. Разделно събраните масла се съхраняват в специализирани съдове /цистерни, варели и др/ и се предават на лицензирани фирми за транспортиране и последваща преработка. За събиране и транспорт на отработени масла разрешение притежава – “Анди” ЕООД, Враца. За 2011г. фирмата е събрала 13.315 т, които са предадени на “Лубрика“ ООД – Русе за оползотворяване.

Инсталация за обезводняване на отпадъчни нефтопродукти работи в гр.Мездра – фирмата “АСК-БУЛ” ООД, притежаваща разрешение за тази дейност.

Отпадъци от електронно и електрическо оборудване

Наредба за изискванията за пускане на пазара на електрическо и електронно оборудване и третиране и транспортиране на отпадъци от електронно и електрическо оборудване (ДВ 36/2006) транспонира на Директива 2002/96/ЕС за излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване и Директива 2002/95/ЕС за ограничаване употребата на определени опасни вещества в електрическото и електронното оборудване (ЕЕО). Лицата пускачи на пазара ЕЕО отговарят за разделното събиране, транспортиране, временно съхранение, предварително третиране, рециклиране и оползотворяване на излязлото от употреба ЕЕО. Те трябва да осигурят събиране на ИУЕЕО в количество, което се равнява на не по-малко от 4 кг/жител/годишно.

На територията на област Враца няма регистрирани лица пускащи на пазара електронно и електрическо оборудване. Големите магазини за бяла и черна техника (Техномаркет; Технополис; Зора) са филиали на големи търговски вериги, които членуват в колективна организация по оползотворяване "Екобултех" АД.

Съгласно чл.23 от Наредбата за електронно и електрическо оборудване, кметовете на общините определят площадки за временно съхранение на ИУЕЕО, организират дейностите по събиране, временно съхранение и предаване за последващо третиране, като сключват договори с лица притежаващи разрешения за извършване на дейности с отпадъци. За тази цел кметът на общината изготвя и утвърждава график за събиране на ИУЕЕО, образувано в бита, включващ не по-малко от две дати годишно. Графикът се изготвя съвместно с лицата с които общината има подписан договор и се обявява чрез местните средства за масово осведомяване.

5. Болнични отпадъци:

Здравните заведения в региона имат разрешителни за дейности с болнични отпадъци, представили са програми за управление на отпадъците и имат заверени отчетни книги. На територията на област Враца няма инсталации за третиране на болнични отпадъци. Средногодишно се образуват около 20-22т опасни болнични отпадъци. Помещенията за временно съхранение на болничните отпадъци, отговарят на изискванията за безопасно съхранение /самостоятелни и заключващи се складове, вентилирани, осигурена течаща вода, керамичен под и т.н./

Здравните заведения имат сключени договори с фирмите „МЛ България“ ЕООД, „Жоси-Р“ ЕООД, Търговска лига – НАЦ, "Медиком" ЕООД – София и др. за транспортиране и обезвреждане на болнични отпадъци.

наименование на здравното/лечебно заведение	местонахождение, адрес	транспортна фирма- наименование и № на документ по чл.12 от ЗУО
1	2	7
МБАЛ-Бяла Слатина	Бяла Слатина, ул. „Захари Стоянов“ №1	„МЛ-България“ АД-Пазарджик №00-ДО-206-03
МБАЛ-Враца	Враца, ул. „Втори юни“ №66	„Търговска лига-НАЦ“ ЕООД №00-ДО-179-00
Дом за медико-социални грижи за деца"-гр.Враца	Враца, ул. „Средна гора“ №1	„Медиком“ ЕООД №12-ДО-666-00
Областен диспансер по кожно-венерически заболявания със стационар-гр.Враца	Враца, ул. „Втори юни“ №68	„Жоси-Р“ ЕООД №00-ДО-279-00
Областен диспансер за психични заболявания със стационар-гр.Враца	Враца, ул. „Беласица“ №1	„Жоси-Р“ ЕООД №00-ДО-279-00
Междубластен диспансер по онкологични заболявания със стационар-гр.Враца	Враца, ул. „Втори юни“ №68	„Медиком“ ЕООД №12-ДО-666-00
Център за спешна медицинска помощ-гр.Враца	Враца, ул. „Втори юни“ №68	„Жоси-Р“ ЕООД №00-ДО-279-00

Областен диспансер по пневмо-фтизиатрични заболявания със стационар-Враца	Враца, ул. „Ген. Леонов” №93	„Жоси-Р” ЕООД №00-ДО-279-00
Диагностично-консултативен център-Враца	Враца, ул. „Втори юни” №66	„Жоси-Р” ЕООД №00-ДО-279-00
Първа частна специализирана болница за активно лечение по ортопедия и травматология” ЕООД-Враца	Враца, ул. „Скакля” №6	Предадени за съхранение на МБАЛ-Враца
МЦ “Алпико”ООД-Враца	Враца, ул. „Втори юни” №66	Предадени за съхранение на Междуобластен диспансер по онкологични заболявания със стационар-гр.Враца
МЦ “Дерма-ГТ” ЕООД-Враца	Враца, ул. „Никола Войводов” №7	Предадени за съхранение на Областен диспансер по кожно-венерически заболявания със стационар-гр.Враца
МЦ “Санита”ЕООД-Враца	Враца, ул. „Втори юни” №64	Предадени за съхранение на Областен диспансер по кожно-венерически заболявания със стационар-гр.Враца
МЦ “Света Ана”ООД-Враца	Враца, ул. „Демокрация” №17	Предадени за съхранение на МБАЛ-Враца
МБАЛ-Козлодуй	Козлодуй, ул. „Св. Св. Кирил и Методий” №1	„Евро Стандарт” ЕООД-Мездра №05-ДО-93-00
МБАЛ-Мездра	Мездра, ул. „Янко Сакъзов”№33	„Евро Стандарт” ЕООД-Мездра №05-ДО-93-00
Специализирана болница за рехабилитация на сърдечно-съдови заболявания-Мездра	Мездра, ул. „Манастирище”№100	„Жоси-Р” ЕООД №00-ДО-279-00
МБАЛ-Оряхово	Оряхово, ул. „Арх. Цолов” №98	ЕТ „Цветанка Павлова-2003” №12-ДО-422-04
Белодробна болница-Роман	Роман, ул. „Д. Благоев”№2	„Жоси-Р” ЕООД №00-ДО-279-00

Здравните заведения изпълняват програмите си за управление на отпадъците и всички представят годишни отчети за образувани отпадъци.

6. Кратка обобщена оценка за състоянието и разрешаването на проблемите с отпадъците на територията на РИОСВ

Основни положителни констатации, проблеми, препоръки и предложения за решаване/преодоляване на проблемите.

През 2011г се забелязва чувствително подобряване чистотата на населените места в региона, намаляване количеството на образувани отпадъци, подобряване на организацията по събиране, транспортиране и обезвреждане на видовете отпадъци,

намаляване на риска от стари замърсявания. Не се експлоатират общинските сметища за битови отпадъци.

Всички общини от региона имат разработени и приети на заседания на Общинските съвети Програми по опазване на околната среда и Общински планове за развитие, в които са разработени краткосрочни и дългосрочни планове за действие в областта на управлението на отпадъците. Налице е все по-активно участие на общинските администрации в разработване на проекти с екологична насоченост.

Повечето промишлени предприятия на територията на областта са обхванати от разрешителен и регистрационен режим на ЗУО, с което се контролират вида, количествата и състава на формираните от предприятията производствени отпадъци, както и тяхното последващо движение за преработка или обезвреждане

Добра координация на действията с други институции при извършване на проверки-РЗИ, Общини, РПУ, Областна администрация и др.

Наред с положителните тенденции се наблюдават и доста нерешени проблеми, а именно незадоволителни действия от страна на повечето общини по отношение другите отпадъчни потоци – отработени масла, излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, излезли от употреба МПС, негодни за употреба луминисцентни лампи и батерии.

Не се почистват своевременно замърсените пътища с отпадъци, което е задължение на собствениците на пътищата, съгласно именение и допълнение на ЗУО. Все още се допуска изхвърляне на смесени битови отпадъци на нерегламентирани места в общините и около пътищата.

Необходимо е намаляване количеството на отпадъците, който се транспортират до РДНО, чрез въвеждане на сепариране и компостиране на градинските и животински отпадъци, генерирани на територията на съответната община.

Препоръки и предложения за решаване/преодоляване на проблемите.

Да се засили контрола на фирмите третиращи отпадъци, чрез увеличаване честотата и времетраенето на проверките.

Подобряване взаимодействието с други институции по отношение обмена на информация.

Информирание на всички заинтересовани за новоприетите и променени наредби и закони в областта на отпадъците – срещи и кръгли маси с еколозите на общините, както и с кметовете на населените места от общините, представители на фирми от различни браншове.

Оказване на помощ и съдействие при разработване на програми и проекти на общини, фирми, НПО, училища и др.

III.2. ШУМ

---

1. Контрол на промишлените източници по отношение на излъчвания от тях шум в околната среда

Шумът представлява звукова вълна уловима от човека в честоти от 16Hz до 20 000Hz. Той се проявява като страничен ефект от почти всички човешки дейности. Опазването на околната среда от шума има за цел недопускане на излъчване и разпространяването му над определени гранични стойности. Тази цел се постига с разработване и прилагане на мерки за избягване, предотвратяване или намаляване на шумовите нива.

Дейността на РИОСВ- Враца обхваща контрола, организацията на мониторинга, оценката и управлението на шума излъчван в околната среда от промишлени инсталации и съоръжения. Контрол нивата на шум излъчван в околната среда се осъществява по съгласуван График с Акредитирана Регионална Лаборатория- Враца. Измерванията са извършени съгласно изискванията на “Методика за определяне на общата звукова мощност, излъчвана в околната среда от промишлено предприятие и определяне нивото на шума в мястото на въздействие”.

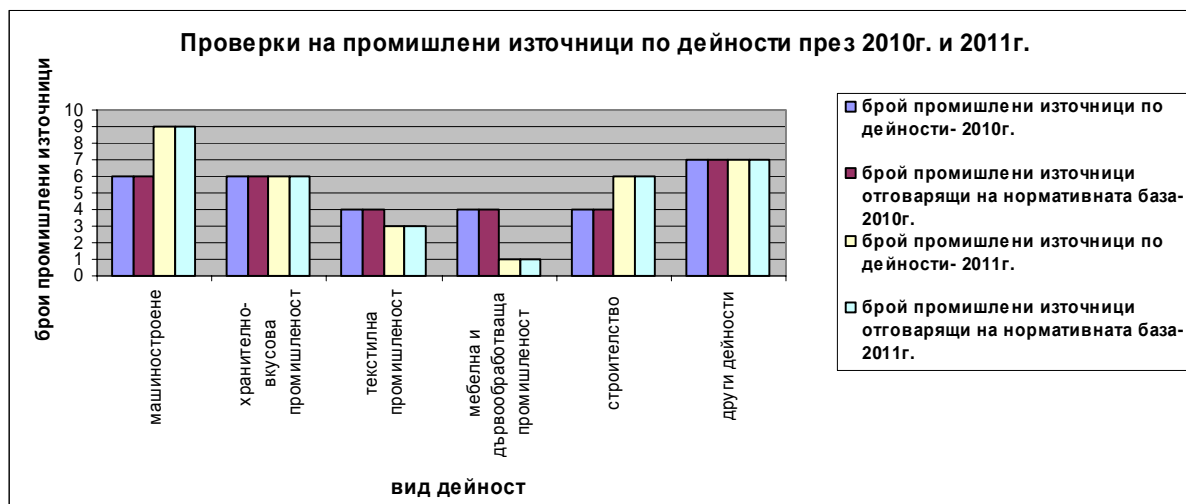
През 2011г. съвместно с АРЛ- Враца са извършени **28бр.** планови проверки на нивата на шум, излъчван в околната среда от промишлени източници. Взето е участие в **10бр.** комплексни проверки по изпълнение на условия залегнали в издадени комплексни разрешителни.

През 2010г. са извършени **26бр.** планови проверки и **1бр.** проверка по сигнал. Взето е участие в **9бр.** проверки по изпълнение на условията залегнали в издадени Комплексни разрешителни.

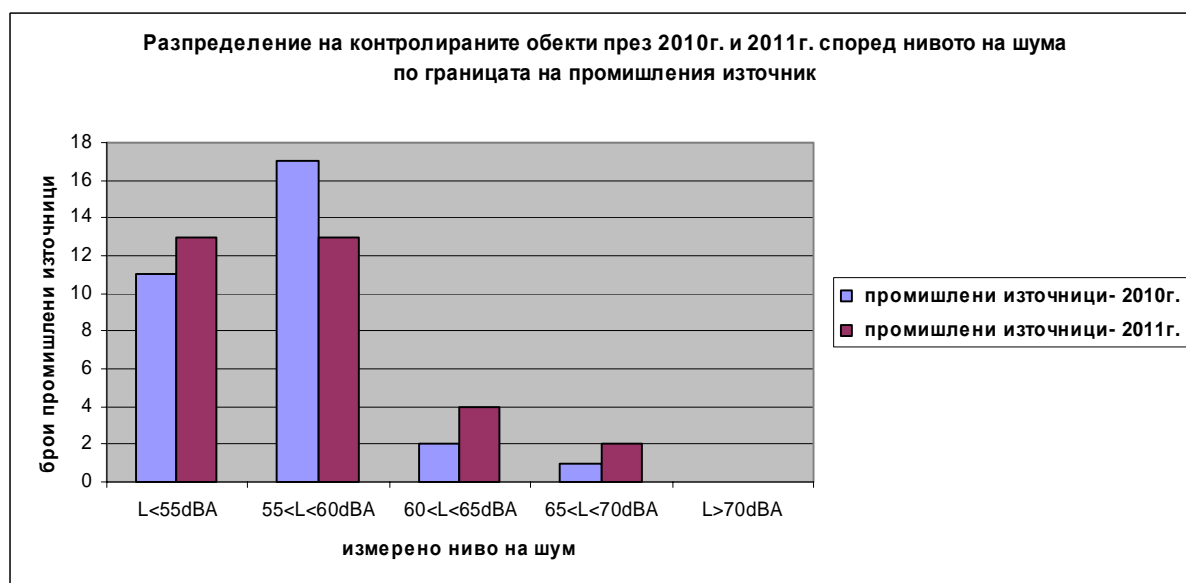
Измерените стойности в проверените Дружества не надвишават граничните стойности съгласно Наредба № 6 от 26. 06. 2006 г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и на вредните ефекти от шума върху здравето на населението.

Проверените Дружества извършват дейности, свързани с експлоатацията на източници на шум: машини и съоръжения за механична обработка, компресори, вентилационни и климатични инсталации и др.

Разпределението на проверените промишлени обекти по дейности през 2010г. и 2011г.:

Разпределение на проверените обекти според нивото на шума излъчван в околната среда по границите на промишлените източници през 2010г. и 2011г.

Дружествата контролирани през 2011г. на територията на РИОСВ- Враца по предварително утвърден график са:

- ТЕЦ “Градска” гр. Враца към “Топлофикация- Враца”ЕАД, гр. Враца с предмет на дейност- производство и пренос на топло и ел. енергия;
- “Враца-Старт”АД, гр. Враца с предмет на дейност- производство на метални отливки;
- “ЗММ- Враца” АД, гр. Враца с предмет на дейност- производство на металорежещи машини;

- **“Беана Враца”ООД, гр. Враца** с предмет на дейност- производство на безалкохолни напитки;
- **“Галактика 03”ЕООД, гр. Враца** с предмет на дейност- производство на бетонови разтвори и строителни материали;
- **“Центромет”АД, гр. Враца** с предмет на дейност- производство на центробежно лети метални съоръжения;
- **“Вратица- Враца”АД, гр. Враца** с предмет на дейност- производство на сурови и готови тъкани и изделия от памук;
- **“Булнед”ЕООД, гр. Враца** с предмет на дейност- обработка на скално – облицовъчни материали;
- **“Атамар”ООД, с. Паволче, общ. Враца** с предмет на дейност- производство на корпусна мебел и дограма от готови профили;
- **“Булгартрансгаз”ЕАД, РЗПГХ- Чирен, общ. Враца** с предмет на дейност- съхранение на природен газ;
- **“БГ- Дринкс” ЕООД, гр. Мездра /“Леденика и ММ”ЕАД/** с предмет на дейност- производство на пиво;
- **“Лана Мел”ООД, гр. Мездра** с предмет на дейност- производство на пшеничени брашна и трици;
- **“Стройкерамика”АД, гр. Мездра- база Мездра** с предмет на дейност- производство на керамични тухли;
- **“Техкерамик- М” ООД, гр. Мездра** с предмет на дейност- производство на техническа керамика;
- **“Марколана България”ООД, с. Зверино, общ. Мездра** с предмет на дейност- производство на суров вълнен плат;
- **“Людал- 2010”ЕООД, с. Зверино, общ. Мездра** с предмет на дейност- производство на безазбестови фриксионни изделия за автомобили;
- **“Ню текс”ЕАД, гр. Мездра** с предмет на дейност- производство на текстилни изделия;
- **“Хемус- М”АД, гр. Мездра** с предмет на дейност- добив и обработка на скално облицовъчни материали;
- **“Белпред”ЕООД, гр. Бяла Слатина** с предмет на дейност- производство на каредни преди /памукопродене/;
- **“Гарант”АД, гр. Бяла Слатина** с предмет на дейност- производство на хидравлични елементи;
- **“Вега Стар”ЕООД, гр. Бяла Слатина** с предмет на дейност- производство на зеленчукови консерви;
- **“Метизи”АД, гр. Роман** с предмет на дейност- производство на тел, въжета и изделия от тях;
- **“Хидком”АД, гр. Оряхово** с предмет на дейност- металообработване;
- **“Агротехчаст”АД, гр. Оряхово** с предмет на дейност- производство на контейнери и резервни части за селското стопанство;
- **“Скът-Мизия”АД, гр. Мизия** с предмет на дейност- производство на брашна и съхранение на зърнени храни;
- **“Симекс”ЕООД, гр. Криводол** с предмет на дейност- производство на лентови транспортъри и обезпрашители съоръжения;
- **“Строител-Криводол” ЕООД, гр. Криводол** с предмет на дейност- производство на бетон и бетонови изделия;
- **“М и М” ЕООД, гр. Криводол** с предмет на дейност- производство на брашна и трици.

Измерените стойности в проверените Дружества не надвишават граничните стойности съгласно Наредба № 6 от 26. 06. 2006 г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и на вредните ефекти от шума върху здравето на населението. Няма дадени предписания и наложени глоби или имуществени санкции.

Собствени периодични измервания на нивата на промишлен шум излъчван в околната среда са извършили Дружествата:

- “Екопроект“ ООД , гр. Враца, обл. Враца- “Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Враца и Мездра”;
- “Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Оряхово, Вълчедръм, Козлодуй, Хайредин, Мизия, Бяла Слатина, Борован, Кнежа”- гр. Оряхово;
- “Яйца и птици”АД, гр. Мизия за площадка- гр. Козлодуй;
- “Яйца и птици”АД, гр. Мизия за площадка- гр. Мизия.

Мониторинга е извършен от Акредитирана Регионална Лаборатория- Враца. При анализ на резултатите е установено, че измерените нива на промишлен шум излъчван в околната среда отговарят на нормите за допустими нива на шум заложи в издаденото Комплексно разрешително.

2. Кратка информация за разработените и одобрени общински планове за действие за ограничаване и намаляване на шума в околната среда на територията на РИОСВ (само за общините с население над 100 000 жители).

На територията на РИОСВ- Враца няма Общини с население над 100 000 жители.

III. 3. РАДИАЦИОНЕН КОНТРОЛ

---

1. Радиационния гама фон и атмосферна радиоактивност

Наблюденията на радиационните параметри в основните компоненти на околната среда са непрекъснати и периодични и се извършват с цел осигуряване на актуална информация за държавните и местни органи на управление и обществеността.

Радиационният контрол на територията на РИОСВ- Враца се осъществява от Регионална лаборатория- гр. Враца.

С цел следене наличието на радионуклиди в атмосферния въздух през годината са набрани 26бр. аерозолни филтъра от стационарната станция в гр. Враца. Не са констатирани повишавания на специфичната активност на естествени и техногенни радионуклиди в атмосферния въздух и измерените стойности не се отличават от предходни години.

2. Кратка информация за радиологичните характеристики на необработваеми почви и води от повърхностни реки и водоеми

Радиологичен мониторинг на необработваеми почви и дънни утайки се извършва в 23бр. пункта. През годината са взети са 59бр. почвени проби и ббр. дънни утайки от пунктовете на Национална система за мониторинг на околната среда /НСМОС/ в 3-100км зона на АЕЦ "Козлодуй". Гама-спектрометричният анализ на пробите показва, че няма съществени отклонения в измерената специфична активност на радионуклидите спрямо характерните за региона.

През 2011г. по показател обща бета активност са анализирани 107 бр. водни проби по НСМОС в 3-100км зона на АЕЦ "Козлодуй". Не са констатирани отклонения от обичайните стойности за обща бета активност за пунктовете. През годината не са взети проби от 5-6 блок специална зона на АЕЦ Козлодуй поради липсата на отток.

Анализирани са и 14бр. водни проби отпадъчни и подземни води от АЕЦ "Козлодуй" по контрол на РИОСВ-Враца. При анализите не са констатирани отклонения от обичайните стойности за обща бета активност.

При взетите водни проби за определяне съдържанието на ^{137}Cs от: 5-6 блок-чиста зона, 1-4 блок, отводящ канал, подводящ канал, нов и стар канал "Валята" на АЕЦ "Козлодуй" и от р. Дунав при гр. Козлодуй и гр. Оряхово, не са констатирани отклонения. Взетите водни проби, касаещи съдържанието на тритий от: отводящ канал на АЕЦ "Козлодуй" и от р. Дунав при гр. Оряхово-пристанище, се анализират от отдел

" **Лаборатория радиационни измервания**" към ИАОС-София.

3. Обобщени изводи за радиационното състояние на околната среда

През 2011г. е извършен контрол на състоянието на радиационния гама-фон въз основа на данните от постоянните пунктове за пробовземане на територията Врачанска област. Резултатите от мониторинга на станциите от 30-km зона: Хайредин и Оряхово и от 100-km зона: Враца показват, че мощността на еквивалентната доза е в границите на характерните фонове стойности за съответните пунктове и варирият в граници от 0,10 $\mu\text{Sv/h}$ до 0,23 $\mu\text{Sv/h}$.

III. 4. ХИМИКАЛИ И УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА ОТ ГОЛЕМИ АВАРИИ

---

1. Кратко описание на състоянието в областта на управлението на химикалите

Нормативна уредба.

Закон за защита от вредното въздействие на химични вещества и смеси.

Този закон урежда правата и задълженията на физическите и юридическите лица, които произвеждат, внасят, употребяват, съхраняват и изнасят химични вещества и смеси с цел защита на човешкото здраве и опазване на околната среда, както и мерките по прилагането на:

Регламент (ЕО) № 1907/2006, относно регистрации, оценка, разрешаване и ограничаване на химични вещества (REACH).

Регламент (ЕО) № 1272/2008 (CLP), относно класифициране, етикетирание и опаковане на вещества и смеси,

Регламент (ЕО) № 850/2004, относно устойчивите органични замърсители,

Регламент (ЕО) № 648/2004, относно детергентите;

Регламент (ЕО) № 2032/2003, относно пускането на пазара на биоциди,

Регламент (ЕО) № 304/2003 относно износа и вноса на опасни химикали,
Регламент (ЕС) № 453/2010 за изменение на Регламент (ЕО) 1907/2006 - REACH
Наредба за реда и начина за съхранение на опасни химични вещества и смеси
(ДВ бр.43/2011г.)

Регламент (ЕО) 1907 / 2006 REACH, регистрация, оценка, разрешаване и ограничаване на химични вещества.

Целта на Регламента 1907/2006г. - REACH е постигане на високо ниво на защита на човешкото здраве и околната среда, в условията на свободно движение на химикалите на вътрешния пазар, заедно с подобряване на конкурентоспособността и насърчаване на иновациите в областта на химикалите.

REACH е Регламент на Европейския парламент и на Съвета и като такъв е директно приложим във всички страни-членки, без да има нужда от транспонирането му в националното законодателство.

Регистрация:

Всеки производител или вносител на въведено химично вещество (освен ако не е в изключенията от Регламента или не се смята за регистрирано), произведено или внесено в количество над 1 тон/годишно в самостоятелен вид, в препарат или в изделие (от което веществото се отделя при нормални и предвидими условия на употреба), следва да извърши регистрация в “Европейската Агенция по химикали” ЕCHA - www.echa.europa.eu.

Преходните периоди за извършване на регистрация важат при направена предварителна регистрация (късна предварителна регистрация) и веществото отговаря на определението за въведено вещество по член 3(20) на REACH.

I-ва група: 31 ноември 2010 г. краен срок за регистрация на:

- вещества, произведени в Общността или внесени в количества равни или по-големи от 1000 тона или повече на година за производител или вносител, поне веднъж след 1 юни 2007 г.
- вещества, класифицирани като канцерогенни, мутагенни и токсични за репродукцията вещества (CMR) категория 1 или 2, произведени в Общността или внесени в количества равни или по-големи от 1 тон или повече на година за производител или вносител, поне веднъж след 1 юни 2007 г.
- вещества, класифицирани като силно токсични за водни организми (R50/53), произведени в Общността или внесени в количества равни или по-големи от 100 тона или повече на година за производител или вносител, поне веднъж след 1 юни 2007 г.

II-ра група: 31 май 2013 г краен срок за регистрация на:

- вещества, произведени в Общността или внесени в количества от 100 до 1000 тона за производител или вносител, поне веднъж след 1 юни 2007 г.

III-та група: 31 май 2018 г. краен срок за регистрация на:

- вещества, произведени в Общността или внесени в количества от 1 до 100 тона за производител или вносител, поне веднъж след 1 юни 2007 г.

Ако дадена компания не е направила предварителна регистрация, тя трябва да **преустанови** дейностите си с веществата подлежащи на регистрация, докато не извърши същинска регистрация и получи регистрационен номер от Европейската агенция по химикали.

Ако внасяното вещество няма да бъде регистрирано от производителя извън ЕС посредством определен от него, установен в Общността изключителен представител, то

вносителят е длъжен да регистрира това вещество или да смени доставчика с такъв който ще регистрира.

Потребител по веригата.

Потребител по веригата е физическо или юридическо лице установено в Общността (различен от производител, вносител, дистрибутор и краен потребител) използващ химично вещество или препарат за индустриални или професионални дейности.

Потребителите по веригата трябва да се уверят, че използваните от тях вещества са регистрирани и че тяхната употреба е включена в информационния лист за безопасност изготвен от производителя или вносителя, както и да предоставят специфична информация за веществата и тяхната експозиция надолу и нагоре по веригата на доставки.

Разрешаване – за вещества, предизвикващи сериозно безпокойство и които не могат да бъдат заменени, индустрията ще трябва да поиска разрешаването на определени употреби, при които рисковете от химични вещества могат да бъдат адекватно контролирани или когато има социално-икономически ползи, налагащи използването им. Всички други употреби на тези вещества ще бъдат забранени.

Ограничаване на производството, пускането на пазара или използването на вещества, в случаите когато рисковете за човешкото здраве или околната среда са неприемливи.

Регламент (ЕО) № 1272/2008 (CLP) класификация, етикетиране и опаковане на химични вещества и смеси.

Регламент (ЕО) № 1272/2008, в сила от 20 януари 2009 г., въвежда в законодателството на Общността “Глобалната хармонизирана система” (GHS) на Обединените Нации относно класифициране, етикетиране и опаковане на вещества и смеси. GHS осигурява основа за глобално уеднаквяване на физичната, екологична и здравна информация за опасните свойства на химичните вещества, както и информация за безопасността, чрез хармонизиране на критериите за класификация и етикетиране.

Производителите, вносителите и потребителите надолу по веригата класифицират веществата или смесите в съответствие изискванията на Регламента преди тяхното пускане на пазара или когато подлежат на регистрация по Регламент 1907/2006 - REACH. Няма тонажен праг за веществата и смесите подлежащи на класификация.

Преходният период за класификация по досега действащите законодателства на страните членки към разпоредбите на CLP са:

- *1 декември 2010 за вещества.*
- *1 юни 2015 за смеси (названието препарат в CLP е заменено със смес).*

Производители и вносители, които след 01.12.2010 г. пускат на пазара опасни вещества и вещества предмет на регистрация, нотифицират класификацията и етикетирането на веществата в Европейската агенция по химикали, Хелзинки - първи краен срок 03.01.2011 г. и след това до 30 дни от първият внос/пускане на пазара.

CLP въвежда нови предупреждения за опасност и препоръки за безопасност заместващи съществуващите сега рискови фрази (R-фрази) и фрази за безопасност (S-фрази), нови и изменя досега съществуващите символи за етикетиране (пиктограми).

Нови предупреждения за опасност:

H240 - Може да предизвика експлозия при нагриване.

H401 - Токсичен за водните организми.
и препоръки за безопасност:
P102 - Да се съхранява извън обсега на деца.
P410 - Да се пази от пряка слънчева светлина.

Експлозивни

Запалими

Оксидиращи

Газове под налягане

Корозивни

Токсични

Мутагенни, канцерогенни, токсични за репродукция,
сенсibiliзираци

Опасни за околната среда

Регламент (ЕС) № 453/2010 за изменение на Регламент (ЕО) 1907/2006 - REACH

Критериите за класификация и правилата за етикетиране и опаковане на опасни вещества и смеси на Глобалната хармонизирана система на ООН (UN GHS), въведена чрез Регламент (ЕО) № 1272/2008 (CLP), наложи промяна и на Информационните листове за безопасност (ИЛБ), които са основен инструмент за предоставяне на информация по веригата на доставки за опасните вещества и смеси съгласно Регламент 1907/2006 – REACH.

След 01.12.2010 г.– опасните вещества трябва да са класифицирани, етикетирани и опаковани съгласно изискванията на CLP, а техните ИЛБ до 31.05.2015 г. трябва да съдържат старата и новата класификация.

До 01.06.2015 г.– смесите трябва да се класифицират повторно и да се етикетират и опаковат съгласно CLP, а техните ИЛБ трябва да съдържат информация за старата и новата класификация на опасните им съставки.

Предвидени са 2-годишни преходни периоди за преетикетиране и преопаковане на веществата и смесите, пуснати на пазара преди крайните срокове за въвеждане на новата система- съответно 2012 г. и 2017 г.

За партидите вещества и смеси, пуснати на пазара преди горепосочените крайни срокове, за които е бил предоставен ИЛБ в съответствие с приложение II на REACH, не се изисква да се предоставя ИЛБ съгласно Приложение I на Регламент (ЕС) 453/2010, освен ако бъде получена нова информация, която налага изменение на ИЛБ.

Предотвратяване на крупни промишлени аварии (СЕВЕЗО II).

Възникването на големи аварии в химическата индустрия през седемдесетте години на XX^{ти} век в Европа (една от които е в гр. Севезо Италия през 1976г.) е причина Европейската комисия да предложи директива за контрол на опасностите от големи промишлени аварии. Севезо II е краткото наименование на Директива 96/82/ЕС за контрол на риска от големи аварии, приета на 9 декември 1996 г., която има за цел предотвратяване на големи аварии свързани с опасни химични вещества и ограничаване на последствията от тях за човешкото здраве и околната среда. Изискванията на Директива Севезо II са транспонирани в българското законодателство с [“Наредба за предотвратяване на големи аварии с опасни вещества и за ограничаване на последствията от тях”](#) (Д.В., бр. 39/12.05.2006 г.).

С цел предотвратяването на големи аварии с опасни вещества и ограничаването на последствията от тях оператор на ново или действащо предприятие и/или съоръжение, в което се употребяват и/или съхраняват опасни химични вещества, е длъжен да го класифицира съгласно изискванията на приложение №3 от ЗООС и уведоми за това

министъра на околната среда и водите. Министърът на околната среда и водите, който издава разрешителното по чл. 104, ал. 1 от ЗООС с условия целящи висока степен на защита човешкото здраве и опазване на околната среда.

Обекти, на които е издадено разрешително по чл. 104 от ЗООС.

1. Камибо ООД ТП “Хименерго” гр.Враца - висок рисков потенциал
- 2.“Нафтекс Петрол” ЕООД - петролна база - гр.Враца - нисък рисков потенциал.
3. ЕТ “Талвег – Цветан Цветков” - нисък рисков потенциал
- 4.“АЕЦ Козлодуй” ЕАД гр. Козлодуй - висок рисков потенциал
- 5.“Никас” ООД - висок рисков потенциал
- 6.“Булгартрансгаз” ЕАД район Чирен - висок рисков потенциал

Наредба за реда и начина за съхранение на опасни химични вещества и смеси (ДВ бр.43/2011г.)

С Наредбата се определят общите изисквания към складовете и организацията за съвместно съхранение на опасни химични вещества и смеси както и редът и начинът за извършване оценка на безопасността на съхранението на опасни химични вещества и смеси. Извършване и документирание на оценката за безопасността на съхранение на опасните химични вещества и смеси са определени със Заповед на Министъра на околната среда и водите - № РД – 288/03.04.2012г. Гратисен период за извършване на оценката за действащи складове – 30.05.2012г.

Предприятия на територията на РИОСВ подлежащи на контрол по компонент химични вещества– Враца и статут спрямо Регламент 1907/2006.

Община Враца.

1. “Ново Химко” АД- Производител на карбамид, амоняк, амонячна вода, кислород, въглероден диоксид, аргон, азот. Дружеството не извършва производствена дейност от 2003г.
- 2.”Камибо” ЕООД с оператор ТП “Хименерго” – Производител на сяръвъглерод, амониевбисулфид, амонячна вода. Дружеството не извършва производствена дейност от 2005г.
3. “Месер Химко Газ” вносител и дистрибутор на кислород, азот, ацетилен, аргон и стандартни газови смеси.
4. “Нафтекс Петрол” ЕООД Петролна база гр.Враца – Дистрибутор на петролни продукти.
5. “Булгартрансгаз” ЕАД район Чирен - Добив и съхранение на природен газ.
6. “Никас” ООД - Производство и съхранение на взривни вещества.
7. “Вратица Враца” ООД - потребител по веригата.
- 8.”Свежест” ЕООД-производител на натриев хипохлорит и потребител по веригата.
- 9.”Химем” – ЕООД – формулатор.
10. “Абрис” ООД – производител на калциев хидрооксид.
11. “Холсим България” АД – производител на цимент.
12. ЕТ “М-Инженеринг” – производство на препарати за разтителна защита.
13. “Центромет” АД – внос на метали и производство на метални изделия.
14. “Софи” ООД – потребител по веригата и производител на изделия.

15. “Беана Враца” ООД – потребител по веригата.
16. ЕТ “Лам 90” склад за взривни материали, потребител по веригата – потребител по веригата.
17. “Феротрейд груп” ЕООД – вносител.
18. ЕТ “Анто Атон Иванов” - гр. Враца – производител на калциев хидрооксид.
19. ЕТ “Георги Стоянов” - гр. Враца – производител на калциев хидрооксид.
20. “Галактика 03” ЕООД - гр. Враца – производител на калциев хидрооксид.
21. “Тех ко” – Дистрибутор.
22. „Акумитрейд” ЕООД Дистрибутор.
23. “Анди” – Дистрибутор.
24. ЕТ “Веска Петрова” – Дистрибутор.
25. ЕТ “САВ” – Дистрибутор.
26. “Финес” ООД – Дистрибутор.
27. ЕТ “Александра – Любомир Феслийски” – Дистрибутор.

Община Бяла Слатина.

1. “Гарант” АД - потребител по веригата и производител на изделия.

Община Мездра.

1. “Вархим” ЕООД – производство калциев оксид и калциев хидрооксид.
2. “Техкерамик М” ООД – потребител по веригата и производство на керамични изделия.
3. ЕТ “Евекс Евгения Димитрова” – производител на натриев метасиликат.
4. Склад за взривни материали и средства за взривяване с. Черепиш. към кариера за добив на скални материали – потребител по веригата.
5. “Булбрю” АД – производител и потребител по веригата.
6. Склад за взривни материали и средства за взривяване с. Върбешница. към кариери за добив на скално облицовъчни материали потребител по веригата.
7. “Ню Текс” АД - - потребител по веригата

Община Мизия.

Община Оряхово.

1. “Екопром” ООД – производител на етилов алкохол. Дружеството не извършва производствена дейност от 2010г.
2. Находище за нефт – с. Селановци – производител.

Община Козлодуй.

1. “АЕЦ” гр. Козлодуй. - производител и потребител по веригата
2. Находище за природен газ с. Буган – производител.

Община Хайредин.

1. Взривен склад с. Монастирище към кариера за добив на скално-облицовъчни материали (Врачански камък).

Община Роман.

1. “Метизи” АД – потребител по веригата и производител на изделия от метал.
2. “Людал” ЕООД – потребител по веригата и производител на изделия.
3. “Инкомс КЕ” АД - потребител по веригата

IV. ПРЕВАНТИВНА ДЕЙНОСТ И КОНТРОЛ

1. ОВОС и Екологична оценка

- Общ брой издадени от МОСВ и РИОСВ решения по ОВОС за територията на РИОСВ по отрасли и общини - 5 бр.

Разпределение по отрасли – позиции на Приложение – 1 и 2 на ЗООС за инвестиционни предложения

<u>Приложение 1 на ЗООС</u> <ul style="list-style-type: none"> • Т. 21. Ферми за интензивно отглеждане на домашни птици и свине с повече от: а) 40 000 места за отглеждане на бройлери, 40 000 места за кокошки носачки • Т. 22. б) Строителство на автомагистрала и пътица I клас • Т. 3. б) – Инсталации, предназначени – единствено за съхраняване, планирано за повече от 10 години, на отработено ядрено гориво или радиоактивни отпадъци на площадка, различна от тази , на която са произведени • Т. 36 – Открит добив в кариери и рудници на суровини при площ нас 25 хектара или добив на торф с площ над 150 хектара. • •	1 бр. 1 бр. 1 бр. 1бр.
<u>Приложение 2 на ЗООС</u> <ul style="list-style-type: none"> • Т. Енергиинно стопанство; б. и) съоръжения за производство на електроенергия посредством силата на вятъра	1 бр.

I. Решение по ОВОС издадено от Директора на РИОСВ Враца № ВР-1-1/20011 за одобряване осъществяването на инвестиционно предложение: Реконструкция и модернизация на 6 (шест) броя птицевъдни халета на ферма Козлодуй в ПИ №37798.511.7 в местност „Мерите”, в землището на гр. Козлодуй, общ. Козлодуй, обл.Враца, с възложител: „ЯЙЦА И ПТИЦИ” АД, гр. Мизия, общ. Мизия, обл. Враца;

II. Решение по ОВОС издадено от Министъра на околната среда и водите № ВР-16-7/20011 за одобряване осъществяването на инвестиционно предложение: : “Модернизация на първокласен Път I-1 (E79) участък „МЕЗДРА – БОТЕВГРАД” от км 161+367 до км 194+122” по розов вариант, с възложител: АГЕНЦИЯ „ПЪТНА ИНФРАСТРУКТУРА” , гр. София;

III. Решение по ОВОС издадено от Министъра на околната среда и водите № 21-8/2011г. за одобряване осъществяването на инвестиционно предложение: “Изграждане на Национално хранилище за погребване на краткоживеещи ниско и средноактивни

радиоактивни отпадъци(НХРАО), възложител: Държавно предприятие “РАДИОАКТИВНИ ОТПАДЪЦИ”(ДП “РАО”)

IV. Решение по ОВОС издадено от Министъра на околната среда и водите № 19-8/2011г. за одобряване осъществяването на инвестиционно предложение: “Добив на скалнооблицовъчни материали от находище “Врачански варовик в землищата на с. Кунино, общ. Роман, обл. Враца и с. Реселец, общ. Червен бряг, обл. Плевен, по Алтернатива II – редуциране на концесионната площ със 104.816 дка. (намаляване на концесионната площ до 299,434 дка), възложител: “САДАС” ООД, гр. София

V. Решение по ОВОС издадено от Директора на РИОСВ Враца № 2-2/2011г. за одобряване осъществяването на инвестиционно предложение: Изграждане на ветроенергиен парк „Веслец“-55 броя вятърни генератори с обща мощност 150 MW и два броя подстанции”, в землищата на с. Камено поле, общ. Роман, с. Горна Бешовица и с. Цаконица, община Мездра, област Враца, с възложител: “ВАЕИ ЕНЕРДЖИ” ЕООД, гр. Сливен

Разпределение на решенията по ОВОС по Общини, обл. Враца

Община Враца	-
Община Мездра	2
Община Бяла Слатина	-
Община Козлодуй	2
Община Борован	-
Община Мизия	-
Община Криводол	-
Община Оряхово	-
Община Хайредин	-
Община Роман	2

Решение по ОВОС издадено от Директора на РИОСВ Враца № 2-2/2011г. за одобряване осъществяването на инвестиционно предложение: Изграждане на ветроенергиен парк „Веслец“-55 броя вятърни генератори с обща мощност 150 MW и два броя подстанции”, в землищата на с. Камено поле, общ. Роман, с. Горна Бешовица и с. Цаконица, община Мездра, област Враца, с възложител: “ВАЕИ ЕНЕРДЖИ” ЕООД, гр. Сливен , е с местоположение: на територията на няколко общини- общ. Мездра и общ.Роман.

Общ брой издадени от МОСВ и РИОСВ решения за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС за територията на РИОСВ по отрасли и общини;

Разпределение по отрасли – позиции на Приложение – 2 на ЗООС
В Решенията за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС, издадени от РИОСВ-Враца

<u>Селско, горско и водно стопанство</u> • Мелиоративни дейности в селското стопанство, включително	3 бр.
--	-------

<p>напоиване и пресушаване на земи</p> <ul style="list-style-type: none"> • Първично залесяване и обезлесяване с цел промяна на предназначението на земята • Интензивно животновъдство • Интензивно развъждане на риба • Корекции на реки 	<p>1 бр.</p> <p>5 бр.</p> <p>1 бр.</p> <p>1 бр.</p>
<p><u>Минно дело</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Кариери, открити рудници и добив на торф • Изземване на инертни материали от реки или водоеми • Добив на въглища, нефт, природен газ, руди и битуминозни шисти 	<p>1 бр.</p> <p>3 бр.</p> <p>1 бр.</p>
<p><u>Енергийно стопанство</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Промислени инсталации за производство на електроенергия, пара и топла вода • Промислени съоръжения за пренос на газ, пара и топла вода, пренос на електроенергия по надземни кабели 	<p>5 бр.</p> <p>4 бр.</p>
<p><u>Предприятия в хранителната промишленост</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Консервиране на растителни и животински продукти • Производство на млечни продукти • Производство на рибно брашно и рибно масло 	<p>2 бр.</p> <p>2 бр.</p> <p>1 бр.</p>
<p><u>Инфраструктурни инвестиционни предложения</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Обекти с обществено предназначение, включително строителство на търговски центрове и паркинги • Строителство на вътрешни водни пътища, изграждане на канали и аварийни съоръжения срещу наводнения • Нефтопроводи и газопроводи • Добив на подземни води и изкуствен оборот на подземни води 	<p>4 бр.</p> <p>1 бр.</p> <p>4 бр.</p> <p>10 бр.</p>
<p><u>Други инвестиционни предложения</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Пречиствателни станции за отпадъчни води • Съхраняване на метален скрап, включително скрап от моторни превозни средства 	<p>9 бр.</p> <p>2 бр.</p>
<p><u>Туризм и отдих</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ваканционни селища, хотелски комплекси извън урбанизирани територии и съпътстващи дейности • Паркове със специално предназначение 	<p>1 бр.</p> <p>1 бр.</p>

Общият брой е 52 на издадените от РИОСВ- Враца Решения за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС за 2011г.

За инвестиционни предложения намиращи се на територията контролирана от РИОСВ Враца не са издавани от МОСВ Решения за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС.

В Решенията за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС, инвестиционните намерения за: “Изграждане на оранжерия за производство на зеленчуци”, “Газификация на гр.Враца”, “Изграждане на нов експлоатационен сондаж Е-72 и шлейф”, “Преустройство и модернизация на предприятие за производство на месни продукти от птичи меса”, “Газификация на гр.Бяла Слатина”, попадат в по две позиции от Приложение №2 на ЗООС.

В Решението за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС, инвестиционното намерение за: “Млекопреработвателно предприятие в с.Ракево, общ.Криводол- третиране и заустване на отпадъчни води в р.Ботуня”, попада в три позиции от Приложение №2 на ЗООС.

В Решението за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС, инвестиционното намерение за: “Изграждане на предприятие за консервиране на първично преработена риба на територията на с.Хайредин”, попада в четири позиции от Приложение №2 на ЗООС.

Разпределение по общини – (позиции на Приложение – 2 на ЗООС)

В Решенията за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС, издадени от РИОСВ-Враца

Община Враца	14
Община Мездра	9
Община Бяла Слатина	4
Община Козлодуй	8
Община Борован	1
Община Мизия	8
Община Криводол	3
Община Оряхово	5
Община Хайредин	5
Община Роман	2

От възложители от всички общини на територията контролирана от РИОСВ Враца /територията на област Враца/ са внасяни уведомления за инвестиционни предложения попадащи в Приложение №2 на ЗООС и са издавани решения за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС.

Решение за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС за инвестиционно намерение за “Преносни газопроводи високо налягане с АГРС от ПГХ Чирен до гр.Козлодуй и гр.Оряхово”, в обл.Враца, е с местоположение: на територията на няколко общини- общ. Враца, общ. Криводол, общ. Борован, общ. Хайредин, общ. Мизия, общ. Козлодуй, общ. Оряхово.

Общ брой на решения по ОВОС за неодобряване, общ брой на решения за прекратяване на процедури по ОВОС, общ брой на обжалвани решения по ОВОС/решения за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС, общ брой на отменени решения;

В РИОСВ-Враца няма издадени: решения по ОВОС за неодобряване, решения за прекратяване на процедури по ОВОС. Няма обжалвани решения по ОВОС/решения за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС, отменени решения.

Общ брой на становища по ЕО и решения за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС за територията на РИОСВ по области;

Територията контролирана от РИОСВ-Враца е на територията на една област-област Враца.

Не са издавани Становища по екологична оценка. В Инспекцията не са постъпвали планове и програми съгласно чл.85, ал.1 на ЗООС и Приложение №1 на Наредбата за условията, реда и методите за извършване на екологична оценка на планове и програми. Не е започвала процедура за извършване на ЕО.

Общ брой на издадените Решения за преценяване на необходимостта от извършване на Екологична оценка /ЕО/- 10 бр. Решението на инспекцията за 9 от разглежданите планове и програми е да не се извършва ЕО. Едно Решение за преценяване на необходимостта от извършване на ЕО е с характер- да се извърши ЕО.

Общ брой на издадените Решения за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС - 52 бр.

Разпределение на решенията за преценяване на необходимостта от извършване на ЕО по Общини

Община Враца	3
Община Мездра	1
Община Бяла Слатина	1
Община Козлодуй	-
Община Борован	-
Община Мизия	-
Община Криводол	3
Община Оряхово	-
Община Хайредин	-
Община Роман	2

От Община Борован, Козлодуй, Мизия, Оряхово и Хайредин не са внасяни Искания за преценяване на необходимостта от извършване на ЕО на планове и програми, попадащи в Приложение № 2 на Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми.

Общ брой на становища по ЕО за неодобряване, общ брой на решения за прекратяване на процедури по ЕО, общ брой на обжалвани становища/решения, общ брой на отменени становища/решения.

В РИОСВ-Враца няма издадени: становища по ЕО за неодобряване, решения за прекратяване на процедури по ЕО. Няма обжалвани становища/решения, отменени становища/решения.

Контрол по изпълнение на условията в издадените решения по ОВОС и решения за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС, като информацията се представя обобщено относно: извършени проверки (могат да се цитират по-важни обекти); резултати от проверките, в т.ч. изпълнени условия, дадени предписания и др.

Извършени са 4бр. контролни проверки на условията в Решения по ОВОС издадени от Министъра на околната среда и водите, като отчети от проверките се изпращат на полугодие съгласно Заповед № РД-536/27. на Министъра на околната среда и водите.

Извършени са проверки на :

I. Решение по ОВОС № 14-7/2006г. на МОСВ за инвестиционно предложение: “Хранилище за сухо съхраняване на отработеното ядрено гориво в АЕЦ “Козлодуй”, възложител: АЕЦ “Козлодуй” ЕАД, гр. Козлодуй, обл. Враца, От извършена проверка на място и по документи за изпълнение на условията и мерките по чл. 9б, ал. 1 т. б от ЗООС в горе цитираното Решение е констатирано:

- Строителството на обекта е завършено и е приет с Акт №16 от 23.03.2011г.
- В момента се извършва проверка и настройка на апаратурата за радиационен контрол;
- Подготвя се пакет от документи за внасяне в АЯР с цел получаване на разрешение за въвеждане в експлоатация на хранилището;
- От Решение по ОВОС № 14-7/2006г. на МОСВ за инвестиционното предложение са изпълнени условията:
  - т. I. 1 и 2, т. II, 3 и 6;
  - т. III. 8 – представен в РИОСВ Враца Годишен доклад за резултатите от радиационния мониторинг на околната среда на “АЕЦ Козлодуй” ЕАД през 2010г. с Рег. № Д “Б и К” 457/ 04.04.2011г.
  - т. IV от мерките т.1. и т.2
- Условие т. II, 4 и т. 5 от Решението – документите ще бъдат актуализирани преди въвеждане в експлоатация на хранилището – на етапа получаване на разрешение от АЯР и ще бъдат представени на ИАОС и РИОСВ Враца;

Не са давани предписания.

II. Решение по ОВОС №1-1/2005г. на МОСВ за инвестиционно предложение: “Енергийно оползотворяване на водите на р. Искър чрез построяване на 9 МВЕЦ в руслото на реката на територията на Община Своге и Община Мездра – инвеститор: “ВЕЦ Своге” АД, гр.София.

Реализация на инвестиционното предложение за централите на територията контролирана от РИОСВ Враца - ВЕЦ “Левище” и ВЕЦ “Габровница”, общ.Мездра, обл.Враца не е започнала.

С писмо от инспекцията е изискана от възложителя информация за предприетите действия, относно изпълнение на условията от Решението по ОВОС и да ни информира при необходимост да се извърши проверка на място.

Възложителя “ВЕЦ Своге” АД с писмо с вх. № И - 394/16.06.2011г. ни информира:

- Парцеларните планове за изграждане на МВЕЦ “Левище” и МВЕЦ “Габровница” са утвърдени от министъра на МРРБ и са в сила от 2007г.
- Представен в РИОСВ Враца годишен отчет за резултатите от изпълнение на “План за собствен мониторинг върху околната среда, екосистемата на р. Искър и техническото състояние на съоръженията на каскада “Среден Искър” за 2010г.

- Сроковете заложи в инвестиционната програма на дружеството за строителството на МВЕЦ “Левище” и МВЕЦ “Габровница”, общ.Мездра, обл.Враца, са за периода 2012 – 2015 г. – фаза III от проект “Енергийно оползотворяване на водите на р. Искър – изграждането на 9 малки водоелектрически централи по поречието на р. Искър”;
- Сроковете и етапите на реализиране на проекта са съгласувани и одобрени от ЕБВР и са съобразени с Решението по ОВОС.

III. Решение по ОВОС № 16-9/2008г. на МОСВ за инвестиционно предложение: “Ремонт и преустройство на съществуващ почивен дом “Леденика” и построяване на планински вилни къщи в имот № 005076 ЕКАТТЕ 30606, местност “Църквище”, землище на с. Згориград, общ. Враца”, възложител: “Томеком” ЕООД, гр. София. От извършена проверка на място за изпълнение на условията и мерките в горе цитираното Решение беше констатирано:

- Не са извършвани строителни, изкопни и ремонтни дейности през 2011г., касаещи реализацията на ИП - засягащи горепосочения имот и техническата инфраструктура на обекта (ВиК и електроснабдяване).
- В района на обекта не са констатирани нарушения в режима на защитената територия.
- За обекта има издадено разрешение за строеж № 94/16.05.2009г. за първи етап включващ: преустройство на съществуващата почивна база “Леденика”, нова хотелска част, закрит плувен басейн, спортен център, сграда персонал, пропуск и пропуск информация.
- Продължава процедурата с “ЧЕЗ РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ БЪЛГАРИЯ” АД за присъединяване на обекта към разпределителната електрическа мрежа.

Не са давани предписания.

IV. Решение по ОВОС №7-4/2010г. на МОСВ за инвестиционно предложение за: “Разработване на кариера за добив на скалнооблицовъчни материали – варовици от находище “Дионисо” – участък втори” в землището на с. Върбешница, общ. Мездра, обл. Враца – възложител: “Дионисомарбле – България” ЕООД, гр. София.

От извършена проверка на място и по документи за изпълнение на условията и мерките по чл. 96, ал.1 т.6 от ЗООС в горе цитираното Решение беше констатирано:

- Дейността се извършва съгласно горепосоченото решение по ОВОС на МОСВ и представените за обекта:
  - Цялостен и годишен работен проект;
  - План за управление на минните отпадъци;
  - Проект за рекултивация.
- Отработените масла формирани от техниката за извършване на дейностите в обекта се предават на фирма “Анди” ЕООД гр. Враца въз основа на договор ;
- Към момента на проверката няма заети площи извън контура на утвърдената концесия.

Условията и мерките в решението се изпълняват. Не са констатирани нарушения.

Извършен контрол на Решения по ОВОС издадени от Директора на РИОСВ Враца – 3бр.:

I. ИП “Изграждане на ВЕЦ “Караш” – руслов тип, на р. Малък Искър в землището на с. Караш, общ. Роман обл. Враца с възложител: “Биолика Енерджи” ЕООД, гр. София е издадено Решение по ОВОС №ВР 1-1/2009г. – за обекта има издадено разрешение за строеж, реализирането не е започнало;

II. ИП “Изграждане на ветроенергиен парк в землището на гр. Оряхово и с. Селановци”, възложител: “Калин еко строй” ООД, гр. Плевен, решение по ОВОС № ВР 2-2/2009 – за обекта има издадено разрешение за строеж, реализирането не е започнало.

III. ИП “МВЕЦ Караш”, с възложител: “Йокрацес -2” ЕТ, гр. Роман с Решение по ОВОС № ВР 1-2/2007г., РИОСВ - Враца е уведомена, че е сменен възложителя и наименованието на обекта понастоящем “МВЕЦ Воденицата” , собственост на “МВЕЦ Малък Искър” ООД, гр. София. Новият възложител е променил параметрите на обекта, поради което е започнала процедура по преценка необходимост от ОВОС.

Извършени са контролни проверки на 17бр. инвестиционни предложения с Решения за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС, касаещи, фотоволтаична централа, рибарник, изграждането на МВЕЦ^{ЛН} и монтирането на единични ветрогенератори, относно поставени условия и фазите на реализиране им. Не са констатирани нарушения и не са давани предписания.

2. Комплексни разрешителни

I. На територията, контролирана от РИОСВ – гр. Враца, инсталациите, подлежащи на КР съгласно Приложение №4 на ЗООС, са общо 12 бр. и те са:

1. „ЕКОПРОЕКТ” ООД, гр. Враца – Регионално депо за НО за общини Враца и Мездра (т.5.4. от Приложение №4 на ЗООС), КР №5-Н1-ИО-АО/2010г.

2. „Стройкерамика” АД, гр. Мездра – цех Мездра – Инсталация за производство на тухли (т.3.5. от Приложение №4 на ЗООС), КР №70/2005 г.;

3 „Стройкерамика” АД, гр. Мездра – цех Враца – Инсталация за производство на тухли (т.3.5. от Приложение №4 на ЗООС), КР №71/2005 г.;

4. „Холсим (България)” АД, с. Бели Извор, общ. Враца – Инсталация за производство на циментов клинкер (т. 3.1. от Приложение №4 на ЗООС), КР №75-Н1/2009 г.;

5. „Метизи” АД, гр. Роман – Инсталация за производство на стоманени телове, стоманени въжета, арматурни снопове, пирони, сита и сапани, включваща повърхностна обработка на метали чрез химични процеси (т. 2.6. от Приложение №4) и обработване на черни метали чрез горещо поцинковане (т. 2.3.”в” от Приложение №4 на ЗООС), с КР №78/17.04.2006г

6. „Вратица-Враца” АД, гр. Враца – Инсталация за предварителна обработка и багрене на текстил (т. 6.2 от Приложение №4 на ЗООС), КР №135/2006 г.;

7. „Завод за хартия” АД, гр. Мизия – Инсталация за производство на хартия и картон с производствен капацитет над 20 тона дневно (т.б.1.”б” от Приложение №4 на ЗООС), КР №227-НО/2008 г.;

8. Община Оряхово– Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Оряхово, Вълчедръм, Козлодуй, Хайредин, Мизия, Бяла Слатина, Борован и Кнежа (т. 5.4. от Приложение №4 на ЗООС), КР №249-НО/2008 г.;

9. ”СВ-ФЕНИКС” ЕООД, гр. Криводол – Инсталации за интензивно отглеждане на птици с повече от 40 000 места за птици в с.Мраморен, общ. Враца (т. б.б.”а” от Приложение №4 на ЗООС), КР №256-НО/2008 г.;

10. „Яйца и птици” АД, гр. Мизия, площадка Мизия – Инсталации за интензивно отглеждане на птици с повече от 40 000 места за птици (т. б.б.”а” от Приложение №4 на ЗООС), КР №258-НО/2008 г.;

11. „Яйца и птици” АД, гр. Мизия, площадка Козлодуй – Инсталации за интензивно отглеждане на птици с повече от 40 000 места за птици (т. б.б.”а” от Приложение №4 на ЗООС), КР №259-НО/2008 г.;

12. „Агростил–2003” ЕООД, гр. Бяла Слатина – Инсталация за трансестерификация на растителни масла и превръщането им в биодизел (т. 4.1”б” от Приложение №4 на ЗООС), КР №320-НО/2008 г.

13. НИПВМИБ” Ветбиофарм” ООД – гр. Враца – Инсталация за производство на противовирусни ваксини и Инсталация за производство на антибактериални ваксини (т.4.5. от Приложение №4 на ЗООС), КР №18/2004 г.;

Забележка: Комплексно разрешително (КР) №18/2004г. на НИПВМИБ „Ветбиофарм” ООД – гр. Враца издадено от министъра на околната среда и водите е отменено с Решение за отмяна №18-О/2011г. Дата на подписване 12.12.2011г. от Изпълнителния директор на Изпълнителна агенция по околна среда.

През 2011г. не са постъпвали в РИОСВ-Враца заявления за издаване на комплексни разрешителни по чл. 117, ал. 3 (от Директора на РИОСВ-Враца).

II. Извършени са 8 бр. основни проверки по изпълнение на условията в КР на всички действащи инсталации с издадени КР. Проверени са и 5 площадки с издадени КР, които не осъществяват производствена дейност. Извършени са последващи проверки за проверяване изпълнението на дадените предписания.

От страна на РИОСВ - Враца са дадени общо 12 бр. предписания във връзка с изпълнение условията в КР. Предписанията са изпълнени в срок.

Като част от контрола на КР е и изготвяне и публикуване на Годишен доклад за изпълнение на дейностите, за които е предоставено комплексно разрешително, което операторите на инсталации са задължени да извършват след изтичане на всяка календарна година до 31 март на следващата година. Докладът се представя в РИОСВ. След проверка на данните от доклада от експерти на РИОСВ последният, заедно със становище, се изпраща в Изпълнителната агенция по околна среда, която поддържа публичен регистър за резултатите от мониторинга на емисиите, съгласно чл. 130 от ЗООС. През 2011 г. са проверени и изпратени 13 бр. Годишни доклади за 2010 г.

Операторите са докладвали данни за емисии от техните инсталации за 2010 г. в интегрираната информационна система за докладване на Европейската комисия,

съгласно изискванията на Регламент №166/2006 г. за създаването на Европейски регистър за изпускане и пренос на замърсители (ЕРИПЗ).

Изготвен е списък на всички оператори, имащи задължение за докладване по ЕРИПЗ, съгласно Приложение I на Регламент №166/2006 г. В срок са докладвали и операторите, за които не е необходимо издаване на КР, но имат задължение за докладване по ЕРИПЗ.

3. Екологична отговорност и отстраняване на минали екологични щети

Обобщена информация за случаите на непосредствена заплаха или щета върху околната среда – брой издадени заповеди за прилагане на превантивни/оздравителни мерки, брой изпълнени заповеди спрямо броя на издадените;

След извършване на контролна дейност от страна на РИОСВ Враца, е констатирано че за периода 01.01.2011г. - 31.12.2011г. на територията контролирана от Инспекцията, няма възникнали случаи на причинени екологични щети и непосредствени заплахи за възникване на екологични щети причинени от действие или бездействие, по смисъла на Закона за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети, в т.ч.:

- -в резултат на извършване на дейности, определени в приложение №1.
- -в резултат на извършване на дейности извън определените в приложение №1, когато операторът или трето лице е действал виновно и с това е причинил щети върху защитени видове и природни местообитания.
- -в резултат от замърсяване с дифузен характер, когато е възможно да се установи причинна връзка между дейността на отделен оператор и непосредствена заплаха за екологични щети или причинените екологични щети от тази дейност.

Във връзка с горесцитираното, РИОСВ Враца няма издадени заповеди за прилагане на превантивни/оздравителни мерки.

- *Обобщена информация за резултатите от контролната дейност на задълженията на операторите по ЗОПОЕЩ – брой изпълнени предписания спрямо дадени предписания от компетентния орган, брой наложени принудителни административни мерки спрямо броя случаи на констатирано неизпълнение на задълженията;*

За отчетния период на място са проверени 9 бр. оператори и са издадени 5 бр. предписания, които са изпълнявани в срок.

Дадените предписания касаят обхвата и съдържанието на собствената оценка за възможни случаи на непосредствена заплаха от ЕЩ и на случаи на причинени ЕЩ, която задължително се изготвя от оператори, чиято дейност попада в обхвата на приложение №1 на ЗОПОЕЩ.

От страна на РИОСВ Враца няма наложени принудителни административни мерки.

- *Обобщена информация за резултатите от контрола по изпълнение на програмите за отстраняване на минали екологични щети – брой изготвени становища спрямо брой разгледани проекти, брой проведени проверки на обекти по програмите.*

На територията, контролирана от РИОСВ Враца няма оператори, изпълняващи програми за отстраняване на минали екологични щети.

4. Доброволни ангажименти по отношение на опазването на околната среда – EMAS и екомаркировката на ЕС

- *Обобщена информация за организации, прилагащи доброволните ангажименти на територията на съответната РИОСВ;*

На територията, контролирана от РИОСВ Враца няма регистрирани организации, прилагащи доброволните ангажименти по отношение опазването на околната среда.

- *Обобщена информация за резултатите от контролната дейност – случаи на констатираны нарушения на нормативната уредба по околна среда или неизпълнение на условия в решения/разрешителни по околна среда от страна на организация, регистрирана по EMAS; неправомерно използване на логото на EMAS и екомаркировката на ЕС.*

Няма данни за неправомерно използване на логото на EMAS и екомаркировката на ЕС.

5. Информация за състоянието на околната среда за активно формиране на обществено поведение за грижа към околната среда

През 2011 година, дейността на направление “Връзки с обществеността” беше насочена към отразяване на дейността на РИОСВ – Враца, както и с отбелязване на екологични дати и разширяване на общественото съзнание, свързано с опазването на околната среда.

Общо 55 прессъобщения са изпратени към регионални медии и кореспонденти на националните медии на територията на Област Враца. Всички информации до медиите са отразени, а акцентът при публикуване пада върху резултатите от контролната дейност на Инспекцията, бърза реакция по сигнали подадени от граждани, организирани мероприятия и включването в екологични кампании.

Експертите от различни направления взеха участие в информационното обезпечаване и работа с ученици от основния и средния курс на училищата не само по време на кампаниите, но и при индивидуални посещения в Информационния център на Регионалната инспекция. Мероприятията се провеждаха на открито, сред природата. Дейностите включваха залесявания в детски градини, вземане на водни проби и анализирането им в лаборатория, беседи и игри.

През 2011 г. РИОСВ-Враца проведе различни образователни кампании. Мероприятията стартираха на 2 февруари с отбелязване на Международния ден на влажните зони. Проведеха се: Деня на водата - на 22 март, на 22 април - Деня на Земята, 22 май - Деня на биологичното разнообразие, 5 юни Световния ден на околната среда и Седмичата на мобилността (16-22 септември).

✓ Кампании и мероприятия

Световния ден на влажните зони и 40-годишнината от подписването на Рамсарската конвенция

Световния ден на влажните зони беше отбелязан с ученици от екоklub към Професионална гимназия по търговия и ресторантьорство, гр. Враца с наблюдение на водолубиви птици на язовир “Дъбника”. Въпреки че 90% от язовира беше замръзнал младите

екозащитници от 11 и 12 клас имаха възможността да видят три вида водолюбиви птици – зеленоглава патица, лиска и фишове. След като приключи наблюдението на птиците, на учениците беше изнесен открит урок в Информационния център на РИОСВ – Враца на тема: “Влажните зони в България и грижата за водолюбивите птици”.

✓ Световния ден на водата

Бе проведен с две инициативи с ученици от Професионална гимназия по търговия и ресторантьорство, гр. Враца; екоklub към СОУ “Хр. Ботев” и деца от ОДЗ “Единство Творчество Красота”, гр. Враца;

Първата се проведе точно на 22-ри март и е организирана съвместно с Регионална лаборатория – Враца. Мероприятието включи демонстрация за вземане на водни проби от две точки на река Лева, над село Згориград и при местността “Железния мост” по пътя към село Бели извор.

При второто водовземане участие взеха и учениците. Преслав взе водната проба, а Мила приготви измервателните уреди и отчете пробите. Целта на инициативата беше да се покаже на учениците от екоklub “Детелини” към СОУ “Христо Ботев” как градската среда влияе на качеството и свойствата на водата. Малките еколози се запознаха и с основните принципи на работата в лабораторията, когато се изготвят водни проби.

Втората инициатива се проведе на 24-и март, като експерти от РИОСВ – Враца уважиха поканата на децата от група “Усмивка” към ОДЗ “Единство Творчество Красота” – Враца, които разказаха какво са научили за цикъла на водата. След което те демонстрираха завидни знанията за свойствата на водата в специално подготвена викторина. Директорът на Инспекцията по околна среда и водите инж. Тодорка Гергова беше специален гост на открития урок “Вълшебствата на водата”, подготвен от педагозите на малките еколози. За показаните знания 4-годишните хлапета получиха специални книжки, стикери и материали.

✓ Националната кампания “Да почистим България за 1 ден”

Във връзка с пролетното почистване и националната кампания “Да почистим България за 1 ден” експерти от РИОСВ – Враца съвместно с Регионална лаборатория – Враца се включва в кампанията, като двете екоинституции чистиха 3 замърсени пътни участъка от пътя Враца – Оряхово.

За по-малко от 2 часа експерти от РИОСВ и Регионална лаборатория – Враца почистиха 3 замърсени пътни участъка от пътя Враца – Оряхово. Служителите разполагаха със сто чувала от 120 литра, които не се затрудниха да напълнят. На участъците около пътя бяха образувани незаконни сметища, на които несъвестни граждани са изхвърлили смесени битови и строителни

отпадъци.

Събраните чували бяха натоварени и извозени от поддържащата фирма на Регионално депо за битови отпадъци – Враца – Мездра, “Екопроект” ООД.

✓ Седмицата на гората

Експерти от РИОСВ – Враца отбелязаха седмицата на гората под мотото "Гората за хората", като засадиха 60 фиданки червен дъб на язовир "Дъбника" във Враца.

✓ Ден на Земята

Деня на Земята бе проведен с възпитаници на две детски заведения в гр. Враца - ОДЗ "Единство Творчество Красота" и ОДЗ "Слънце" и с конкурс, насочен към общините в Областта "Промени облика си за 10 дни".

Инициативите започнаха със засаждане на дръвчета. Общо 10 фиданки червен дъб бяха засадени в двете детски заведения. Малчуганите и педагозите от ОДЗ "Единство Творчество Красота" посрещнаха Директора на Инспекцията с песни и готови за работа. Екипът предварително беше избрал местата за засаждане на дръвчетата и бързаха да започнат работа. Пет групи от детското заведение засадиха по една фиданка, поляха я и обещаха, че ще полагат всички необходими грижи за нея. Останалите 5 дръвчета бяха засадени в ОДЗ "Слънце". Преди да изкопаят дупките, малките екозащитници направиха оборка на двора. След това всички насадиха дръвчета, на които сложиха по една

табелка за всяка от 5-те групи.

Мероприятията продължиха с огледа на входно-изходните пътища на всички общини в Областта при които бяха определени трите населени места, които са се справили най-добре с почистването и в най-кратки срокове са променили облика си.

РИОСВ – Враца се включи и в Кампанията за събиране на стара техника и електроника "Моите отпадъци днес – моите нови покупки утре!", организирана от Дирекция Природен парк "Врачански Балкан", Природозащитен център "Натура" и фирма Екометал Инженеринг ЕООД, гр. София във връзка с Деня на Земята.

Целта на инициативата беше насочена с идването на пролетта да почистим не само домовете и градовете си, но и входно-изходните пътища на мястото, в което живеем, защото те са "входната врата" и до голяма степен определят първото впечатление.

РИОСВ – Враца се включи в **Кампанията за събиране на стара техника и електроника**. Инициативата бе организирана от Дирекция Природен парк "Врачански Балкан", Природозащитен център "Натура" и фирма Екометал Инженеринг ЕООД, гр. София във връзка с Деня на Земята под мотото "Моите отпадъци днес – моите нови покупки утре!".

Всеки от служителите на екоинспекцията се възползва от възможността да предаде:

- Стари електронни устройства: зарядни, монитори, компютри, мобилни телефони, батерии, клавиатури, телевизори ....
- Стара техника: печки, хладилници, микровълнови печки, тостери, фритюрници ....
- Стари автомобилни части и гуми

в Природозащитен Център Натура от 18 до 29 април 2011 година;

Всички събрани материали след автоматичното разкомплектоване и смилане в инсталациите на Екометал Инженеринг ЕООД, се превърна в суровини за производство на нови изделия.

✓ Международен ден на биологичното разнообразие

Във връзка с отбелязване на Международния ден на биологичното разнообразие под мотото "**Горското биоразнообразие**" на 20 май с ученици от екоclub към ОУ "Васил Левски", гр. Враца РИОСВ – Враца проведе интерактивни игри и преминаване на опознавателен маршрут "Карст и биологично разнообразие" на територията на ПП "Врачански Балкан". Бяха поставени хранилки за птици, разпознаване на дървесни видове, билки и запознаване на терен с биоразнообразието, съхранявано в горските екосистеми. Откритият урок е на тема "Биологично разнообразие и гори – живото богатство на планетата" и запознаване с характерните за района растителни и животински видове.

✓ **Национален ден на природните паркове**

РИОСВ – Враца се включи в инициативата по почистване на ПП “Врачански Балкан” под мотото “Те не могат. Ти можеш”;

✓ **Деня на националните паркове**

В Деня на националните паркове РИОСВ – Враца, НПО и представители на обществеността се включиха в дейностите по монтиране на указателни табели, маси и пейки, кошчета за отпадъци в местността на Природната забележителност “Божите мостове” и край с. Лиляче.

✓ **Световният ден на околната среда**

По повод Световния ден на околната среда 5 юни и 2011 - Международна година на горите, Регионална инспекция по околната среда и водите проведе конкурси за снимка и есе.

Темата на фотоконкурса беше “Гората и човекът”, а целта му да се стимулира творческото мислене на младите екозащитници. Вторият конкурс е на тема “Дървото”. Целта на конкурса е да събере любопитна информация за дървета с история, които се на територията на област Враца.

С получените фотоси беше подредена едноименна изложба в Информационния център на РИОСВ – Враца, а Николай Васков Монов от 9а клас на Професионална гимназия по търговия и ресторантьорство – Враца спечели голямата награда.

✓ **Европейска седмица на мобилността**

Представителите на местната власти и обществеността организираха дейности под мотото „Алтернативна мобилност“, с преминаване по познавателен маршрут “Карст и биоразнообразие” в ПП “Врачански Балкан”. Целта на кампанията бе да стимулира местните власти да въведат и

популяризират мерките за устойчив транспорт и да насърчава гражданите да се възползват от всички алтернативи на автомобила.

✓ **Международен ден на туризма**

Директорът и експерти от РИОСВ – Враца се включиха в Деня на туризма с инициативата за едnodневна туристическа обиколка по маршрут “Войводин дол – Скакля”. Преходът бе организиран от Областна администрация на Област Враца и бе проведен на 30 септември 2011 г. Маршрутът бе специално избран, като един от най-интересните за туризъм с изключително красиви природни гледки и богато биоразнообразие.

✓ **Национален конкурс за есе, рисунка и снимка за деца и юноши**

Точно 72 деца и юноши от Област Враца взеха участие в конкурса на Министерство на околната среда и водите и Фондация „Димитър Бербатов” на тема: „Обичам природата - и аз участвам”.

До изтичането на крайния срок в Регионалната инспекция по околна среда и водите – Враца се регистрираха общо 105 есета, рисунки, снимки и 2 пана, изработени от природни материали.

Голямата награда беше спечелена от Николай Васков Монов от 9а клас на Професионална гимназия по търговия и ресторантьорство. Награда за второ място спечели Робърт Цветелинов Николчев на 16 години от СОУ “Христо Ботев”, гр. Враца, а третата Ивайло Бисеров Георгиев,

ученик в ПГТР – Враца. И тримата първенци получиха грамота за отлично представяне във фотоконкурса от директора на РИОСВ – Враца.

С фотосите беше подредена едноименна изложба в Информационния център на РИОСВ – Враца.

За 2011 година на интернет страницата на РИОСВ – Враца www.vracakarst.com са качени всички издадени от инспекцията Решения за преценяване на необходимостта от извършване на оценка на въздействието върху околната среда, издадените Съобщения по чл.5, ал.2 на Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда по уведомления за инвестиционни предложения и издадени решения за преценяване на вероятната степен на отрицателно въздействие.

На интернет-страницата на РИОСВ Враца са регистрирани **5448** посетители. Публикуваната информация се обновява ежедневно, потребителите могат да се запознаят с извършваните от РИОСВ услуги и дейността на Инспекцията..

Месец	Уникални	Презарежд.	Общо	Графика
Януари	73	601	674	
Февруари	80	608	688	
Март	59	279	338	
Април	59	409	468	
Май	67	338	405	
Юни	46	359	405	
Юли	37	252	289	
Август	38	340	378	
Септември	24	252	276	
Октомври	48	739	787	
Ноември	54	320	374	
Декември	29	337	366	
Общо	614	4834	5448	

През отчетния период са постъпили общо 13 заявления по ЗДОИ, като на 12 от тях е даден пълен достъп до информацията и на едно - частичен.

През 2011 година екологичният информационен център в РИОСВ – Враца продължи своята работа за улесняване достъпа на гражданите до екологична информация, повишаване на тяхната екологична култура и образование, насърчаване на участието им в процесите на вземане на решения, касаещи околната среда. Общият брой негови посетители бе 103, от които преобладаваха децата и учениците и техните учители. Посещенията имаха образователна цел – с лекция, презентация на дискове и разговори по проблематични въпроси, касаещи околната среда в района. Консултации с обществеността по екологични оценки на планове и програми, заседания на комисии по различни въпроси.

От началото на 2011 година се е запазила трайно тенденцията за работа с възпитаниците на детските градини, подрастващите и учениците от прогимназиален и гимназиален курс чрез мероприятия провеждани на открито. Увеличава се участието на все по-голяма част от обществеността в обсъждането и вземането на решения, касаещи околната среда.

Реализирани са планиваните пресконференции, работни срещи и семинари, свързани с дейността на РИОСВ – Враца.

6. Административно – наказателна отговорност и принудителни административни мерки

В РИОСВ-Враца през 2011г. са съставени 35 бр. актове за установяване на административни нарушения и са издадени 35 бр. наказателни постановления. Два АУАН са прекратени на основание чл. 54 от ЗАНН.

3бр. НП са издадени на основание на АУАН от 2010г. През 2012г. предстои да се издаде 1 брой наказателно постановление въз основа на АУАН от 2011г.

Издадени са три заповеди за налагане на принудителна административна мярка.

Наложени са осем броя санкции по чл. 69 от ЗООС, една от които е еднократна санкция. Една санкция е намалена, две санкции са отменени и две санкции са спрени.

През 2011г. в РИОСВ – Враца са постъпили 39 бр. жалби – 19 бр. основателни, 12 бр. неоснователни, 8 бр. са изпратени по компетентност. Всички са своевременно проверени, издадени са 15 бр. предписания, 4 бр. АУАН и НП.

Сигналите, постъпили в РИОСВ – Враца са общо 56 бр., от които 36 бр. са основателни, 17 бр. – неоснователни и 3 бр. от сигналите са изпратени по компетентност.

Извършени са своевременно проверки по сигналите. В резултат на това са издадени 13 предписания и са съставени 6 бр. акта за установяване на административно нарушение, съответно 6 бр. наказателни постановления.

В сравнение с предходната година са съставени по-малък брой АУАН и НП. Административните наказания наложени за отчетния период са осъществили своята цел за превъзпитание на нарушителите към спазване на установения правен ред.

V. ПРОЕКТИ/ОБЕКТИ С ЕКОЛОГИЧНО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ

Наименование на проекта	Кратка характеристика	Източници на финансиране	Стойност на проекта	Етап на развитие
1.	2.	3.	4.	5.
Интегриран инвестиционен проект във водния сектор на гр. Бяла Слатина		Оперативна програма “Околна среда”		
Подмяна на съществуваща водопроводна мрежа, изграждане на нова канализационна мрежа и възстановяване на пътната настилка в с. Крушовица, общ. Мизия – етап-I и етап-II				В процес на изпълнение
Пречиствателна станция за отпадъчни води на гр. Козлодуй				В процес на изпълнение
Канализация по ул. “Хр. Ботев и ул. “Радецки” от бл. 32 до		ПУДООС	259 177,24 лв.	Завършен и подписан протокол

пристанището, гр. Козлодуй				образец 15
Канализация по ул. "Г. Димитров", гр. Козлодуй				Изпълнен, не е въведен в експлоатация
Техническа помощ за подготовка на инвестиционен проект за изграждане на канализация и ПСОВ на с. Хайредин				На етап прединвестиционно проучване
Реконструкция на водопроводна мрежа на с. Кунино, общ. Роман				Въведен в експлоатация
Изграждане на клетка 2.1. към РДНО Враца - Мездра		Държавния бюджет на Р България	2 274 000 лв.	Обекта е приключен. Предстои въвеждане в експлоатация
Сепарираща инсталация за битови отпадъци		Държавния бюджет на Р България	3 300 000 лв.	В процес на завършване (изградена и сградата и доставено оборудването)
Изграждане на корекция на река Боденска бара от ж. п. моста до детска градина "Мир" в регулация на гр. Мездра		Оперативна програма "Регионално развитие 2007-2013"	1 049 708,26 лв.	В процес на реализиране
"Защита на населението на гр. Роман от наводнения при преминаване на р. Искър през града"		Оперативна програма "Регионално развитие 2007-2013"	1 033 878, 86 лв.	В процес на реализиране
"Прилагане на енергоефективни мерки в образователната среда в ОДЗ "Зора" и СОУ "В. Левски", гр. Роман"		Оперативна програма "Регионално развитие 2007-2013"	1 138 647,60 лв.	В процес на реализиране
„Подобряване на пътната достъпност до ГКПП „Бекет-Оряхово“-реhabилитация на национален път DJ 561 в участък 1, Област Долж, Румъния и улица „Цанко		Програма за Трансгранично сътрудничество с Румъния-България 2007- 2013г.	1 521 824,99 евро, от които 1 285 333,39 евро от Програма за Трансгранично сътрудничество	В процес на реализиране

Церковски”, Община Мизия, Област Враца, България”			тво Румъния-България, 197 837,25 евро са национално съфинансиране, а 38 654,35 евро са собствен принос на Общината.	
„Картиране и определяне на природозащитно състояние на природни местообитания и видове – фаза I”, Община Мизия		Европейския фонд за регионално развитие на Европейския съюз и Оперативна програма „Околна среда 2007 – 2013 г.”		В процес на реализиране
Изграждане на газификационна мрежа за битови абонати на гр. Враца		Рила газ	20 000 000 лв.	В процес на реализиране
Горски дом – създаване на многофункционален център за ключови консервационни дейности на територията на ПП „Врачански Балкан”, гр. Враца		Оперативна програма „Околна среда 2007 – 2013 г.”	500 172 лв.	В процес на реализиране
“Първоначално залесяване на неземеделски земи на територията на Община Оряхово”		Програма за развитие на селските райони		В процес на изпълнение
“Възстановяване на съществуващ парк в местност “Централно дере”, гр. Оряхово”		Програма за Трансгранично сътрудничество		На етап проектна документация
„Изготвяне на работен проект и документация за: Реконструкция на улична водопроводна мрежа, рехабилитация на съоръженията и изграждане на нова водопроводна мрежа;		Оперативна програма „Околна среда 2007 – 2013 г.”		текущ

изграждане на канализационна мрежа с довеждащи канализационни колектори и пречиствателна станция в гр.Оряхово				
„Изготвяне на работен проект и документация за: Реконструкция на улична водопроводна мрежа, рехабилитация на съоръженията и изграждане на нова водопроводна мрежа и изграждане на канализационна мрежа с довеждащи канализационни колектори и пречиствателни съоръжения в с.Селановци, община Оряхово.”		Оперативна програма „Околна среда 2007 – 2013 г.”		текущ
„Реконструкция на главни клонове във водоснабдителни зони „А” и „Б” – гр.Оряхово”		МРРБ		текущ
„Укрепване на свлачищните деформации за свлачище в с.Горно Пещене, общ.Враца”	Свлачището е в границите на ул.” Бузлуджа” и е развито в десния склон на реката с амплитуда на пропадане 2,20 – 2,40м в западната си част и до 3,50м в източната. Корито на реката в зоната на свлачището е обрасло и с нарушен напречен профил.	Междуведомствена комисия по бедствия и аварии към МС	443 416 лв.	приключен
„Укрепване на свлачищните	Свлачището обхваща	Междуведомствена комисия	425 576,59 лв.	приключен

деформации за свлачище в с.Веслец, общ.Враца”	участък от склона, по който преминава пътя гр.Враца-с.Веслец и над него ул.”Хр.Ботев” , като засяга около 25 м от платното на улицата и 70 м от платното на пътя за Враца. За възстановяване не на пропускателната способност, участъка е насипан с трошен камък.	комисия по бедствия и аварии към МС		
„Реконструкция и отводняване на улица „Хр.Ботев” и улица Байкал” с.Косталево, общ.Враца”	Проекта предвижда изграждане и възстановяване пътната настилка на участък от 379 м, обхващащ двете улици, както и отводняването о им. Улиците се намират в центъра на селото и осигуряват достъпа до къщите и имотите на 6 квартала	Междуведомствена комисия по бедствия и аварии към МС	327 662,4 8 лв.	В процес на изпълнение
„Укрепване на ляв бряг на река Скът в участък от 143 м – подпорна стена, кв.27 с.Оходен, общ.Враца, област Враца”	Проекта предвижда изграждане на подпорна стена на левия бряг на река Скът с дължина 143 м. С	Междуведомствена комисия по бедствия и аварии към МС	183 552,12лв	приключен

	<p>реализиранет о му се възстановява отнесения от реката участък от 1150 м² и се укрепва брега, с цел устойчивост при последващи високи води на реката.</p>			
--	--	--	--	--

VI. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

ВЪЗДУХ и ШУМ

Извършено е пробонабиране от източниците на емисии на вредни вещества в атмосферния въздух на обектите от утвърдения Годишен график за извършване на контролни измервания на емисии от неподвижни източници през 2011г.

Редовно и в срок се извършва оценка на представените Доклади касаещи извършването на собствени периодични и непрекъснати измервания.

Проверени са обектите от утвърдения Годишен график за 2011 г. касаещ обекти-източници на промишлен шум

Не са регистрирани, превишения на регламентираните пределно допустими концентрации по показателите: серен диоксид, азотен диоксид, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух, в обхвата на АИС "ЖП Гара"- Враца.

Отчетено е завишаване на броя на регистрираните превишения на средноденонощните концентрации по показател $ФПЧ_{10}$ в сравнение с предходните години /съответно 105бр. превишения през 2011г. и 81бр. превишения през 2010г./. Наднормените нива по показателя са регистрирани основно през отоплителния сезон, при използването на горивни инсталации в бита и не се дължат на промишлени източници.